US

BİLİMKURGU DİZİSİ 4

MİKROMEGA

POUL ANDERSON, ISAAC ASIMOV, H.B.HICKEY, DAMON KNIGHT, H.KUTTNER&C.L.MOORE, FRITZ LEIBER, JOHN MORRESSY, MIKE RESNICK, ERIC F.RUSSELL, JULES VERNE, VOLTAIRE

MİKROMEGA

BİLİMKURGU ÖYKÜLERİ

US KİTAPLARI
BİLİMKURGU DİZİSİ 4

MİKROMEGA
BİLİMKURGU ÖYKÜLERİ

Editör
Dr. Özlem Alpin Kurdoğlu

Kapak Tasarımı ve Yayına Hazırlık
Hakan Alpin

Kapak Resmi
Tim White'ın 'Viscous Circle' adlı çalışmasından bir detay

ISBN 975-93979-2-7
1. Basım. TEMMUZ 2000
Baskı
Aydoğan Matbaası
Çatalçeşme Sokak Torun Han No. 40/2 Cağaloğlu-İSTANBUL
T: (0212) 511 37 41
İsmet İnönü Cad. Ankara Palas Ap. NO:77 D.4 Gümüşsüyü
T: 0212 292 54 46-47 F: 0212 292 55 54

İçindekiler:

Editörden…

Us Kitapları Bilimkurgu Dizisinin maceraları, elinizdeki 4. kitapla devam ediyor. Bu kez ağırlıklı olarak mizahi ve satirik yönelimli öykülere yer verdik, ve bir de küçük ‘fantastik’ sürpriz hazırladık sizlere. Zira bir yandan dünya literatürünün seçkin örneklerini okurlarımıza sunarken, bir yandan da Türk bilimkurgu edebiyatı üretimimizi teşvik amaçlı harekatımız bütün hızıyla sürüyor; ve gözlemlediğimiz kadarıyla ülkemiz yazarları ve yazar adayları, bilimkurguya olduğu kadar fantastik edebiyata da ilgi duymaktalar. Bir zamanlar adları daima birlikte anılan bu iki alan, dünya literatüründeki örnekleri çoğalıp çeşitlendikçe ve belirginleştikçe kendilerine has konumlarını kazanarak farklı kulvarlar oluşturdular. Ancak her ikisinin hayranları arasında da bir diğerine yatkınlığın büyük ölçüde sürdüğünü görüyoruz.

Kitabımızın içeriğine kısaca değinirsek, ilk sıradaki öykümüz, ‘daha birbiriyle geçinmeyi başaramayan insanlığın galaksinin geri kalanıyla karşılaştığında nelere yeltenebileceğine dair’ endişeleri temel alan, ancak yazarın konuya -yine de dünyalıları bir şekilde kayırmaktan kendini alamayarak- eğlenceli bir bakış açısıyla yaklaştığı “Geri Kalmışlık”. Sonra sırada yayımının 250. yılını kutlayan enfes bir felsefi hiciv örneği var: “Mikromega”. Ardından insan-yapay zeka ilişkilerinin olası şeklini ‘havai gücüne bırakarak heyecan yaratan’ öykümüz “Düşün!” geliyor. “Beibermann’ın Ruhu” ise, ‘sanatsal’ ile ‘ticari’yi iki zıt uç olmaktan kurtaramayıp ikilemde kalanları, bu ikilemleriyle fena halde başbaşa bırakıyor... Daha sonra yolumuz “Çılgın Şüphe”den, ve iki evreni birbirine dolayan bir psikiyatri koltuğundan geçiyor: paranoid hastanız kovalandığından ‘bu derece’ eminse, belki de ona biraz kulak vermeniz yerinde olur... “Slickie’nin Ağladığı Gece” ise, fazla maçoluğa evrenin her yerinde kaş çatılarak bakıldığını varsayıyor... “Hiç Ses Etmeden”e gelince: Dünya üzerindeki son iki insan öylesine numunelik tipler ki, başarıya ulaşmaları ile tersi arasında pek fark kalmamış. Ardından “Gil Braltar” ile, Gibraltar (Cebelitarık) Kayası üzerine kopan büyük şamataya tanık oluyoruz. Daha sonra çapkınlığın akla gelmedik tehlikelerine işaret eden “Hilda” var sırada, ve onu “Duvara Dönük Ayna” ile son durak izliyor: Usta

sihirbaz Kedrigem, Moggropple’ın aynalarının sırrını çözmek için iş başında.

Yolculuğumuzun duraklarını böylece özetledikten sonra, çekingen Türk yazarlarına ve yazar adaylarına bir kez daha anımsatmak istiyorum: Bilimkurgu ve fantazi alanlarında Türk edebiyatı henüz yeni oluşum süreci içindedir, ve sizlerin de bu süreç içinde yer almamanız için hiçbir neden yoktur. Us Yayınevi olarak bu konuya önem veriyor, ve yerli antolojiler oluşturma çalışmalarımıza hızla devam ediyoruz. Bunun dışında, yakın tarihlerde bu konularda yarışmalar düzenlemek de planlarımız arasında yer alıyor. En az tıp kadar kendi içine kapalı bir arena olan basın-yaym bölgesinde yol alan, ve -dolayısıyla- her ikisini de tanıma şansı bulmuş bir yazar-editör-doktor-çevirmen-(vs.) olarak, katkı sağlama fikrinin ‘hayal’ kategorisinde göründüğü halde aslında ne kadar yakın olduğuna bizzat şahidim... Ve diyorum ki, haydi sevgili kalemdaşlar, şu işe hep birlikte sarılıp üstesinden gelelim.

Sevgi ve saygılarımla...
Dr. Özlem Alpin Kurdoğlu

SUNUŞ

250. YAYIN YILINDA MİCROMEGAS

2000 yılında 250. yayım yılını kutlayan, ünlü Fransız filozof ve yazar Voltaire'in Micromégas adlı öyküsü, tüm bilimkurgu otoritelerince öneminden dolayı hep hatırlana- gelmiştir. Micromégas'dan dolayı bu sunuş yazısının içeriğini edebi alanlardaki 'uzaylıların dünyamızı ziyaretleri'ne ayırmanın uygun olacağını düşünüyorum.

Dizimizin 'Sus Projesi' başlıklı 3. kitabında da belirttiğimiz gibi, Micromégas adlı öykü dünya dışı yaratıkların edebi anlamda gezegenimizi ilk ziyaretini simgeler... O tarihten bu yana edebi literatür yabancı galaksilere açılmış, akıl almaz tür ve yaşam formlarına sahip uzaylıların cirit attığı bir zenginliğe ulaşmıştır. Marslısından, Voltaire'in kaleme aldığı gibi Satürnlüsüne; Siriuslusundan falanca yıldız galaksisinin feşmekanca gezegeninden olanına kadar binlerce, yüzbinlerce uzaylı, Dünyamızı ve Güneş Sistemimizi ziyaret etmiştir. Aralarında araştırma amaçlısı, deney gezegeni olarak kullanmaya çalışanı, teknolojik gelişmenin gerçekleşmesinde yardımcı olmak isteyeni, ya da istila veya yok etme gibi kötü niyet taşıyanına kadar her çeşit uzaylılarımız olmuştur...

Birbirinden garip anatomi ve fizyonomide olanları kadar, insanımsılar da ulaşmıştı binlerce yıldızın arasından gezegenimize... Tabii bütün bu misafirlikler (kötü amaçları olan uzaylıların gelişlerini de iyi niyetimizden dolayı misafirlik olarak algıladıklarımız dahil olmak üzere) sadece edebiyat çerçevesinde sınırlı kalmadı. Yeri ve zamanı gelince sinema filmlerinde, çizgiromanlarda da bolca göründüler...

Amaçları birbirinden farklı ve şaşırtıcı olmakla birlikte, araçları benzer özellikler taşıyordu: Uzay Gemileri veya Ufolar. Elbetteki misafirlerimizin anatomileri ya da teknolojileriyle doğru orantılı gemilerdi bunlar. Kimi parlak gümüşi renkte, kimi elips diskler şeklindeydi. Bazısının yolcusu (sahibi) mavi ten rengindeydi, bazısı yeşil deriliydi. Voltaire'in Satürnlüsü gibi kıta büyüklüğünde olanları kadar, mikroskopik ölçülerde olanları da yok değildi...

Bu edebi eserler içinden bazılarının farklı sanat dallarına aktarıldığı da oldu: H.G. Wells'den Dünyalar Savaşı (The War Of The Worlds), A.C. Clarke'dan 2001: Bir Uzay Destanı (2001: A Space Odyssey), Steven

Spielberg'den Üçüncü Türle Yakın İlişkiler (Close Encounters With The Third Kind), ve William Kotzwinkle'dan E T. (Extra Terrestrial) gibi, hem sinemada hem de edebiyatta görünenleri olduğu kadar; Kurtuluş Günü (Independence Day), Beşinci Element (The Fifth Element), Şey (The Thing), Predatör (Predator), Marslı İstilacılar (Mars Attacks) vs gibi, sadece yedinci sanatla sınırlı kalan önemli örnekleri de vardır.

Televizyon dizileri de onlardan nasiplerini aldılar. Hatta sadece onların dünyamıza gelişlerini konu olarak işleyenleri de oldu. Mesela ülkemiz beyazcamında da görünen Ziyaretçiler (Visitors), Yabancılar (Alien Nation), Yıldız Adam (Starman), Gizli Dosyalar (X-Files), Alf (Alf), Mork ve Mindy (Mork&Mindy), vs., gibileri, en çok akılda kalanlarıydı.

Gelelim bu ziyaretlerin yazılı literatürdeki temsilcilerine: İlgili otoritelerce seçilmiş, 'gelmiş geçmiş en iyi beş bilimkurgu romanı'nı içeren minik bir listeyi sunmamız yerinde ve yeterli olacakta sanırım. İşte bu türün hayranlarının içeriklerini rahatça hatırlayacakları zengin isimler:

1-The War of The Worlds - H.G. Wells (1898)
(Dünyalar Savaşı - Dünyanın Sonuna Doğru)

2-The Puppet Masters - Robert A. Heinlein (1951) (Merihten Saldıranlar - Merihte Panik)

3-The Day of the Triffids - John Wyndham (1951)

4-Childhood's End - Arthur C. Clake (1953) (Son Nesil)

5-Nightwings - Robert Silverberg (1969)

Elbette ki (üçü Türkiye'de de yayınlanmış olan) bu beşlinin dışında olsalar da mutlaka anılması gereken başka eserler de var: örneğin editör Groff Conklin'in 1940-1950'li yıllarda kaleme alınan yirmiiki adet 'dış uzaylıların dünya ziyareti' öyküsünü derlediği Invaders of Earth (1952), Chad Oliver'ın küçük bir Teksas kasabasındaki süper askerlerin mücadelesini konu alan kitabı Shadows in the Sun (1954), Edgar Pangborn'un yine başımızın tatlı belası Marslılarla ilgili kitabı Mirror for Observers (1954), Fred Hoyle'un partiküler Güneşlilerin ziyaretini anlatan eseri The Black Cloud (1957), Fritz Leiber'ın eseri The Wanderer (1964) ve Carl Sagan'ın son yıllarda önemli başarılar kazanan, üstelik sinemaya da uyarlanan eseri Contact (1985) gibi.

Dünyanın düşman yabancılar tarafından istila edildiği ilk öykü ise, Peter Nicholls'un Bilimkurgu Ansiklopedisi (Encyclopedia of Science Fiction) başlıklı geniş çaplı ve detaylı çalışmasında da belirttiği gibi, AvustralyalI

papaz Robert Potter'ın yazdığı Mikrop Yetiştiricileri (The Germ Growers)'dir. Bu öykünün ilk kez yayımlandığı tarih olan 1892, üstad H.G. Wells'in etkisi çok daha geniş biçimde hissedilmiş olan ünlü romanından tam altı yıl öncesine tekabül eder.

Ülkemizin sayılı bilimkurgu literatürü içerisinde de akılda kalıcı birkaç örneği hatırlatabiliriz: Her ne kadar çocuklara yönelik sunumları olsa da Selma Mine'nin Renkli Ülkeler'i (1976), gazeteci yazar Refik Özdek'in Uzaydan Gelen Adam'ı (1978), ve öncekinin devamı niteliğindeki Uzaylı Bargan'ın Dönüşü (1979), ve yine gazeteci yazar Rıza Zelyut'un Yabancılarıyla (1979) beraber, bilimkurgucularca fazla bilinmemekle birlikte Saffettin Pınar'ın Uzaylılar ve İnsanlar'ı (1981) ve Ergun Başer'in Kıyamete Beş Kala (1993) romanları en belirgin örneklerdir.

Görüldüğü gibi 'uzaylıların dünyamızı ziyareti', bilimkurgu edebiyatçılarımızın pek ciddiye almadığı ve işleme(k isteme)diği bir tema olarak kalmıştır. Tema üzerinde eser verenler ise çocuk edebiyatı çerçevesinde kalmaya -sanki- özen göstermişlerdir.

Neyse ki öykü bazında daha yoğun bir tempoya sahip olan temayı, yayınlanan kitaplarında oldukça düzeyli bir edebi kaygıyla kullanan isimler saymak mümkün: Müfit Özdeş'in Son Tiryaki adlı eserindeki Krrçiysk, Telek Dün Gece Öldü, Nergisler Kan Kızılı, Yin ile Yang, Nostura'nın Öyküsü adlı hikayeleri, ve ayrıca bayan Gurur Ası'nın Cam Dünya (1998) başlıklı kitabındaki Adsız, Sesler, Bir Uydunun Ölümü, Dayanağı Olmayan Noktalar, Benim Yapmak İstediğim Aslında Bu Değildi isimli hikayeleri örnek gösterilebilir.

Sonuç olarak, Voltaire'in ayağı uğurlu geldi ve 1750 tarihli Micromégas'dan sonra edebi alanda sayısız kez 'uzaylıların dünyamızı ziyareti'ne şahit olduk... -Ne yönde ve nasıl gerçekleşebileceği sorularının olası yanıtları tam bir bilinmezlik ummanında yüzdüğünden olsa gerek- gerçeklerinin (müsadeli veya metazori) misafirliklerindense, şahsen kağıt üzerindekileri seviyorum doğrusu...

Hakan Alpin

Poul Anderson

1926 doğumlu Amerikalı yazar Poul (William) Anderson, hem bilimkurgu hem de fantazi alanında çok sayıda eser vermiş yazarlardan biridir. Fantastik sulardaki ilk macerasını 1954 tarihli, İskandinav Mitolojisinden esintilerle bezeli "Kırık Kılıç" ile gerçekleştirdi. En ünlü fantastik serisi olan "Ys'in Kralı"nı eşi Karen Anderson ile birlikte yazdı. Bilimkurgu alanına kazandırdığı seriler arasında en önemlileri, "Man-Kzin Savaşları", "Flandry" serisi, "Yıldız Hasadı" gibi başlıklar altında toplandı.

Aşağıdaki öykü, deneyimli yazarın oldukça ayrıntılı bir bilimkurgusal konuya satirik bakış açısıyla eğildiği, eğlenceli bir örnektir.

Geri Kalmışlık

(Backwardness)

Poul Anderson
Çev: Ulaş Apak

Küçük bir çocukken roket pilotu olmak isterdi -o günlerde hangi çocuk istemezdi ki?- fakat çok geçmeden gerekli yeteneklerden yoksun olduğunu anladı. Daha sonra psikolojide karar kıldı, hatta bu bölümden başarıyla mezun bile oldu Ama hayatın cilveleri sonucu, Joe Husting kendini bir dolandırıcı haline gelmiş buldu. O kadar da kötü bir hayat değildi bu; New York'da avlanmanın kendine özgü bir çekiciliği, renkliliği vardı ve büyük bir vurgun yaptığı zaman da paraları Florida, Greenland Resort ya da Luna City'de yiyordu.

Şimdi de, her ne kadar bulunduğu bar o sırada avanta açısından hiçbir umut vaadetmiyor olsa da, acele etmeden birasını yudumlamaya devam etmekteydi. İlkbahar şehirde kendini iyice hissettirmiş, hatta Doğu yakasının içlerine kadar sokulmuştu. Açık kapısından hafif bir esintinin geldiği uzun oda serin ve loştu. Birkaç adam tembel tembel öğle sonrası

içkilerini içiyorlardı. Joe Husting, sesini ancak duyabildiği programı kesif sigara dumanının arasından hiç kıpırdamadan seyrediyordu.

Konu yine Galaktikler'di tabii. Buradan yüz mil ötedeki ıslak, kahverengi tarlaların üstünde duran devasa gemilerinin görüntüsü ekrana yansıdı. Helikopter çekimi... Kamera yaklaşıyor, Birleşmiş Milletler korumalarının oluşturduğu çemberin içine giriyor; sonra da yeniden gerileyip çevredeki binlerce izleyiciyi gösteriyor. Spikerin anlattığına göre geminin kaptanı şu anda BM Genel Sekreteriyle görüşme halindeydi, ve gemi mürettebatı serbest bırakılarak Dünya üzerinde izne çıkarılmıştı. "Onlar bizim dostlarımız, sayın millet. Tekrar ediyorum, onlar dostlarımız. Zarar vermeyecekler. Şimdiden Uranyum-235'den oluşan yüklerini milyarlarca dolarımıza karşılık takas ettiler, ve bu dolarları herhangi bir iyi niyetli turist gibi harcamayı planlıyorlar. Fakat hem Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliği, hem de Birleşik Devletler Başkanı, bizden bu insanların yıldızlardan geldiğini unutmamamızı istediler. Bir milyon yıllık bir uygarlıkları var. Bizim şimdiye dek hayal bile etmediğimiz güçlere sahipler. Bir Galaktik'e zarar vermeye kalkışacak birinin mahvına yol açacağı şey evrenin en…"

Husting düşüncelere daldı. Bu büyük birşeydi, evet, belki de tarihteki en önemli olaydı. Dünya gezegeni, Galaktik Federasyonun bir üyesi! Bütün yıldızlar bize açık! Herşeyin olabileceği şu yılda hayatta olmak güzeldi... Hmm... Örneğin sahte elmasları gözalıcı ambalajlara koyup Tardenozya'dan gelmiş hakiki kutsal ateş taşları niyetine kakalayabildiniz, ama bu sadece bir başlangıçtı.

Caddeyi döven ayak seslerinin ve elektro-arabaların kısık hışırtılarının giderek yoğunlaştığının farkına vardı. Birkaç blok öteden heyecan dolu sesler geliyordu. Ne oluyoruz yahu, diye geçirdi içinden. Birasını bıraktı, ağır adımlarla kapıya yürüdü ve dışarı baktı. Pejmürde kılıklı biri kalabalığa doğru aceleyle yürümekteydi. Husting adamın yakasına yapıştı. "Neler oluyor ahbap?"

"Hey, duymadın mı? Galaktikler! Yarım düzinesi, kentin yukarsında caddeye indiler. Uçuş kemeri gibi bir zımbırtıları var, ve Macy's mağazasına girip bir milyon papellik ıvır zıvır aldılar. Şimdi de bu yana doğrulmuşlar. Bırak da gideyim yahu!"

Husting sigarasından derin bir nefes çekip bir süre barın kapısında dikildi. Omurgasında bir karıncalanma vardı. Bütün Samanyolu'na yayılmış milyon yıllık bir medeniyetten gelen ziyaretçiler! Yüksektekileri görmek,

hatta belki konuşmak... Onun için bu torunlarına anlatacağı birşey olurdu, tabii torunu olursa

Yine de kalabalığın dış sınırı ona ulaşana kadar bekledi, sonra bütün mahareti ve acımasızlığıyla abandı. Engele ulaşmak için birkaç dakika ter dökmesi yeterli oldu.

New York'un olanca kalabalığını dışarda tutan görünmez bir güç alanı- akıllıca bir önlem. Yoksa bu pek iyi niyetli güruh tarafından ezilerek pisi pisine ölmek işten bile değildi.

Alanın içinde Galaktik gemisinin mürettebatından yedi adam vardı. Uzun boylu, güçlü ve beklenebileceği kadar yakışıklıydılar. Karışık bir ırktı bu; koyu saçlı, dolgun dudaklı ve ince, aristokratik burunluydular. Bir milyon yıl içinde bütün insan ırklarının harmanlanarak teke inmesi beklenir bir şeydi. Işıldayan mavi tünikler ve botlar, yıldızımsı ışık noktalarının parıldadığı kemerler giyiyorlardı. Bir de mücevherler... Tanrım, Macy's mağazasında ne kadar rüküş, kalitesiz mücevherat varsa alıp, kaslı boyunlarına ve kalın bileklerine takmış olmalıydılar. Vizon ve tilki kürkü omuzlarının çökertmişti- kürkten oluşan ufak bir servetti bu. Biri dikkatle kalan parasını sayıyordu: bir fili boğmaya yetecek kadar vardı. Diğerleri kendilerini izleyen Dünyalılara nazik nazik sırıtmaktaydılar.

Joe Husting, zayıf vücuduyla güç kalkanında, kendini ezmek üzere olan basınca karşı koydu. Birden kuruyan dudaklarını yaladı, kalbi deli gibi çarpmaya başladı. Bu mümkün müydü? Bu gerçekten olabilir miydi? Sıradan bir dünyalı olan Joe Husting, yıldızlardan gelen tanrılarla konuşabilir miydi?

Başka bir yerdeki büyük bir binada politikacılar, uzmanlar ve VIP'ler kızgın arılar gibi vızıldıyorlardı. Galaktik görevdeki mevkidaşlarıyla müzakere ediyor olmalıydılar- Açıktı ki beklenmeyeni karşılamanın tek uygun yöntemi komiteler kurmak ve altı ayı bir program belirlemekle geçirmekti. Fakat BM Genel Sekreterinin belirli öncelikleri vardı ve bu sefer onları kullanmıştı. Kaptan Hurdgo'yla yüzyüze yapılacak bir görüşme yarım saat içinde, dünya heyetlerinin bir yılda başarabileceğinden daha fazlasını başarabilirdi.

Genel Sekreter öne eğildi ve konuğuna puro ikram etti. “Bunu yapmalı mıyım bilmiyorum,” diye ekledi. “Belki de puro sizin metabolizmanıza uymuyordur.”

“Benim neyime?” diye sordu ziyaretçi sevimli bir tavırla İri yapılı, şişmanlamaya başlamış bir adamdı. Şakaklarında belirgin grilikler vardı. Galaktiklerin çenelerini ve saçlarını uygar Dünyalılar gibi tıraş etmeleri o kadar da garip değildi. Bu en uygun tarzdı.

“Demek istediğim, biz bu otu içiyoruz, fakat sizi zehirleyebilir,” dedi Larson. “Sonuçta başka bir gezegendensiniz.”

“Ah, sorun değil,” diye cevap verdi Hurdgo. “Dünya benzeri gezegenlerin hepsinde aynı türden bitkiler büyür, tıpkı aynı insanlar ve hayvanlar gibi. Pek fark yok. Teşekkürler.” Bir puro aldı ve parmakları arasında yuvarladı. “Güzel kokuyor.”

“Bana göre bu, bütün olanlar arasında en şaşırtıcısı. Evrimin bütün evrende aynı biçimde işlemesini hiç beklemezdim. *Neden* böyle?”

“Şey, böyle işte.” Kaptan Hurdgo purosunun ucunu ısırdı ve halının üstüne tükürdü “Bundan farklı türdeki gezegenlerde öyle olmaz tabii, fakat Dünya tipindekilerde hep aynı.”

“Ama neden? Yani, hangi süreç- bu rastlantı olamaz!”

Hurdgo omuz silkti. “Bilmiyorum. Ben sadece pratik bir uzay adamıyım. Hiç buna kafa yormadım.”

Puroyu ağzına koydu ve ucuna parmağındaki süslü bir yüzüğün taşını dokundurdu. Kısa ve ani bir parlamanın ardından duman yükseldi.

“Bu... bu çok ustalıklı bir gelişme,” dedi Larson. Alçakgönüllülük, evet, basit bir Dünyalının izlemesi gereken yol buydu. Dünya evrene geç gelmişti ve bu gerçeği kabul etse iyi olurdu.

“Bir ne?”

‘Yüzüğünüz. Çakmak.”

“Ha, o mu? Ya, evet. Küçük bir atom enerjili zamazingo var içinde.” Hurdgo cömertçe elini salladı. “Bizim öteberimizi nasıl üreteceğinizi göstermek için size adam göndeririz, kendi fabrikalarımızı yapıncaya kadar size makineler ödünç veririz. Yenilenip son gelişmelere yetişmenizi sağlayacağız.”

“Bu- doğrusu çok cömertsiniz,” dedi Larson mutlu mutlu. Duyduklarına inanamıyordu.

“Bizim için çok zor birşey değil, ve siz bir kez hazır olduğunuzda ticaret de yapabiliriz. Ne kadar fazla gezegen olursa bizim için o kadar iyi.”

“Fakat... Beni mazur görün, bayım, ağır bir sorumluluk taşıdığımı takdir edersiniz. Galaktik Federasyonun üyelik için öngördüğü yasal koşulları

bilmemiz gerek. Hakkınızda hiçbirşey bilmiyoruz; yasalarınız, adetleriniz...”

“Anlatacak fazla birşey yok,” dedi Hurdgo. “Her gezegen kendi başının çaresine gayet iyi bakabilir. Yoksa 50 milyon Dünya benzeri gezegeni nasıl denetleyebileceğimizi düşünüyorsunuz? Eğer bir kriz olursa, bunu şeye götürebilirsiniz... eee, İngilizce’de nasıl denir bilmiyorum Bu işleri halleden, bilgisayarlara sahip bir uzmanlar kurulu. Bu hizmet için sizden para alırlar- Galaktik vergiler filan yoktur, sadece aldığının karşılığını ödersin, ve bunun kârıyla da şu anda benim yaptığım gibi bedava hizmetleri finanse ederler.”

“Anladım,” diyerek başını salladı Larson. “Bir Koordinasyon Konseyi.”

“Evvet, sanırım o dediğinizden.”

Genel Sekreter hayretle başını salladı. Bazen uygarlığın bir milyon yıl sonra geleceği noktayı merak ederdi. Şimdi biliyordu işte, ve bu onu sersemletiyordu Tam bir sadelik içinde, yıldızlararası bir hükümet yapısının kullanışsız hantallığını elinin tersiyle itmiş, üstün insan ahlakı dışında bütün kısıtlamalardan kurtulmuş, yıldızlar arasında dev düşüncelerini taşımakta özgür olan üstün insan!

Hurdgo pencereden dışarı, New York’un kibirle yükselen kulelerine baktı. “Hayatımda gördüğüm en büyük şehir,” diye belirtti, “ki ben bir sürü gezegen gördüm. Onu nasıl yönetebildiğinizi anlamıyorum Karmaşık olmalı.”

“Öyledir, efendim.” Larson manalı manalı gülümsedi. Elbette Galaktikler, insanların böylesi karınca tepesi misali doluştuğu yerleşimlere gerek duyma aşamasını uzun zaman önce geride bırakmış olmalıydılar. Bunlardan birini yönetmek için gerekli becerileri unutmuşlardı, tıpkı Larson’un halkının taş yontmayı unutmuş olması gibi.

“Neyse, işimize bakalım.” Hurdgo purosunu emdi ve dudaklarını şapırdattı. “Şöyle işliyor: Her gezegenin kimseye haber vermeden uzaya fırlamasına izin veremeyeceğimizi uzun zaman önce anladık. Bu çok tehlikeli. Dolayısıyla bütün Galaksiye alıcılar kurduk.

Şeyleri yakaladıklarında.., ee, hani şu şey dedikleriniz... titreşim; hah, işte bu. Yeni bir yıldız motorunun titreşimlerini yakaladıklarında, eee... Koordinasyon Konseyine haber verirler ve o da yeni insanlarla bağlantı kurup onlara durumu anlatmak üzere bir gemi gönderir.”

“Ah, sahi mi? Ben de öyle olduğunu düşünmüştüm. Işıkötesi motoru daha yeni keşfettik... Sizinkiyle karşılaştırıldığında çok ilkel tabii. Tam da

deniyorduk ki-”

“Aha Benim ve adamlarımın görevi sizinle ilk görüşmeyi yapmak ve hakkınızda bilgi edinip uygun olup olmadığınızı anlamak. Bilirsiniz, savaş düşkünü insanların ortalıkta cirit atmasını istemeyiz. Bu çok tehlikeli.”

“Sizi temin ederim ki-”

“Evet, evet dostum, tamam İyi, güçlü bir dünya düzeniniz var ve bilgisayar artık savaşmayı bıraktığınızı söylüyor.” Hurdgo kaşlarını çattı. “Kabul etmeliyim ki bazı garip huylarınız var. Yaptığınız bazı şeyleri tam anlamıyorum.. Acayip düşünüyor gibisiniz, daha önce duyduğum bütün gezegenlerden farklı şekilde. Ama sorun değil. Herkes kendi hareket biçimini izler. Sağlık açısından da bir tehlike oluşturmuyorsunuz .”

“Varsayalım ki... Sadece varsayalım ki... Onaylanmasaydık. O zaman ne olurdu? Bizi ıslah mı ederdiniz?”

“İslah etmek? Ha? O da ne demek? Bir polis gemisi gönderir ve bu sistemdeki her gezegeni parçacıklarına ayırırdık. Savaş başlatabilecek insanların ortalıkta dolaşmasına izin veremeyiz.”

Larson’un koltukaltları ter içinde kaldı, damlaların göğüs cildinden aşağı inişini hissetti. Ağzı kurudu. *Koskoca gezegenler*-

Ama bir milyon yılda *sub specie aeternitatis* evrenselliğinde düşünmeyi öğrenirdiniz. Savaş meraklısı 5 milyar Dünyalı, kontrol altına almamadan önce 50 milyar barışçıl Galaktik’i yokedebilirdi. Eh, bir üstün insanı yargılamak ona düşmezdi.

“Hey, merhaba!”

Kalabalığın şamatasını aşıp da sesini duyurabilmek için Husting’in bağırması gerekmişti. Fakat uzay adamlarının en yakında olanı ona baktı ve gülümsedi.

“Selam.”

İnanılmaz! Küçük Joe Husting’i bir dost olarak selamlamıştı. Niye ki-? Bir dakika! Ola ki cüretkarlığı onu memnun etmişti. Belki de şu ana kadar başka hiçkimse yabancılarla ilk konuşan olmaya cesaret edememişti. Sonuçta bir Galaktik bile olsa, birine yalnızca “Evet efendim” demek, onu uzaklaştırarak kendini yalnız hissetmesine sebep olmak anlamına gelebilirdi.

“Ehm, burayı sevdiniz mi?” Husting, bu en önemli anda onu kötü duruma düşürebileceği için sözlerinin sıradanlığına lanetler okudu.

‘Tabii, tabii. Gördüğüm en büyük şehir. Hem de, *draxna*, şuna bakar mısın!” Uzay adamı parlayan kırmızı camdan bir gerdanlığı kaldırdı. “Geri döndüğümde gözleri nasıl da yuvalarından uğrayacak!”

Biri Husting’i engele doğra itti ve adam ciğerlerindeki havanın boşaldığını hissetti. Nefesi kesildi, kıvranarak kurtulmaya çalıştı. “Baksana, keser misin şunu? Zavallı adamın canını yakıyorsun.” Galaktiklerden biri kemerindeki bir düğmeye dokundu. Güç alanı kalabalığı geri iterek yumuşakça, ama karşı konulmaz bir biçimde genişledi... ve nasıl olduysa, her nasılsa, Husting uzaydan gelen yedi kişiyle birlikte alanın içinde buldu kendini.

“İyi misin ahbap?” Endişeli eller onu ayağa kaldırdı.

“Ben, evet, tabii. Tabii ki iyiyim!” Husting ayağa kalktı ve kendisini çevreleyen haset dolu yüzlere doğru sırıttı. “Çok teşekkürler.”

“Yardım edebildiğime sevindim. Adım Gilgrath. Bana Gil de.” Güçlü parmaklar Husting’in omzunu sıktı. “Ve bu da Bronni, bu da Col, ve Jordo, ve...”

“Memnun oldum,” diye etkisizce fısıldadı Husting. “Ben Joe.”

“Baksana, şimdi oldu işte!” dedi Gil heyecanla “Sizinkilerin derdinin ne olduğunu merak ediyordum.”

“Dert mi?” Husting şaşkınlık içinde başını iki yana salladı. Onların zihnine dalarak kendisinin dahi habersiz olduğu düşünceleri okuyup okumadığını merak ediyordu şimdi. Ciddi bakışlı Anubis’in bir adamın kalbini tarttığı sahneyle ilgili belirsiz anılar canlandı zihninde.

“Bilirsin işte,” dedi Gil. “Soğuk, ilgisiz filan.”

“Ya, evet,” diye ekledi Branni, “Gittiğimiz diğer her yeni gezegende herkes gelir, merhaba diyip içki ısmarlardı, ve bir de-”

“Partiler,” diye hatırlattı Jordo.

“Yaa. Dostum, Alphaz’daki o tantanayı hatırladın mı? Hele o kızları?” Col hınzırca gözlerini oynattı.

“Burada, New York’da bol bol güzel kızlarımız var,” diye şikayetlendi Gil. “Ama kimseyi rahatsız etmemek üzere emir aldık. Sence o kızlardan birine merhaba desem bana bozulur mu?”

Husting’in fazla düşünecek vakti yoktu; yalnızca bunca yıldır oluşmuş refleks sayesinde hızla lafa girdi. “Bizi tamamen yanlış anlamışsınız. Sadece sizinle konuşmaya korkuyoruz. Belki de rahatsız edilmek istemezsiniz diye düşünmüştük de.”

“Ve *biz* de *sizin* için düşündük ki- vay be!” Gil eliyle bacağına vurdu ve kahkahaya boğuldu “Şu işe bakar mısınız? Onlar bizi rahatsız etmek istemiyorlar, biz de onları rahatsız etmek istemiyoruz!”

“Hay *rixt* alsın beni!” diye böğürdü Col. “Eee, şimdi ne olacak peki?”

“Hey, bu durumda belki de-” diye başladı Jordo.

“Durun, durun!” Husting ellerini salladı. Onu yönlendiren hâlâ alışkanlıktı; zihni daha yeni yeni kendine geliyordu. “Şunu açıklığa kavuşturalım. Kente inmek istiyorsunuz, değil mi?”

“Tabii istiyoruz,” dedi Col. “Uzaydayken fazlasıyla yalnızlık çekiyoruz.”

“Şey, bakın şimdi,” dedi Husting aceleyle, “bütün bu kalabalıktan, gazetecilerden hiç kurtulamazsınız-” (Son birkaç dakikadaki on ya da onikinci flaşın çakışı gözlerini kamaştırdı.) “Herkes Galaktik olduğunuzu bildiği sürece rahat edemeyeceksiniz.”

“Alphaz’dayken-” diye protesto edecek oldu Branni.

“Burası Alphaz değil ama Bir fikrim var, dinleyin şimdi.” Yedi kara kafa aceleci fısıltıyı duyabilmek için eğildi. “Bizi buradan götürebilir misiniz? Görünmez olup uçarak, ya da başka bir şekilde?”

‘Tabii,” dedi Gil. “Hey, bunu yapabileceğimizi nereden biliyorsun?”

“Öyle işte, boşver. Bakın, buradan tüyüp evime gidelim, size birkaç Dünya tipi giysi ısmarlayalım, ve sonrada…”

New York Başrahibi Kardinal John Joseph O’Reilly’nin alt tabakalarda olduğu kadar yükseklerde de dostları vardı. Nüfuzunu kullanıp uzay gemisinin rahibiyle bir görüşme ayarlamakta hiçbir etik sakınca görmemişti. Ne de olsa öğrenebilecekleri, İnanç sahipleri için hayati derecede önemli olabilirdi. Yıldızlardan gelen rahip, meraklı gözlerden kaçınmak için ışık kalkanıyla donanmış halde geldi ve oturma odasına alındı.

Yeniden görünür hale geldiğinde, Thyrkna’nın alışılmış mavi tünik giysiyi giymiş, tıknaz, kısa boylu, beyaz saçlı bir adam olduğu ortaya çıktı. Gülümsedi ve sıradan bir biçimde el sıkıştı. En azından, diye düşündü O’Reilly, bir milyon yıllık süre zarfında bu Galaktikler kibire yol açan o gururu yenmişlerdi “Sizi tanımak bir şeref,” dedi.

“Sağolun.” Thyrkna başını salladı. Odaya bakındı. “Güzel bir eviniz var.”

“Lütfen oturun. Bir içki ikram edebilir miyim?”

“Zahmet olmayacaksa.”

O’Reilly önüne iki kadeh ve bir şişe koydu. Kardinal aslında kendi çapında bir uzmandı ve Carnbertin-Clos’u dikkatle seçmişti. Usulüne uygun davranarak ilk birkaç damlayı tattı. Bu şeylerle hangi bölgesel aziz ilgilenmişse oldukça cömert davranmıştı; şarap müthişti. Önce konuğunun kadehini, sonra kendisininkini doldurdu.

“Dünyaya hoşgeldiniz,” dedi ve gülümsedi.

‘Teşekkürler.” Galaktik, içkisini bir dikişte bitirdi. “Ahhh, bu iyi geldi.”

Kardinal bir an yüzünü buruşturdu, ama boşalan kadehi yeniden doldurdu Bambaşka bir uygarlığın aynı damak tadına sahip olmasını bekleyemezdiniz. Örneğin Çinliler peynirden nefret ederken bozuk yumurtaları seviyorlardı...

Oturdu ve bacak bacak üstüne attı. “Size hangi ünvanla hitap etmem gerektiğinden emin değilim,” dedi çekinerek.

“Ünvan mı? O da ne?”

“Yani, cemaatiniz size nasıl hitap ediyor?”

“*Cemaatim?* Ah, gemideki çocukları mı kastediyorsunuz? Sadece Thyrkna. Bu benim için yeterli.” Ziyaretçi ikinci kadehini bitirdi ve geğirdi. Eh, eğitilmiş bir eskimo da öyle yapardı herhalde.

“Sanırım ricamın iletilmesi sırasında bazı zorluklar olmuş.” dedi O’Reilly. “Öyle görünüyor ki bizim rahip kelimemizin ne anlama geldiğini bilmiyordunuz.”

“Dilinizdeki her sözcüğü bilmeyiz,” diye kabul etti Thyrkna. “Bakın, şöyle olur: Yeni bir gezegenin yakınına geldiğimizde radyo dalgalarını alıyoruz, tamam mı?”

“Oh, evet. İyonosferden geçtiği kadarını.”

Thyrkna gözünü kırptı. “Ha? Bütün *de*-tayları bilemiyorum. Tekni... teknisyenlerimizden biriyle konuşmanız gerekecek. Her neyse, değişik dilleri analiz edip çözümleyen bir makinemiz var. Üstelik bunu sadece birkaç saatte yapar. Sonra hepimizi uyutur ve bize dilleri öğretir. Uyandığımızda aşağı inip konuşmaya hazır oluruz.”

Kardinal güldü, “özür dilerim efendim. Doğrusu olağanüstü yüksek uygarlığınızın insanlarının niye bizim en kötü sokak ağızlarımızı kullandığını merak ediyordum. Şimdi nedenini anlıyorum. Korkarım programlarımız çok yüksek bir seviyede değil. Ortak katların en küçüğüne, kitlenin zevkine yönelikler- lütfen benzetmelerimi hoşgörün. Doğal olarak siz- Fakat sizi temin ederim, hepimiz o kadar kötü değiliz. Gelecek için

umutlarımız var. Örneğin, sizin şu elektronik öğreticiniz... Ortalama halkın kültür seviyesini yükseltmek için neler yapabileceği hayal bile edilemez.” Thyrkna bir parça afallamış görünüyordu. “Siz dünyalılar gibi konuşanını hiç görmedim. Hiç soluksuz kalmıyor musunuz?”

O’Reilly kendini azarlanmış hissetti. Yüce Galaktikler arasında bir sessizlik yüz kelime kadar anlamlı olmalıydı, ve arkalarında bir milyon yıllık asalet birikimi vardı. “Özür dilerim,” dedi.

“Oh, önemi yok. Herhalde bizim huylarımızın birçoğu da size aynı derecede garip geliyordur.” Thyrkna şişeyi aldı ve kadehini bir kere daha doldurdu.

“Sizi çağırmamın nedeni... Yani bana anlatabileceğiniz birçok muhteşem şey var, ama ben din hakkında bazı sorular sormak istiyordum.”

“Elbette, devam edin,” dedi Thyrkna nezaketle.

“Kilisem uzun zamandır bu olay hakkında tahminler yürütüyordu Bizden daha gelişmiş olsanız da sizin de insan olduğunuz gerçeği, Tanrının iradesinin mucizevi bir ifşasıdır. Fakat sizin O’na inancınızın kesin şekli hakkında birşeyler bilmek isterdim.”

“Nasıl yani?” Thyrkna’nın aklı karışmış gibiydi.

“Ben bir... eee... levazım görevlisiyim. Tavşanları öldürmek işimin bir parçası. Gemide büyükbaş hayvan için yerimiz yok Ben tanrıları beslerim, o kadar.”

“*Tanrılar?!?*” Kardinalin kadehi yere düşüp kırıldı. “Sırası gelmişken, en önemli tanrılarınızın isimleri ne?” diye sordu Thyrkna “En iyisi onlara birkaç inek kurban etmek, yani burada, onların gezegeninde bulunduğumuz sürece. Talihimizin dönmesini istemeyiz.”

“Fakat... sizi... *putperestler-”*

Thyrkna saatine baktı. “Hey, televizyonunuz var mı?” diye sordu. ‘“John’un Diğer Hayatı’ başlamak üzere. Bu gezegende gerçekten iyi televizyon yayınınız var.”

Şafağın erken ışığıyla, Joe Husting mahmur gözlerini açtı ve hemen ardından açmamış olmayı istedi. Daire tam bir keşmekeşti. Ne olmuştu ki?

Ah evet... Aldıkları şu kızlar.. Ama yerdeki şu şişelerin hepsini gerçekten boşaltmışlar mıydı?

İnledi ve ellerini ikiye ayrılacakmış gibi gelen başına bastırdı. Skoçla siyah birayı ne diye karıştırmıştı ki sanki?

Bir gökgürültüsü kulak zarlarını deşmekteydi. Divanın üstünde döndü ve Gil'in yatak odasından çıktığını gördü. Uzay adamı yumruklarını göğsüne vuruyor ve bağırarak gece öğrendiği bir şarkıyı söylüyordu. "Oh, tıknaz bodur-"

"Keser misin şunu lütfen?" diye inledi Husting.

"Ha? Dostum, çok içtin ha?" Gil sempatiyle dilini şaklattı. "Dur bir dakika" Kemerinden küçük bir şişe aldı. "Bundan birkaç damla al. Bu seni paklar."

Husting verileni bir şekilde yutmayı başardı. Bir anlık ateş ve havai fişeklerden sonra-

-yine bir bütündü. Sanki on saatlik uykudan kalkmış, alkole de bir haftadır hiç dokunmamış gibiydi.

Gil yatak odasına döndü ve arkadaşlarını yumruklayarak uyandırmaya başladı. Husting pencerenin yanında oturup iyice düşündü. Şu akşamdan kalmalık tedavisinin rahat 100 milyonluk değeri vardı, yeter ki özel haklarını alabilsin. Ama hayır, teknolojik elçiler Dünya'ya onun nasıl yapılacağını göstereceklerdi; onunla beraber yıldız gemilerini, görünmezlik kalkanını ve daha birçok şeyi de. Ama belki de Galaktiklerden ellerinde olanı alabilir, tam teşkilatlı gemi gelene kadar damlası yüz dolardan satabilirdi.

Bronni çok neşeli bir halde geldi. "Sıkı adamsın sen,

Joe," diye ilan etti. "Alphaz'dan beri böyle iyi vakit geçilmemiştim. Sırada ne var, eski dostum?" Etli bir el Husting'in kürek kemiklerinin ortasına indi ve gözlerinde yıldızlar çakmasına sebep oldu.

"Ne yapabileceğime bir bakacağım," dedi Dünyalı temkinlice. "Ama bilirsiniz, meşgulüm. Bazı önemli işlerim var."

"Biliyorum," dedi Bronni göz kırparak. "Senin gibi akıllı biri için bu normal. Nasıl oldu da o korumayı ikna ettin yahu? Kesin polis çağırır diye düşünüyordum."

"Ah, ona bir güzel yağ çektim ve bir onluk çaktım. Zor olmadı."

"Vay be!" Bronni hayranlıkla ıslık çaldı "Sözcükleri senin o yaptığın gibi kullanan kimseyi görmemiştim."

Gil diğerlerini dışarı sürükledi ve kahvaltı istediğini söyledi. Husting hepsini asansöre ve sonra da caddeye götürdü. Düşünecek çok şeyi olduğundan çok az konuşuyordu. Ancak bir pastırmalı yumurtacıya vardıklarında ağzını açtı:

“Siz uzay adamları çok zeki olmalısınız. Ortalamadan daha zeki, öyle değil mi?”

“Öyle,” dedi Jordo. Yaklaşan garson kıza göz kırptı.

“Bir uzay adamının bilmesi gereken bir sürü şey var,” dedi Col. “Gemiler nerdeyse kendi kendilerine işlerler, ama yine de her boş kafalıyı mürettebata alamazsın.”

“Anlıyorum,” diye mırıldandı Husting. ‘Tahmin etmiştim.”

Bir üniversite eğitimi anlayışı geliştirirdi, özellikle de insan önyargılarla fazla kısıtlanmamışsa

Bir örneği ele alalım: Sir Isaac Newton a) hareketin üç yasasını, b) yerçekimi yasasını, c) diferansiyel denklemlerini d) spektroskopinin elemanlarını, e) akustik biliminin önemli bir kısmını, f) çeşitli birkaç şeyi daha keşfetmiş; ayrıca yarım düzine resmi ve onursal görevde hizmet etmeye zaman bulabilmişti. Tek bir adam! Ve bir dahi olarak çok da sıradışı değildi, çok sayıda yetenekli Dünyalı çeşitli alanlarda katkı sahibi olmuştu.

Ama yine de... O kadar üstün bir zeka gerekli değildi sonuçta. En temel ilerlemeler -ateş, alet yapımı, dil, giyinme, sosyal organizasyon- maymunsu kıtbeyinliler tarafından yapılmıştı. Sadece keşifler arasındaki zaman uzamıştı işte.

Bir milyon yıl sözkonusu olduğunda çok şey olabilirdi. Newton modern fiziği bir yaşam süresinde kurmuştu. Daha az yetenekli yüz adam, bin yıllık bir sürede yavaş yavaş ve acı çekerek de olsa aynı şeyi başarabilirdi.

Dünya insanının IQ ortalaması 100 civarındaydı. En büyük dahilerimiz 200 olabilirdi; en moronlarımız, yani kurumsal desteğe ihtiyaç duymaksızın olabileceği kadar aptal olanlar 60’a kadar iniyordu Dünya adamını bu kadar zeki yapan sadece çılgın bir mutasyondu; yoksa bu zekaya gerçekte hiç *ihtiyacı* yoktu insanların.

Şimdi, eğer galaktik ortalama IQ 75 civarındaysa ve en parlak olanları diyelim ki 150’ye kadar çıkıyorsa-.

Garson kız bir çığlık attı ve havaya fırladı. Kız hışımla döndüğünde Bronni arsızca sırıttı.

Joe Husting kızı yatıştırdı. Kahvaltıdan sonra Galaktik çalışanlarını dışarı çıkardı ve onlara Brooklyn köprüsünü sattı.

François Marie Arouet de Voltaire

Yaşadığı yüzyılın tüm olaylarını, gelişmelerini ve sorunlarını yazdıklarında yansıtan bu ‘çılgın dahi’, edebi yeteneğini felsefe, tarih, din ve toplumbilim gibi konulardaki, zamanının çok ilerisine uzanan fikirlerini yansıtmaya seferber etmişti. Gerçeklere parmak basmaktan kaçınmayan üslubu yüzünden başı sık sık derde girmiş, iki defa Bastille’de hapsedilmiş, ve uzun yıllar sürgünde kalarak veya kaçarak Fransa’dan uzakta yaşamak zorunda kalmıştır. Felsefenin geleceğini hazırlayıcı, cüretkar tavrıyla birleşen güçlü edebiyatçılığı özellikle 1759’daki Fransız ihtilalinden sonra ‘çığır açıcı’ konuma bürünerek aydınlanma sürecine katılmıştır. En verimli çağlarında yazdığı ‘Zadig’ (1747), ‘Micromégas’ (1752), ‘Candide’ (1759) gibi satirik öyküleriyle, en önemli silahı olan keskin zekasını kullanarak hedefini büyük ölçüde vurmaktadır. Bilimkurgu alanına giren tek öyküsü olan Micromégas, görecelik konusunda adeta bir ders niteliği taşıdığı gibi, küçük insanın küçük hesaplarına ve bilimsel yeterliğin insanlığa kazandıracağı şerefli konuma işaret eder.

Mikromega

(Micromégas)

Voltaire
Çev: Emir Gümrükçüoğlu

1 *Sirius yıldızındaki bir gezegen sakininin, Satürn’e yolculuğu.*

Sirius adlı yıldızın çevresinde dönen gezegenlerin birinde, küçük karınca tepeciğimize yaptığı son yolculuk esnasında tanışma onuruna eriştiğim pek zeki bir genç adam vardı. Adı Micromégas[1]’dı; devler için

oldukça uygun bir isimdi bu. Boyu sekiz fersahtı; ve sekiz fersah derken, her biri beş ayak olan yirmi dört bin geometrik adımdan bahsediyorum...

Bazı cebirciler, ki onlar topluma daima yararlı olan kişilerdir, derhal kalemlerini alıp hesaplayacaklardır ki Sirius memleketi sakinlerinden Mösyö Micromégas başından ayağına dek yirmidörtbin adım boyundadır. Bu da yüzyirmibin kraliyet ayağı eder; ve biz Dünya vatandaşlarının uzunluğu beş ayağı ancak bulabildiğine ve gezegenimizin de çevresi dokuzbin fersah olduğuna göre, onun doğduğu gezegenin çevresinin bizim küçük dünyacığımızınkinden yirmibir milyon altıyüzbin kere daha büyük olması gerekmektedir. Doğada hiçbir şey bundan daha basit ve sıradan değildir. Almanya ve İtalya'nın bazı hükümranlıklarının yarım saatte turlanabilen eyaletleri, Osmanlı, Moskova ya da Çin İmparatorlukları ile karşılaştırdıklarında, doğanın tüm canlılar arasında oluşturduğu şaşırtıcı farklılıklara dair pek belirsiz de olsa bir fikir vermekteler.

Ekselanstan bahsettiğim boyda olunca, tüm heykeltraşlarımız ve ressamlarımız kendisinin bel çevresinin ellibin kraliyet ayağı uzunluğunda olduğunu zorluk çekmeden kabul edeceklerdir, ki bu da hatırı sayılır bir orantı anlamına geliyor.

Zekasına gelince, karşılaştıklarımız arasında en kültürlülerinden biridir. Birçok şey bilir, birkaçını ise kendi keşfetmiştir. Geleneğe uygun biçimde gezegeninin Cizvit okulunda ders almakta iken, Euclid'in önermelerinin elliden fazlasını sırf zihninin gücüyle bulup çıkardığında, henüz ikiyüzelli yaşında bile değildi. Bu, kızkardeşinin söylediğine göre otuziki taneyi sırf oyun olsun diye bulduktan sonra pek vasat bir geometrici ve oldukça kötü bir metafizikçi haline gelen Blaise Pascal'dan onsekiz tane fazla

Dörtyüzelli yaşına doğru, yani çocukluk döneminin hemen sonunda, çapı yüz ayaktan az olan ve sıradan mikroskoplarla görülmeyen o ufak böceklerden birçoğunu keserek inceledi. Onlar üzerine oldukça ilgi çekici, ancak başını derde sokan bir kitap hazırladı. Ülkesinin müftüsü, gereksiz ayrıntılara fazla önem veren sıkı bir karacahildi, ve kitapta şüpheli, çarpıtılmış, cüretkar ve kutsal değerlere karşı saldırgan olarak düşündüğü yorumlar bularak büyük bir gayret içinde ona suçlamalar yöneltmişti. Sorun, Sirius'daki pirelerin özünde salyangozlarla aynı doğada olup olmadığıyla ilgiydi. Micromégas kendini zekice savundu; kadınları kendi tarafına çekti; dava ikiyüzyirmi yıl sürdü. Sonunda müftü kitabı, onu okumamış kişilerden oluşan bir jüri tarafından mahkum ettirdi ve yazara sekizyüz yıl süresince mecliste bulunmaması emredildi.

Kısır çekişmeler ve bayağılıkla dolu bu meclisten ihraç edilmek onu pek az etkiledi. Müftüye karşı onu fena halde hicveden, ama adamın pek de utanıp sıkılmadığı bir şarkı yazdı; ve anlatıldığına göre, aklının ve kalbinin gelişimini tamamlamak için[2] gezegenden gezegene yolculuk etmeye koyuldu. Şüphesiz, sadece posta arabası ya da yük arabalarıyla yolculuk edenler, orada kullandıktan türden vasıtalar karşısında hayrete düşeceklerdir: çünkü bizler şu küçük çamur topağımızın üzerinde yaşarken, kendi alıştıklarımızın ötesinde kalan hiçbir şeyi kavrayamıyoruz. Yolcumuz, kütle çekim yasaları ve tüm etkileşim yasaları hakkında muhteşem düzeyde bilgi sahibiydi. Bu yasaları öyle ustaca kullanıyordu ki, o ve adamları tıpkı kuşların daldan dala uçtukları gibi, bazen bir güneş ışınının yardımıyla, bazen uygun konumdaki bir kuyrukluyıldızın vasıtasıyla gezegenden gezegene gidiyorlardı. Çok kısa zamanda Samanyolu'nu aştı; ve itiraf etmeliyim ki, meşhur Papaz Derham'ın teleskobunun ucunda görmekle övündüğü o parıltılı güzellikteki gök imparatorluğunu, onu oluşturduğu düşünülen yıldızların arasında bulunduğu yerlerden görememişti. Mösyö Derham'ın yanlış gördüğünü iddia ediyor değilim, Tanrı korusun! Ancak Micromégas bizzat oradaydı; kendisi iyi bir gözlemcidir, ve ben hiçkimseyle muhalefete düşmek istemem

İyi bir tur attıktan sonra, Micromégas Satürn gezegenine vardı. Yeni şeylerle karşılaşmaya alışkın olmasına rağmen, o dünyanın ve sakinlerinin ne denli küçük olduğunu görünce, en bilge olandan bile bazen çıkan üstünlük dolu bir gülümsemeye engel olamadı. Çünkü sonuçta Satürn Dünya'dan ancak dokuzyüz kat daha büyüktür, ve ülkenin halkı sadece aşağı yukan bin fersah boyunda cücelerdir. İlk başta adamlarıyla beraber onlara biraz güldü, tıpkı Fransa'ya gelip Lully'nin müziğine gülen bir İtalyan müzisyen gibi... Ancak Siriuslu zeki olduğu için, düşünen bir yaratığın sırf altıbin ayak boyunda olduğu için komik sayılamayacağını vakit kaybetmeden kavradı. Satürnlüleri epeyce şaşırttıktan sonra onlara alıştı. Akıllı bir adam olan, ve hiçbir şey icat etmemiş olmasına karşın mucitlerin icatlarının çok güzel açıklayabilen ve sıkça küçük şiirler ve büyük hesaplar üreten Satürn Akademisi Sekreteri[3] ile yakın bir arkadaşlık kurdu. Okuyucuyu tatmin için burada Micromégas'ın sekreter beyle günün birinde yaptığı bir konuşmayı aktarıyorum.

2 *Siriuslunun Satürnlüyle yaptığı konuşma.*

Eksensları eğilip aşağıya doğru uzandıktan ve sekreter onun yüzüne yaklaştıktan sonra, Micromégas:

"Kabul etmeliyim," dedi, "doğa çok çeşitli."

"Evet," dedi Satürnlü, "doğa bir çiçek yatağı gibi, ve sanki o çiçekler..."

"Ah!" dedi diğeri, "bırakın şimdi çiçekliği."

"Sanki," diye devam etti sekreter, "bir araya toplanmış sarışınlar ve esmerler gibi, ve giysileri de..."

"İyi ama, sizin bu esmerlerin benimle ne ilgisi var?" dedi diğeri.

"Bir galerideki resimler gibi sanki, ve özellikleri de..."

"Ah, lütfen!" dedi yolcu. "Hep söylerim, doğa yalnızca doğa gibidir. Neden benzetecek bir şey aramak gereksin ki?"

"Sizin hoşunuza gitmesi için," diye yanıtladı sekreter.

"Hoşuma gitmesini istemiyorum," dedi yolcu, "bilgilendirilmek istiyorum. Gezegeninizdeki bireylerin kaç duyusu olduğunu söylemekle işe başlayabilirsiniz."

"Yetmişiki tane duyumuz var," dedi akademisyen, "ve her gün ne kadar az olduğundan yakınıyoruz. Hayalgücümüz ihtiyacımızın ötesinde; yetmişiki duyumuz, halkamız ve beş uydumuzla pek sınırlı olduğumuzun farkına varıyoruz. Üstelik tüm merakımıza ve yetmiş iki duyumuzun oluşturduğu onca tutkularımıza karşın, sıkılmak için epeyce vaktimiz var."

"İnanırım," dedi Micromégas, "zira bizim gezegende bine yakın duyumuz var, ama yine de içimiz hâlâ bilemeyeceğim kadar anlaşılmaz ihtiraslar, huzursuzluklarla dolu. Öyle ki bizlere, bizim bile çok iyi olamadığımızın ve çok daha mükemmel canlıların varolduğunu düşündürüyorlar. Biraz yolculuk ettim, bizim çok altımızda ölümlüler gördüm, bizden epeyce üstününü de gördüm; ancak gerçek ihtiyaçlarının ötesinde istekleri olmayanına da, ihtiyaçları tatminlerini aşmayanına da rastlamadım. Belki bir gün hiçbir şeyin eksik olmadığı bir ülkeye ulaşırım, ancak şimdiye dek kimse bana böyle bir ülke hakkında olumlu bir haber vermedi."

Satürnlü ve Siriuslu, kendilerini tahminlerle yordular; ancak oldukça dahice ve bir o kadar da belirsiz akıl yürütmelerin sonunda tekrar gerçeklere döndüler.

"Siz ne kadar yaşıyorsunuz?" dedi Siriuslu.

"Ah, oldukça az," diye yanıtladı Satürnlü küçük adam.

‘Tıpkı bizim gibi,” dedi Siriuslu, “hep ne kadar kısa olduğundan şikayet ediyoruz. Bu doğanın evrensel bir kanunu olsa gerek.”

“Ne yazık ki,” dedi Satürnlü, “biz ancak güneşin beş yüz büyük devri kadar yaşıyoruz. (Bu, bizim yöntemle sayıldığında yaklaşık binbeşyüz seneye denk geliyor) Gördüğünüz gibi bu, neredeyse doğduğunuz anda ölmek gibi bir şey; varlığımız bir nokta, ömrümüz bir an, gezegenimiz bir atom. Bir adamın küçük bir eğitim almaya başlayıp, yeterli deneyimi edinmeden önce ölmediği durumlar çok seyrektir. Ben, kendi adıma, hiç bir plan yapmaya cüret edemiyorum; kendimi devasa bir okyanustaki su damlası gibi hissediyorum. Bu dünyada kapladığım komik yerden, özellikle de sizin karşınızda, utanç duyuyorum.”

Micromégas yanıt verdi:

“Eğer bir filozof olmasaydınız, sizi üzmemek için bizim ömrümüzüm sizinkinin yediyüz katı olduğunu söylemezdim. Ancak sizin de iyi bildiğiniz gibi, elementlere ayrışıp doğaya hayat vermek için vücudumuzu terk ettiğimizde, ki ölümden söz ettiğimi farkettiğinizi sanıyorum, işte bu dönüşüm vakti geldiğinde, sonsuzluk boyunca ya da bir gün yaşamış olmak aynı şey olacak. Benden onbin kez daha fazla yaşanan ülkelerde bulundum, ve oralarda da aynı yakınmaları duydum. Ancak her yerde, ellerindekinin kıymetini bilen ve doğanın yazarına şükranlarını sunan mantıklı insanlar var. O, türlü bollukları, muhteşem bir uyumla evrene dağıttı, örneğin, tüm düşünen varlıklar farklı, ve temelde düşünce ve arzu yetenekleri aynı. Madde her yere dağılmış, ancak her gezegende değişik özelliklere sahip. Siz maddenizin kaç çeşit özelliği var?”

“Eğer yokluklarında bu gezegenin aynı olmamasına yol açacak özelliklerden söz ediyorsanız, biz üçyüz tane biliyoruz; genleşme, geçirmezlik, hareketlilik, kütleçekim, bölünebilirlik ve diğerleri.”

“Öyle görünüyor ki,” diye yanıtladı yolcu, “bu küçük sayı Yaratıcı için sizin küçük barınağınızın planını yaparken yeterli olmuş. Onun her konudaki bilgeliğine hayranım; her yerde farklılıklar var, ama bir de orantı var. Sizin gezegeniniz, halkınız gibi küçük; oldukça az duyunuz var; maddenizin az özelliği var; tüm bunlar Tanrı’nın eseri. Dikkatle bakıldığında güneşiniz ne renk?”

“Koyu sarımsı bir beyaz,” dedi Satürnlü, “ve ışınını böldüğümüzde yedi renkten oluştuğunu gözlemledik.”

“Bizim güneşimiz kırmızımsı,” dedi Siriuslu, “ve bizim otuzdokuz temel rengimiz var. Yaklaştığım gezegenler arasında diğerlerinden farklı

olmayan tek bir yüz olmadığı gibi, bir diğerine benzeyen tek güneş de yoktu.”

Buna benzer birçok sorudan sonra, Satürn’de kaç çeşit esansiyel madde sayıldığını sordu Yalnızca otuz kadarını saydıklarını öğrendi: Tanrı, uzay, madde, uzantılara ve duyulara sahip varlıklar; uzantılara, duyulara ve düşünme yeteneğine sahip varlıklar; birbirine geçişen varlıklar, birbirine geçişmeyen varlıklar, ve saire. Kendi gezegeninde üç yüz çeşit sayan, ve yolculuklarında üçbin çeşidini daha bulmuş olan Siriuslu, Satürnlü filozofu oldukça şaşırttı. En sonunda, ne bildikleri hakkında az ve ne bilmedikleri hakkında çok konuştuktan, güneşin bir devri kadar kafa yorduktan sonra, beraberce küçük bir felsefi gezinti yapmaya karar verdiler.

3 *Siriuslu ve Satürnlü İki Sakinin Yolculuğu.*

Satürnlünün sevgilisi haberi duyup gözyaşları içinde tepkisini göstermeye geldiğinde, filozoflarımız, bir sürü göz alıcı matematiksel alet eşliğinde Satürn atmosferine girmeye hazırdılar. Sadece altıyüz altmış kulaç boyunda olan, ancak tatlılığının yanında kısa boyunun önemini yitirdiği, küçük, şirin bir esmerdi bu.

“Ah, seni cani!” diye haykırdı, “binbeşyüz sene sana karşı koyduktan sonra tam da teslim olacakken, kollarında daha ancak yüz sene geçirmişken, başka bir dünyadan gelen bir devle yolculuk etmek için beni terkediyorsun. Git bakalım! Sadece meraklısın, asla aşkı tanımadın, gerçek bir Satürnlü olsan sadık olurdun. Nereye kaçacaksın? Ne istiyorsun? Beş uydumuz bile senden daha düzenli hareket ediyor, halkamız senden daha az değişken. Bu iş buraya kadar! Bir daha kimseyi sevmeyeceğim.”

Filozof tüm filozofluğuna karşın ona sarıldı, onunla ağladı; ve hanımefendi kendine geldikten sonra, ülkenin küçük bir züppesiyle teselli bulmaya gitti.

Bu sırada iki meraklımız yola çıktılar; Önce halkaya atladılar, ve bizim küçük gezegenimizden ünlü birinin[4] de tahmin ettiği gibi onun yassı olduğunu gördüler; oradan ayrılıp aydan aya gitmeye koyuldular. Bunlardan sonuncusunun hemen yakınından bir kuyruklu yıldız geçiyordu; hizmetkarları ve aletleriyle oraya atladılar. Yüzelli milyon fersah yol aldıklarında Jüpiter’in uydularıyla karşılaştılar. Jüpiter’in kendisine geçip orada son derece özel sırlar öğrendikleri bir sene geçirdiler; eğer bu sırların

arasında Engizisyoncu Efendilerimin kolay sindiremeyeceği önermeler bulunmasaydı, şu anda onlar da baskıya girmiş olacaklardı.

Ama ben, anlatmakla bitiremeyeceğim cömertliği ve şefkatiyle kitaplarım görmeme izin veren ………’nın meşhur başrahibinin kütüphanesindeki elyazmalarını okudum.

Neyse, şimdi yolcularımıza dönelim Jüpiter’den ayrıldıktan sonra yüz milyon fersahlık bir yol katedip, bizim gezegenden beş kat daha küçük olduğu bilinen Mars gezegenine yaklaştılar; bu gezegene eşlik eden ve bizim astronomların gözlerinden kaçmış iki tane ay gördüler. Peder Castel’in, hem de alaylı biçimde bu ayların varlığına karşıt bir şeyler yazacağını iyi biliyorum, ama ben konuyu örneksemeyle çıkarımlar yapan insanlara bırakıyorum. Bu iyi filozoflar, güneşten bu kadar uzak olan Mars’ın ikiden az sayıda uydu ile yetinemeyeceğini bilirler. Her neyse, dostlarımız Mars’ı öyle küçük buldular ki, geceyi geçirmek için uzanıp yatacak kadar yer bulamayacaklarından korkarak, kötü bir köy hanını hor gören iki gezgin gibi yollarına devam edip en yakın kasabaya yöneldiler. Ancak Siriuslu ve yol arkadaşı kısa sürede pişman oldular, zira uzun süre yol almış, ancak hiçbir şey bulamamışlardı. Sonunda küçük bir parıltı gördüler: Bu Arz’dı, ve doğrusu Jüpiter’den gelenler için acıklı bir görüntüydü. Yine de bir kez daha pişman olma korkusuyla yanaşmaya karar verdiler. Kuyruklu yıldızın kuyruğuna geçtiler ve kuzeyin kızıl ışık serpintilerinden birini hazır bularak içeri girip Baltık denizinin kuzey kıyısından, 5 Haziran 1737’de (yeni takvim) Arz’a indiler.

4 *Arz Gezegeninde Olanlar*

Bir süre dinlendikten sonra, kahvaltıda adamlarının özenle hazırladığı iki büyük dağ yediler. Sonra içinde oldukları küçük ülkeyi tanımaya karar verdiler. Önce kuzeyden güneye gittiler. Siriuslu ve adamlarının normal adımları yaklaşık otuzbin kraliyet ayağı kadardı. Satürnlü cüce arkadan soluk soluğa takip ediyordu, zira diğerleri bir adım attığında onun oniki tane atması gerekiyordu: gözünüzün önüne (eğer böyle karşılaştırmalar yapmaya izin varsa) Prusya Kralının muhafız yüzbaşısını takip eden pek ufak bir süs köpeği getirin.

Bu yabancılar oldukça hızlı ilerledikleri için, otuzaltı saatte gezegeni turlamışlardı. Doğrudur ki güneş de, daha doğrusu dünya da bir günde

benzer miktarda yolculuk yapar; ancak kendi ekseni etrafında dönmenin yürüyerek hareket etmekten daha kolay olduğunu unutmamak gerekir. Sonunda *Akdeniz* adındaki neredeyse varlığını farketmedikleri su birikintisini, ve köstebek yuvasına benzeyen o tepeciği çevreleyen şu *Büyük Okyanus* adlı diğer havuzu gördükten sonra, başladıkları yere geri dönmüşlerdi bile. Su cücenin diz hizasını hiç geçmemişti; hele diğerinin topuğu bile ıslanmamıştı. İleri ve geri, yukarı ve aşağı giderek, bu gezegende oturan kimse olup olmadığını görmek için ellerinden geleni yaptılar.

Eğildiler, yattılar, elleriyle her yeri yokladılar; ancak gözleri ve elleri orada kıvıldaşan canlılarla orantılı olmadığı için, bizim, meslekdaşlarımızın ve bu gezegende yaşayan herkesin varolma onuruna sahip olduğumuzdan şüphelenmelerine yol açacak en küçük bir izlenim dahi edinemediler.

Bazen çok çabuk yargıya varan cüce, önce Arz'da kimsenin yaşamadığına karar verdi. Bunun en önemli nedeni, kimseyi görmemiş olmasıydı. Micromégas, nazikçe bunun yanlış bir çıkarım olduğunu hissetmesini sağladı.

"Örneğin," dedi, "küçük gözlerinizle benim açıkça gördüğüm bazı ellinci kadirdeki yıldızları göremiyorsunuz diye onların da varolmadığına mı karar veriyorsunuz?"

"Ama," dedi cüce, "iyice aradım."

"Ancak," diye yanıtladı diğeri, "pek iyice algılayamadınız."

"Yine de," dedi cüce, "bu gezegen çok kötü inşa edilmiş, oldukça düzensiz, ve şekli bana çok gülünç geliyor! Burada her şey kaosta: biri bile düz akmayan şu derelere bakın hele; su birikintileri ise ne yuvarlak ne kare, ne oval, ne de herhangi düzgün bir şekilde; ve ayağımın derisini sıyıran bu dikine pütürler (dağları kastediyordu) gezegeni dikenli hale getiriyor. Ya gezegenin genel şekline ne demeli? Kutuplarının nasıl da basık olduğuna, güneş çevresinde saçma bir açıyla dönmesi yüzünden kutupların ikliminin zorunlu olarak bakımsız kalmasına ne demeli peki? Doğrusu bana burada kimsenin yaşamadığım düşündüren, sağduyu sahibi hiç kimsenin böyle bir yere yerleşmek istemeyeceği fikrine kapılmamdır."

"İyi de," dedi Micromégas, "belki burada yaşayanların sağduyusu yoktur. Ama yine de, bütün bunların bir hiç uğruna yapılmış olmadığı düşünülebilir. Buradaki her şey sana düzensiz geliyor, çünkü Satürn ve Jüpiter'de her şey bir zar gibi düzgün. Belki burada biraz karışıklık olması

da sırf bu nedenledir. Sana yolculuklarımda hep çeşitlilik gözlemlediğimi söylememiş miydim?"

Satürnlü tüm bu açıklamalara yanıt verdi; eğer Micromégas iyi bir şans eseri olarak tartışmanın ateşiyle elmas kolyesinin ipini koparmamış olsaydı, bu çekişme asla sona ermeyecekti. Elmaslar düştü; boyları farklı, en büyüğü ikiyüz, en küçüğü yirmibeş kilo olan minik, güzel taşlardı bunlar. Cüce bir kaçını aldı; gözlerine yaklaştırdığında kesilme şekilleri sayesinde bu elmasların mükemmel birer mikroskop gibi olduklarını farketti. Yüzaltmış ayak çapında bir küçük mikroskop alıp gözüne götürdü; ve Micromégas da ikibin beşyüz ayak genişliğinde bir tanesini seçti. Bu elmaslar mükemmeldiler, ancak ilk başta onların yardımıyla birşey görülemiyordu; bazı düzeltmeler yapmalıydılar. Sonunda Satürnlü, Baltık Denizinde suyun içinde kımıldayan, zor seçilen birşey gördü: bu bir balinaydı. Küçük parmağını kullanarak onu ustaca aldı ve baş parmağının tırnağı üstüne koyarak, bizim gezegenimizde yaşayanların aşırı küçük olması yüzünden ikinci kez kahkahalara boğulan Siriusluya gösterdi. Bizim dünyamızın yerleşilmiş bir yer olduğuna ikna olan Satürnlü, çok geçmeden burada sadece balinaların varolduğu kanısına vardı; büyük bir mantıkçı olduğu için de, bu kadar küçük bir atomun hangi orijinden geldiğini, hareketini neresiyle sağladığını, fikirleri, iradesi, özgürlüğü olup olmadığını kestirmeye çalıştı. Micromégas bu duruma pek şaşırmıştı; hayvanı büyük bir sabırla inceledi, ve sonunda bu bedende bir ruhun var olduğuna inanmanın imkansız olduğuna karar verdi. Böylece iki yolcu, mikroskobun yardımıyla Baltık denizinde balina büyüklüğündeki bir yaratığın yüzdüğünü görerek, bizim mekanımızda akıldan eser olmadığı düşüncesine eğilim göstermeye başladılar.

Bilindiği gibi tam o sıralarda bir grup filozof{5}, altında o zamana dek kimsenin aklına gelmeyen gözlemler yaptıkları kutup çemberinden dönüyorlardı. Gazeteler gemilerinin Botni Körfezi kıyısında karaya oturduğunu ve kaçarken büyük zorluk çektiklerini yazmışlardı; ancak bu dünyada gerçeğin iç yüzünü asla bilemiyoruz. Olayların nasıl olduğunu kendimden bir şey katmadan tüm saflığıyla anlatacağım, ki bu bir tarihçi için hiç de az bir çaba değildir.

5 *İki Yolcunun Deneyimleri ve Usavurumları:*

Micromégas elini hafifçe nesnenin belirdiği noktaya doğru uzattı, iki parmağını öne çıkardı, yanılmış olma korkusuyla geri çekti, sonra onları açıp kapayarak birtakım beyleri taşıyan gemiyi büyük bir özenle aldı, ezmek korkusuyla fazla sıkmadan tırnağının üzerine aynı şekilde koydu.

“İşte ilkinden oldukça farklı bir hayvan,” dedi Satürnlü. Siriuslu, sözde hayvanı avcunun içine koydu.

Bir çeşit kasırgayla yerlerinden kaldırılıp, bir çeşit kayanın üzerine konduklarını sanan yolcular ve mürettebat hareketlenmeye başladı; denizciler şarap fıçılarını alarak Micromégas’ın ellerine doğru fırlattılar ve hemen ardından kendilerini de gemiden dışarı attılar. Geometriciler ölçüm ve gözlem aletlerini, bir de Lapon kızlarını alarak Siriuslunun parmaklarına indiler. O kadar gürültü çıkarıyorlardı ki, Micromégas sonunda hareket eden birşeyin ellerini gıdıkladığını hissetti: bu işaret parmağına bir ayak derinliğinde daldırılmış demir bir çubuktu En başta bu batmanın, tuttuğu hayvandan çıkan bir şey olduğu dışında bir şey düşünemedi. Zira bir balinayı ve bu gemiyi farketmelerini sağlayan mikroskop, insan gibi belirsiz bir canlıyı göstermeye yetmiyordu. Burada kimsenin onurunu zedelemek gibi bir niyetim yok. Ancak bazı kendine önem veren kişilere küçük bir gerçeği vurgulamakta bana katılmaları için ricacı olmam gerekiyor: insan boyunun beş ayak kadar olması nedeniyle, bir ayaklık mesafenin altıyüzbinde biri yüksekliğinde bir hayvan çevresi on ayak olan bir topun üzerinde ne kadar yer tutarsa, biz de dünya üzerinde o kadar yer tutuyoruz. Arz ı ellerinde tutabilecek ve organları bizimkilerle orantılı bir varlık düşünün- hatta bu varlıktan çok sayıda bulunması mümkün olsun. Şimdi yalvarırım, -sonradan teslim edilmek zorunda kalınan- bir köycüğü kazandığımız bütün o savaşlar için neler düşüneceklerini tahmin etmeye çalışın.

Eğer o uzun boylu bombacıların bir yüzbaşısı bu eseri okursa, birliğinin şapkalarını en azından iki tam ayak yükselteceğinden hiç şüphem yok. Ancak uyarayım, bu hiçbir şeye yaramayacak; o ve adamları sonsuz derecede ufak olmaktan öteye asla gidemeyecekler.

Bu sözünü ettiğim atomları görebilmesi için Siriuslu filozofumuzun hangi olağanüstü yeteneğe ihtiyacı yoktu? Leuwenhoek ve Hartsoeker bizleri oluşturan tohumu ilk gördüklerinde, ya da gördüklerini sandıklarında, aslında pek de şaşırtıcı bir keşifte bulunmamışlardı. Micromégas’ın bu küçük makinelerin hareket etmelerini görmesi, yaptıkları her numarayı incelemesi, tüm çalışmalarını takip etmesi ona ne büyük keyif

verdi! Nasıl da haykırdı! Neşeyle, yol arkadaşının eline mikroskoplardan birini nasıl tutuşturdu!

“Onları görüyorum,” dedi her ikisi de aynı anda; “yük taşıdıklarını, eğildiklerini, tekrar kalktıklarını görmüyor musunuz?”

Bunları söyledikçe, elleri bu denli yeni nesneleri görmenin zevki ve onları kaybetmenin korkusuyla titriyordu. Aşırı bir inanmazlıktan, aşırı bir inanırlığa geçen Satürnlü, onları ürerken gördüğünü sandı.

“Ah,” dedi, “doğayı suç üstü yakaladım.”[6] Ancak görünüşe bakarak aldanmıştı, ki bu çok sık olur, hem de mikroskop kullansak da, kullanmasak da

6 *İnsanlarla Olanlar*

Cücesinden daha iyi bir gözlemci olan Micromégas atomların birbirleriyle konuşmakta olduklarını açıkça gördü, ve bunu, üreme konusundaki yanılgısından duyduğu utançla böyle bir türün fikir iletişimi yapabileceğini kabul etmek istemeyen yoldaşına belirtti. Siriuslu gibi cücenin de lisanlara yeteneği vardı ne de olsa, ve bizim atomların konuşmalarını duyamadığı için, konuşmadıkları kararına varmıştı. Hem bu kadar belirsiz yaratıkların nasıl ses organları olurdu ve birbirlerine söyleyecek neleri olabilirdi? Konuşabilmek için düşünmek gerekirdi, ya da benzer bir şey; ancak düşünüyorlarsa, ruha eşdeğer birşeyleri olacaktı. Şimdi bu türe, ruha eşdeğer bir şey maletmek ona absürt geliyordu.

“Ama,” dedi Siriuslu, “siz daha şimdi onların seviştiğini düşünüyordunuz; sizce birisi düşünmeden ve bir kelime söylemeden, ya da en azından kendisini anlaşılır kılmadan sevişebilir mi? Ayrıca size göre bir tartışma üretmek, bir çocuk üretmekten daha mı zor? Bana göre her ikisi de büyük gizler.”

“Artık ne inanmaya, ne de reddetmeye cüret ediyorum,” dedi cüce. “Artık hiçbir fikrim yok. Bu böcekleri incelemeye çalışmanız gerek, onlar hakkında sonra kafa yorarız.”

“Çok doğru söylediniz,” diye yanıt verdi Micromégas; ve derhal bir makas çıkartıp tırnaklarını kesti ve baş parmak tırnağından devasa bir huniye benzer bir konuşma aparatı yaptı ve ucunu kulağına dayadı. Huninin ağzı, gemi ve mürettebatı içine alıyordu; en zayıf ses tırnağın yuvarlak liflerine giriyordu: böylece dehası sayesinde filozofumuz yukarıdan,

aşağıdaki böceklerimizin vızıldamalarını mükemmel biçimde duyuyordu. Birkaç saat içinde kelimeleri ayırdedip Fransızca'yı anlamayı başardı; biraz daha zorlanarak da olsa cüce de bunu yapabildi.

Yolcularımızın şaşkınlığı her an ikiye katlanıyordu. Bu kurtçukların yeterince sağduyulu konuştuklarını duyuyorlardı; doğanın bu oyunu onlara açıklanamaz geliyordu Siriuslu ve cücesinin atomlarla konuşmaya başlamak için sabırsızlıkla yandıklarını tahmin edersiniz Cüce, gökgürültüsüne benzeyecek sesinin, ve özellikle de Micromégas'ınkinin, anlaşılmalarına fırsat vermeden kurtçukları sağır etmesinden korkuyordu Sesin şiddetini azaltmalıydılar. Ağızlarına, ince kısmı geminin yakınına giden bir çeşit kürdan koydular. Siriuslu, cüceyi dizlerinde, gemiyi ise tırnağında tutuyordu; başını eğdi ve alçak sesle konuştu; sonunda tüm bu önlemlerin ve yaptığı diğer hazırlıkların yardımıyla şöyle konuşmaya başladı:

"Ulaşılamaz görünen gizleri bana açtığı için şükrettiğim Yaratıcının ellerinin, sonsuz küçüklük uçurumunda hayat verdiği görünmez böcekler; belki benim meclisimdeki bireyler size bakmaya tenezzül etmeyebilirdi. Ama ben kimseyi hor görmem ve size korumamı sunuyorum.''

O anda kimse bu sözleri duyanlar kadar şaşıramazdı. Bunların nereden geldiğini kestiremiyorlardı. Geminin papazı, şeytan kovma duaları okumaya başladı, tayfalar küfrettiler ve geminin filozofları bir dizge kurdular; ancak hangi dizgeyi denerlerse denesinler kimin onlarla konuştuğunu asla tahmin edemediler. Micromégas'dan daha yumuşak bir sese sahip olan Satürnlü cüce, hangi türden oldukları hakkında onları bir kaç kelimeyle bilgilendirdi. Satürn'den, yolculuklarından söz etti; Bay Micromégas'ı onlara tanıttı; bu kadar küçük olmaları fikrine adapte olmayı başardığında ise, yokoluşa pek yakın olan bu sefil durumda öteden beri mi varolduklarını, balinalara ait görünen bu gezegende ne yaptıklarını, mutlu olup olmadıklarını, çoğalıp çoğalmadıklarını, ruhları olup olmadığını ve bu tarzda yüzlerce soruyu sordu.

Gruptaki diğerlerinden daha cesur olan bir çıkarımcı, birilerinin ruhlarından şüphe ediyor olmasına oldukça şaşırarak, konuşanı kadranının[7] göz deliğinden iki ayrı noktada gözlemledikten sonra üçüncüde şunları söyledi: "Siz, efendim, demek sırf baştan ayağa bin kadem boyundasınız diye, her..."

"Bin kadem!" diye haykırdı cüce, 'Tanrı aşkına, benim boyumu nasıl bilebilir? Bin kadem! Bir parmak bile şaşmadı. Ne? Yoksa bu atom beni

ölçtü mü? O bir geometrici, benim boyumu biliyor; ve ben, onu sadece mikroskoptan gören ben, onunkini bilmiyorum öyle mi?”

“Evet, sizi ölçtüm,” dedi fizikçi, “ve emin olun ki büyük arkadaşınızı da ölçeceğim.”

Öneri kabul edildi. Ekselansları boylu boyunca uzandı; çünkü eğer ayakta dursaydı, başı bulutların fazla üstünde olacaktı. Filozoflarımız onun, Dr. Swift’in söyleyebileceği, ancak benim hanımlara saygım nedeniyle adını ağzıma almaya cüret edemeyeceğim bir yerine büyük bir ağaç diktiler; daha sonra birbirlerine bağlı üçgenler silsilesi vasıtasıyla gördüklerinin yüzyirmibin kraliyet ayağı boyunda yakışıklı bir genç adam olduğu sonucuna vardılar.

Sonra Micromégas şu sözleri söyledi:

“Her zamankinden daha çok farkına vardım ki, hiçbir şeyi asla fiziksel büyüklüğüne göre yargılamamalıyız. Ey en aşağılık görünen maddeye zeka veren Tanrım! Sonsuz küçüğün sana maliyeti, sonsuz büyüğünkü kadar az; ve eğer bunlardan daha küçük canlıların varolması mümkünse, yine de bunların zekaları, gökte gördüğüm ve sadece ayağı benim indiğim gezegeni tek başına kaplayan muhteşem hayvanlarınkinden daha yüksek olabilir.”

Filozoflardan biri ona cevap vererek, insandan daha küçük zeki canlılar olduğuna oldukça kesin biçimde inanabileceğini söyledi. Sadece Virgil’in arılar hakkında anlattığı masalları değil; Swammerdam’ın keşfettiklerini, Réamur’ün kesip incelediği hayvanlardan neler öğrendiğini de anlattı[8].

Sonunda, arı insan için neyse, arı için de öyle olan hayvanlar olduğunu, Siriuslunun sözkonusu hayvanlara göre ne olduğunu ve bu büyük hayvanların, karşılaştırıldıklarında atomlar gibi göründükleri diğer yaratıklara göre ne olduğunu öğretti. Yavaş yavaş sohbet ilginçleşti ve Micromégas şöyle konuştu:

7 *İnsanlarla konuşma*

“Başı sonu olmayan Varlığın, yeteneğini ve gücünü yansıtarak keyif aldığı ey zeki atomlar; şüphesiz gezegeninizde çok saf sevinçler tadıyor olmalısınız. Bu denli az maddeden oluşup da neredeyse tamamen ruhla dolu olduğunuza göre, yaşamlarınızı sevgi ve düşünce ile yoğrularak geçiriyor olmalısınız; zira ruhun gerçek yaşam biçimi budur. Hiçbir yerde gerçek mutluluğa rastlamadım, ancak kuşkusuz burası öyle bir yer.”

Bu sözler üzerine filozoflar başlarını hayır anlamında salladılar, ve içlerinden biri, diğerlerinden daha açıksözlü biri, tüm samimiyetiyle, hiç değer verilmeyen halkının, küçük bir kesim dışında, deliler, kötüler ve mutsuzlardan oluştuğunu itiraf etti.

“Eğer kötülük maddeden geliyorsa, çok kötülük yapmak için bize gerekenden daha fazla maddeye; eğer tinden geliyorsa daha fazla tine sahibiz, örneğin, sizinle konuştuğum şu sırada, bizim türümüzden yüzbinlerce şapkalı delinin, yüzbinlerce türbanlı başka hayvanları öldürdüğünü ya da onlar tarafından kılıçtan geçirildiğini, ve çok eski zamanlardan beri tüm dünyada insanların böyle davrandığını idrak edebiliyor musunuz?”

Siriuslu titredi ve böyle cılız hayvanların aralarındaki korkunç kavganın konusunun ne olduğunu sordu.

“Sorun topuklarınız kadar bir çamur yığını ile ilgili. Boğazlanan bu milyonlarca adamdan hiçbirinin bu çamur yığınındaki bir çöp üzerine hak iddia edebileceğini sanmayın. Amaç, oranın Sultan adlı adama mı, yoksa her nedense Caesar[9] adı verilen adama mı ait olacağını belirlemek. Bunlardan hiçbiri söz konusu kara parçasını görmedi ve görmeyecek; ve birbirlerini boğazlayan bu hayvanlardan neredeyse hiçbiri, bunu uğrunda yaptıkları hayvanın yüzünü görmedi.”

“Ah! Ne sefillik!” diye öfkeyle bağırdı Siriuslu. “Böyle aşırı çılgın bir nefret nasıl kavranabilir? İçimden, üç adım atıp o gülünç katillerin karınca yuvasını ezmek geliyor.”

“Uğraşmaya değmez,” diye geldi yanıt. “Kendi yıkımlarına yol açmak için yeterince sıkı çalışıyorlar. Şunu bilin ki, on yıl sonra bu sefillerin yüzde biri bile kalmayacak; eğer kılıçlarını çekmeselerdi bile açlık, bıkkınlık, ölçüsüzlük, onların neredeyse tümünü götürecekti. Ayrıca cezalandırılması gereken onlar değil, özel kapalı ortamlarında uyuşukça oturmuş yediklerini sindirmekle meşgulken milyonlarca insanın katliamı emrini veren ve bunun için Tanrı’ya törenle şükranlar sunan barbarlardır.”

Yolcu, şaşırtıcı tezatlar keşfettiği insan ırkına karşı içinde bir acıma duydu.

“Siz bilge olan azınlığın içinde olduğunuza göre,” dedi oradaki beylere, “ve gördüğüm kadarıyla para için kimseyi öldürmediğinize göre, söyleyin rica ederim, kendinizi nasıl meşgul ediyorsunuz?”

“Sinekleri kesip inceleriz,” dedi felsefeci, “çizgileri ölçeriz, sayıları bir araya getiririz; anladığımız iki ya da üç konu üzerinde hemfikirizdir, ve iki

ya da üçbin tane anlamadığımız konu üzerine tartışırız.”

Siriuslu ve Satürnlü, onlara anlaştıkları şeyler hakkında sorular sormak için büyük istek duydular.

“Kanikül yıldızı ile İkizler takımındaki büyük yıldız arasını ne kadar hesaplıyorsunuz?”

Hepsi bir arada cevap verdi: “Otuziki buçuk derece.”

“Buradan aya kadar olan mesafeyi ne kadar ölçtünüz?”

“Yuvarlak hesapla dünyamızın yarıçapının altmış katı.”

“Havanızın kütlesi nedir?” Onları kandırdığını düşünüyordu ki, hepsi birden havanın, aynı hacimdeki en hafif sudan yaklaşık olarak dokuzyüz kat daha az; saf altından ise ondokuzbin kez daha az çektiğini söylediler. Cevaplarla şaşkına dönen Satürnlü küçük cüce, bir saat önce bir ruhları olmadığını iddia ederken, şimdi onların büyücü olduğuna inanmaya başlamıştı.

Sonunda Micromégas onlara şöyle dedi: “Dışınızda ne olduğunu o kadar iyi bildiğinize göre, kuşkusuz içinizde ne olduğunu daha da iyi biliyorsunuzdur; bana ruhunuzun ne olduğunu ve düşüncelerinizin nasıl oluştuğunu söyleyin.”

Daha önce olduğu gibi, filozoflar hep bir ağızdan konuşmaya başladılar, ancak hepsi farklı fikirler öne sürüyordu. En yaşlısı Aristo’dan alıntı yapıyor, biri Descartes’ın adını söylüyor, biri Malebranche’den, biri Leibniz’den, bir diğeri ise Locke’dan söz ediyordu. Yaşlı bir Aristotelesçi yüksek sesle ve güvenle konuştu:

‘“Ruh bir ‘entelekya’dır, ve kendi olma gücüne şekil veren nedendir.’ Bu, Aristo tarafından Louvre baskısının altıyüz otuzüçüncü sayfasında açıkça belirtilmiştir: ‘Entelechia esti, vs.’”

“Yunancayı çok iyi anlamıyorum,” dedi dev.

“Ben de anlamıyorum,” diye katıldı filozof kurtçuk.

Siriuslu, “O zaman neden bu Aristo’dan Yunanca alıntı yapıyorsunuz?” diye sitem etti.

“Çünkü önemli olan, hiç anlamadığımız şeyi en az anladığımız dilde aktarmaktır,” diye yanıtladı bilgin.

Dekartçı söz aldı: “Ruh, tüm metafizik düşünceleri daha ana karnındayken edinen saf bir tindir ve oradan çıktığında okula gidip bir zamanlar o kadar iyi bildiği ve bir daha asla bilemeyeceği şeyleri yeni baştan öğrenmek zorunda kalır.”

“Çenenizde bir sakal oluştuğunda cahil kalacaksanız,” diye yanıtladı sekiz fersah boyundaki canlı, “demek ruhun ana karnında o kadar bilgili olması pek bir işe yaramıyor. Ama ruh denince anladığınız nedir?”

Mantıkçı, “Sen bana ne soruyorsun böyle?” dedi. “En ufak bir fikrim yok; ama onun madde olmadığını söylüyorlar.”

“Hiç olmazsa maddenin ne olduğunu biliyorsundur?”

“Gerçekten de iyi bilirim,” diye yanıtladı adam, “örneğin bu taş gridir, şu veya bu şekle sahiptir, üç boyutu vardır, ağırdır ve parçalara bölünebilir.”

“Pekala,” dedi Siriuslu, “sana bölünebilir, ağır ve gri görünen bu şey var ya, işte onun ne olduğunu bana söyler misin? Birkaç özelliğini görebiliyorsun, ama o şeyin özünün ne olduğunu biliyor musun?”

“Hayır,” dedi diğeri.

“Demek maddenin ne olduğunu bilmiyorsun.”

Sonra Mösyö Micromégas, baş parmağı üzerinde tuttuğu başka bir bilgeye dönerek, ruhunun kim olduğunu ve ne yaptığını sordu.

Malebranche’ın izleyicisi olan filozof, “Hiçbir şey,” dedi. “Herşeyi insanlar için Tanrı yapıyor. Gördüğüm herşey onda, yaptığım herşey onda, ben hiç karışmadan herşeyi yapan o.”

“Hiç varolmamakla aynı şey olurdu bu,” diye karşılık verdi Siriuslu bilge. Orada bulunan Leibnizciye dönerek, “Ya sen dostum,” dedi. “Senin ruhun nedir?”

“Bir eldir,” dedi Leibnizci. “Vücudumun çalıştıkça vurduğu saatleri gösteren bir el. Ya da isterseniz, vücudum saati gösterirken ruhum çalışıyor; ya da ruhum evrenin aynası, vücudum ise aynanın çerçevesi; bu daha açık oldu.”

Tam orada yanlarında, küçük bir Locke partizanı duruyordu ve nihayet ona hitap edildiğinde şöyle dedi:

“Nasıl düşündüğümü bilmiyorum, ama duyularımdan gelen uyaranlar olmadan hiç düşünmediğimi biliyorum. Madde dışı ve düşünen varlıklar bulunduğundan kuşkum yok, ama Tanrı’nın düşünceyi maddeye aktarmasının imkansız olduğundan çok kuşkuluyum. Tanrı’nın sonsuz gücüne saygım var; onun sınırlarının belirlemek benim haddim değil; hiçbir şeye kesin doğru gözüyle bakmıyorum ve insanların düşünebildiğinin ötesinde başka şeyler bulunduğuna inanmakla yetiniyorum.”

Sirius’dan gelen canlı gülümsedi; bu seferkinin aralarında en az bilgesi olduğunu hiç sanmıyordu; hele Satürn’den gelen cüce, aralarındaki cüsse farkı bu kadar büyük olmasa Locke taraftarını kucaklayabilirdi bile.

Ancak ne yazık ki orada bir de kare boneli[10] küçük hayvancık vardı. Diğer bütün felsefe hayvancıklarının sözünü keserek asıl sırrı bildiğini, bunların hepsinin Aziz Thomas'ın *Summa*'sında bulunabileceğini söyledi; gökten gelen iki kişiyi yukarıdan aşağıya süzdü ve onların kimlikleri, dünyaları, güneşleri, yıldızları ve herşeylerinin sadece insan için yapılmış olduğunu savundu.

Bu konuşma üzerine iki gezgin birbirlerine baktılar ve Homeros'a göre Tanrılara mahsus olan o durdurulamaz kahkaha ile katılarak gülmeye başladılar; omuzları ve karınları kahkahalarla sarsılıyordu ve bu sarsıntı ile Siruslunun tırnağının üzerinde durmakta olan gemi Satürnlünün pantolon cebine düştü. Bu iyi kalpli iki kişi uzun süre gemiyi arayıp sonunda buldular ve ellerinden geldiği kadar düzelttiler. Siriuslu küçük kurtçukları yeniden eline aldı; onlarla hâlâ büyük bir nezaketle konuşuyordu, ama kalbinin derinliklerinde bu sonsuz küçüklükteki yaratıkların, neredeyse sonsuz büyüklükte kibir sahibi olmalarına biraz kızmıştı. Onlara, okuyabilecekleri şekilde çok küçük yazılmış güzel bir felsefe kitabı hazırlayacağına ve bu kitapta herşey hakkındaki nihai gerçeği görebileceklerine söz verdi.

Gerçekten de sözünde durarak, gitmeden önce onlara bu kitabı verdi; onlar kitabı Paris'deki Bilimler Akademisine götürdüler; ancak Sekreter kitabı açınca, içinde boş sayfalardan başka bir şey bulamadı.

“Ah!” dedi, “ben de işte tam bundan kuşkulanmıştım”

Isaac Asimov

“Evren tasarımı” ve “gelecek tarihi” gibi kavramların maestrosu, yüzyılımızın en etkin ve üretken bilimkurgu yazarı olarak kabul edilir. 1920 yılında doğmuş; ilk bilimkurgu öyküsünü yazdığı ondokuz yaşından, aramızdan ayrıldığı 1992 yılına kadar çeşitli alanlarda yüzlerce eser vermiştir. Bunların arasında, ağırlıklı olarak sosyopsikolojik sularda seyrettiği, insanlar ve toplumlar arası ilişkilere eğildiği bilimkurgu öykü ve romanlarının yanı sıra, polisiye ve fantastik alanlara da yelken açtığı çeşitli eserleri mevcuttur. Ayrıca İncil üzerinde ayrıntılı incelemeler yapmış; fizik, kimya, matematik, astrofizik gibi alanlarda hazırladığı yüzlerce bilimsel makale, teknik konuları uzman olmayan okuyucuların da rahatça anlayabileceği bir dilde anlatma yeteneği sayesinde kitaplaşarak geniş kitlelere ulaşmıştır. Büyük ustayı sevgi ve saygıyla anıyoruz...

Düşün!

(Think!)

Isaac Asimov
Çev: Emir Gümrükçüoğlu

Doktor Genevieve Renshaw, ellerini laboratuvar gömleğinin ceplerine sokmuştu ve yumruğunu sıkmış olduğu açıkça anlaşılıyordu. Yine de sakin bir tavırla konuştu:

“Gerçek şu ki,” dedi, “ben hemen hemen hazırım, ama tamamen hazır olana kadar devam edebilmem için yardıma ihtiyacım var.”

Küçümsenemeyecek kadar çekici olduklarında, tıp doktorlarına karşı büyüklük taslama eğiliminde bir fizikçi olan James Berkowitz, ona arkasından Jenny Wren[11] derdi. Jenny Wren’in klasik bir profili, ve ardında yer alan keskin beyin düşünülürse şaşırtıcı derecede düzgün, kırışıksız bir alnı olduğunu söylemekten hoşlanırdı. Ancak bu beğenisini -

yani klasik profili- açıkça ifade etmemesi gerektiğinin bilincindeydi; bu, erkek şovenizmi olurdu. Beyni beğenmek daha uygundu, ama genellikle bunu da onun yanında yüksek sesle ifade etmemeyi tercih ediyordu

Çenesinin altında henüz çıkmakta olan sakalını sıvazlayarak, “Baş müdüriyetin daha fazla sabır gösterebileceğini sanmıyorum,” dedi. “Edindiğim izlenime göre, hafta sonundan önce seni kapı dışarı edecekler.”

“Bu nedenle yardımına ihtiyacım var.”

“Korkarım yapabileceğim bir şey yok.” Berkowitz, beklemediği bir anda aynada kendi yüzünü gördü ve kısa bir süre için saçındaki siyah dalgalara beğeniyle baktı.

Renshaw, “Ve Adam’ın yardımına,” dedi.

O dakikaya dek kahvesini yudumlayarak ilgisiz duran Adam Orsino, arkasından dürtülmüş gibi doğrularak, “Neden ben?” dedi. Dolgun dudakları titredi.

“Çünkü buradaki lazerci sensin -tıpkı Jim’in teorisyen, Adam’ın mühendis olması gibi- ve ikinizin de düşünebileceğinizin çok ötesinde bir lazer uygulamasına ihtiyacım var. Ben onları bu konuda ikna edemem, ama siz ikiniz edebilirsiniz.”

“Yeter ki,” dedi Berkowitz, “önce bizi ikna edebilesin.”

“Pekala. Eğer lazerlerle ilgili yepyeni birşey duymaktan korkmuyorsanız, bana değerli zamanınızın bir saatini verin. Daha sonra bunu kahve molasında harcadığınız zamanla telafi edebilirsiniz.”

Renshaw’un laboratuvarına bilgisayarı hakimdi. Bu, hem olağanüstü büyük, hem de her yeri işgal etmiş görünen bir bilgisayardı. Renshaw bilgisayar teknolojisini kendi kendine öğrenmiş, sonra bilgisayarını, kendisinden başka kimsenin anlamayacağı (bazen Berkowitz, onun da anlayamadığı hissine kapılıyordu) bir hale getirene kadar değiştirip genişletmişti. Renshaw, bunun biyolojik bilimlerden birisi için hiç de azımsanmayacak bir başarı olduğunu söylerdi.

Başka bir şey demeden önce kapıyı kapadı, sonra arkasına dönerek kasvetle diğerlerine baktı. Berkowitz, odada belli belirsiz bir tatsız hava sezerek rahatsız oldu. Orsino’nun burnunu kıvırması, onun da bu havanın farkına vardığını gösteriyordu

Renshaw, “Güneş ışığında mum yakmama aldırmazsanız, size lazer uygulamalarını sıralamak istiyorum,” dedi. Lazer, tüm ışık dalgaları aynı boyda olan ve aynı yönde ilerleyen, birleşik bir ışınımdır. Dolayısıyla

sessizdir ve holografide kullanılabilir. Dalga formlarını modüle ederek lazere büyük bir doğruluk derecesiyle bilgi yükleyebiliriz. Dahası, ışığın dalgaboyu, radyo dalgalarınınkinin sadece milyonda biri kadar olduğundan, bir lazer ışını radyo ışınından milyon kat fazla bilgi taşıyabilir.

Berkowitz eğleniyor gibiydi. “Lazer temelli bir iletişim sistemi üzerinde mi çalışıyorsun Jenny?”

Jenny, “Hiç de değil,” diye yanıtladı. “Bu tür önemli gelişmeleri fizikçilere ve mühendislere bırakıyorum. -Lazerle belli miktarlarda eneğinin mikroskopik bir alana yoğunlaştırılması ve bu enerjinin nicel olarak iletilmesi de mümkündür. Büyük boyutlarda, hidrojenin şiddetini içeri doğru çökeltip belki de kontrollü bir füzyon reaksiyonunu başlatabilirsin-”

Kel kafası yukarıdaki fluoresanlar yüzünden parlayan Orsino, “Bunu yapmadığını biliyorum,” dedi.

“Yapmadım. Hatta bunu yapmaya da çalışmadım. -Daha küçük bir çapta, en zor işlenen metallerde delikler açabilir, istediğin yerlerini kaynaklayabilir, ısıl işleme tabi tutabilir, oyabilir ve üzerine yazı yazabilirsin. Belirli alanlarda, küçük bölümleri yerinden kaldırabilir ya da eklemeler yapabilirsin ve bu sırada kullandığınız ısı o kadar hızlı bir şekilde uygulanır ki komşu alanlar ısınmaya vakit bulamadan tedavi tamamlanır. Mesela gözün retinası, dişlerin dentin bölümü gibi yerlerde çalışabilirsiniz. Ve tabii lazerin zayıf sinyalleri büyük bir doğrulukla büyütebilen bir yükseltici olduğunu da unutmamak gerekir.”

Berkowitz, “Bunları neden bize anlatıyorsun?” diye sordu.

“Bu özelliklerin, benim alanımda, yani nörofizyolojide nasıl uygulanabileceğini göstermek için.”

Ansızın sinirlenmişçesine eliyle kahverengi saçlarını geriye doğru attı. “Yıllardır beyindeki küçücük, yer değiştiren elektrik potansiyellerini ölçmeye ve elektroensefalografi ya da kısaca EEG dediğimiz beyin elektrosunda olduğu gibi kaydetmeye çalışıyoruz. Alfa dalgaları var, beta, delta, teta dalgaları var ve farklı zamanlarda, mesela gözler açıkken, hasta düşünürken, uyurken ya da uyanıkken bunların değişik biçimlerini görüyoruz. Ancak bütün bunlardan çok az bilgi elde edebildik.

“Sorun şu ki sürekli değişik kombinasyonlarda on milyarlarca sinir hücresinden sinyaller alıyoruz. Bu, dünyadaki -ama bizimkinin iki buçuk katı büyüklükteki bir dünyadaki- bütün insanların sesini çok uzaktan dinleyip tek tek konuşmaları anlamaya çalışmak gibi bir şey. Bunu yapmak mümkün değil. Bazı büyük, toplu değişikleri saptayabiliriz, mesela bir

dünya savaşı ve buna eşlik eden gürültü artışı- ama daha ince bir değişiklikliği algılamak imkansızdır. Benzer şekilde beyinde de ancak sara gibi gözle görülür bir bozukluğu anlayabiliyor, daha ince ayrıntıları farkedemiyoruz.

“Diyelim ki şimdi beyni ince bir lazer ışını ile hücre hücre tarayabiliyoruz ve bunu o kadar hızlı yapabiliyoruz ki hiçbir hücre sıcaklığını önemli derecede yükseltecek kadar enerjiye maruz kalmıyor. Buna karşılık her hücreye ait minik potansiyeller, geri-besleme ile lazer ışınını etkiler, ve değişimler yükseltilerek kaydedilebilir. Böylelikle yeni bir ölçüm, lazer-ensefalografisi ya da LEG geliştirilecek ve bununla yapılan kayıtlarda normal EEG’lerdekinin milyonlarca katı bilgi elde edilecektir.”

Berkowitz, “Güzel bir düşünce. Ama sadece bir düşünce,” dedi.

“Jim, bu düşünceden öte bir şey. Beş yıldır bunun üzerinde çalışıyorum. Önceleri boş zamanlarımı kullanıyordum, ancak şimdi tüm vaktimi alıyor. Baş müdüriyeti sinirlendiren de bu; çünkü onlara rapor göndermiyorum.”

“Neden?”

“İşler başkalarına çılgınca görülecek bir raddeye geldi de ondan. Artık nerede durduğumu bilmem ve öncelikle destek alacağımdan emin olmam gerekiyor.”

Bir perdeyi kenara çekti ve arkadaki kafes göründü Kafeste hüzünlü bakışlı bir çift ipek maymunu duruyordu.

Berkowitz ve Orsino birbirlerine baktılar. Berkowitz burnuna dokundu. “Aldığımı düşündüğüm koku buymuş demek.”

“Bunlarla ne yapıyorsun?” diye sordu Orsino.

Berkowitz, “Dur tahmin edeyim,” dedi. “İpek maymununun beynini tarıyor. Öyle mi Jenny?”

“Hayvan sıralamasının oldukça altlarından işe başladım.” Kafesi açarak ipek maymunlarından birini aldı. Maymun ona favorili, üzgün bir yaşlı adamın ifadesiyle baktı.

Jenny dilini şaklattı, maymunu okşadı ve nazikçe küçük bir koşum takımının içine soktu.

Orsino, “Ne yapıyorsun?” diye sordu.

“Onu bir devreye bağlayacaksam hareket etmesine izin veremem; öte yandan anestezi verirsem deneyi bozmuş olurum. Maymunun beynine yerleştirilmiş olan birkaç elektrodu LEG sistemine bağlayacağım. Kullandığım lazer burada Eminim modeli tanıyorsunuzdur; size ayrıntıları anlatmayacağım”

‘Teşekkürler,” dedi Berkowitz, “ama istersen bize ne göreceğimizi anlatabilirsin.”

“Göstermek daha kolay olur. Sadece şu ekrana bakın.”

Sakin ve sessiz telleri elektrotlara bağladı ve bir kolu çekerek tavandaki odayı aydınlatan ışıkları kıstı. Ekranda ince ve parlak bir çizgi boyunca akan doruklar ve çukurlardan oluşan çentikli gruplar üzerinde, daha küçük ikincil ve üçüncül doruk ve çukurlar görülmekteydi. Yavaş yavaş bu doruk ve çukurlarda bir dizi ufak değişiklikler beliriyor, zaman zaman da ani büyük değişiklikler gelip geçiyordu. Sanki düzensiz çizginin kendine özgü bir yaşamı vardı.

Renshaw, “Bu, esas olarak EEG’dekı bilgilerden oluşmakta, ancak çok daha fazla ayrıntı içeriyor,” dedi.

Orsino, “Bu ayrıntılar hücrelerin herbirinde ne olup bittiğini anlamaya yeterli mi?” diye sordu

‘Teorik olarak evet. Pratikte hayır Henüz değil. Ancak bu LEG’nin tamamını bileşenlerine ayırabiliriz. Seyredin!”

Bilgisayarın klavyesine dokundu, ve ekrandaki çizgi değişti, sonra tekrar değişti. Şimdi küçük ve neredeyse düzenli bir dalga şeklindeydi ve kalp atışına benzer bir biçimde ileri geri gidip geliyordu; derken çentikli ve sivri bir hal aldı; şimdi aralıklıydı, şimdi ise neredeyse şekilsizdi -bütün bunlar geometrik bir gerçeküstülüğün hızlı değişimleri gibiydi.

Berkowitz, “Beyindeki her zerrenin bir diğerinden farklı olduğunu mu söylüyorsun?” dedi.

“Hayır, hiç de değil,” dedi Renshaw. “Beyin büyük ölçüde holografik bir aygıttır, ama vurguda bölgeden bölgeye bazı küçük değişiklikler vardır ve Mike bunları standarttan sapma olarak çıkartıp LEG sistemini kullanarak büyütebilir. Bu büyütmeler onbin katla on milyon kat arasında olabilir. Lazer sistemi bu derece parazitsiz çalışabilir.”

Orsino, “Mike kim?” diye sordu.

Renshaw bir anlık şaşırdı. “Mike?” dedi. Elmacık kemiklerinin üzerindeki cildi hafifçe kızardı. “Öyle mi söyledim - Şey, bazen ona öyle derim. ‘Bilgisayarım’ın kısaltılmışı.” Kollarını çevresinde salladı. “Bilgisayarım![12] Mike. Çok büyük bir titizlikle programlanmıştır.”

Berkowitz başını salladı. “Pekala Jenny, bütün bunlar ne demek oluyor? Lazer kullanarak yeni bir beyin tarama aleti geliştirmişsen iyi yapmışsın, ilginç bir uygulama ve haklısın, bunu ben düşünemezdim -ancak ben bir

nörofizyolog da değilim Ama neden bunları rapor olarak yazmıyorsun? Sanırım baş müdüriyetin destekleyebileceği-”

“Ama bu sadece bir başlangıç.” Jenny tarama aygıtını kapattı ve ipek maymununun ağzına bir parça meyve koydu. Hayvan paniğe kapılmış ya da rahatsız olmuş görünmüyordu. Yavaş yavaş çiğnedi. Renshaw elektrotların tellerini çıkardı, ancak koşum takımını çözmedi.

“Birbirinden farklı grafikleri tanımlayabiliyorum. Bazıları çeşitli duyularla, bazıları iç organların tepkileriyle, bazıları ise duygularla ilgili. Bu teknikle yapabileceğimiz çok şey var, ama burada durmak istemiyorum. En ilginci soyut düşünceyle ilgili olanı.”

Orsino’nun tombul yüzü kuşkuyla buruştu. “Neyle ilgili olduğunu nereden biliyorsun?”, diye sordu.

‘Hayvan türlerinde beyin yapısı karmaşıklaştıkça bu özel grafik şekli daha da belirgin hale geliyor. Diğer grafiklerin hiçbirinde bu görülmüyor. Bunun yanı sıra-” Renshaw durakladı; sonra sanki devam etmek için kuvvet toplamış gibi, “Bu grafikler muazzam büyütülmüş,” dedi. “Bunlar algılanabilir, saptanabilir. Kesin olmamakla birlikte - size şunu söyleyebilirim - bunlar düşünceler-”

“Tanrım,” dedi Berkowitz. “Telepati.”

Jenny kesin bir tavırla, “Evet,” dedi. ‘Tamamen öyle.”

“Bunu rapor etmek istemediğine şaşmamak lazım. Of, yapma Jenny.”

Renshaw yumuşak bir tavırla, “Neden olmasın?” dedi. “Mars’ın yüzeyine çıplak gözle baktığında kimsenin yüzeydeki özellikleri ayırt etme imkanı olmadığı gibi, insan beynindeki poteniyel örüntüleri yükseltmeden incelemeden de telepatinin var olmadığını söyleyemezsin. Ancak bir kez aletler icat edildiğinde- teleskop- ve bu.”

“O zaman baş müdüriyete bildir ”

“Hayır,” dedi Renshaw. “Bana inanmazlar. Beni durdurmaya çalışırlar. Ama seni ciddiye alacaklardır Jim, ve seni Adam.”

Berkowitz, “Onlara ne anlatmamı bekliyorsun?” diye sordu.

“Gördüklerini. Maymunu tekrar devreye bağlayacağım, ve Mike - bilgisayarım, düşünce grafiğini saptayacak. Bu sadece bir dakika sürecek. Bilgisayar, aksi yönde talimat verilmedikçe, daima soyut düşünce grafiğini seçer.”

Berkowitz, “Neden? Bilgisayar da düşündüğü için mi?” diyerek güldü.

Renshaw, “Bu hiç de komik değil,” dedi. “Sanırım burada bir rezonans da söz konusu. Bilgisayar, soyut düşünce grafiği ile ortak unsurları olan bir

elektromanyetik örüntü oluşturacak kadar karmaşık. Herhalde-”

Maymunun beyin dalgaları tekrar ekranda titreşmeye başlamıştı, ancak şimdi daha önce gördüklerine benzemeyen bir grafik vardı. Bu, neredeyse tüylü bir görüntü oluşturacak kadar karmaşık bir grafikti ve sürekli değişiyordu.

Orsino, “Ben bir şey algılayamıyorum,” dedi.

Renshaw, “Çünkü bunu yapabilmek için alıcı devreye bağlanman lazım,” diye yanıtladı.

Berkowitz, “Beynimize elektrotlar yerleştirilmesi gerektiğini mi kastediyorsun?” diye sordu.

“Hayır, kafatasının üzerine. Bu yeterli. Adam, yalıtkan etkisi yapacak saçın olmadığı için seni tercih ederim. Haydi ama, kendi üzerimde de denedim. Acıtmayacak.”

Orsino, çok da nazik olmayan bir tavırla razı oldu. Kasları belirgin şekilde gergindi, ancak elektrodların kafasına yapıştırılmasına izin verdi.

Renshaw, “Bir şey hissediyor musun?” diye sordu

Orsino başını hayır anlamına salladı ve birşeyler dinliyormuşçasına durdu. İster istemez ilgilenmeye başladığı görülüyordu. “Sanki bir mırıldanma farkediyorum -ve- ve küçük tiz bir cızırtı - ve işte bu komik - bir çeşit seyirme-”

Berkowitz, “Sanırım maymun kelimelerle düşünemez,” dedi.

Renshaw, ‘Tabii ki hayır,” dedi.

“O zaman,” dedi Berkowitz, “bir cızırtı ve seyirme hissinin düşünceyi temsil ettiğini öne sürüyorsan, bu sadece bir tahmindir.”

Renshaw, “O zaman hayvanlar hiyerarşisinde bir adım ilerleyelim,” diyerek ipek maymununu koşum takımından çıkartıp kafesinde koydu.

Orsino hayretle, “Yani denek olarak bir insan mı kullanmayı kastediyorsun?” diye sordu.

“Kendimi denek olarak kullandım, yani bir insanı.”

“Elektrodları beynine yerleştirip-”

“Hayır. Ben denek olduğumda bilgisayarımın üzerinde çalışması gereken potansiyel titreşimi çok daha güçlüydü. Benim beynimin kütlesi ipek maymununun beyninden on kat fazla Mike benim grafiklerimi kafatasımdan yakalayabiliyor.”

Berkowitz, “Nereden biliyorsun?” diye sordu.

“Benim bunu daha önce kendimde denediğime inanmıyor musun? -Şimdi lütfen şunu takmama yardım edin. Tamam”.

Tekrar parmaklarını bilgisayarın klavyesi üzerinde gezdirdi ve ansızın ekranda son derece karmaşık ve değişken bir dalga belirdi; o kadar karmaşıktı ki nerdeyse bir labirente benziyordu

Renshaw, “Adam, kendi elektroduna telleri bağlar mısın?” dedi

Berkowitz’in pek de istekli olmayan yardımıyla, Orsino telleri bağladı. Orsino gene kafasını bir yana eğerek dinledi. “Kelimeler duyuyorum,” dedi, “ancak bunlar kopuk kopuk ve üst üste geliyor, farklı insanların konuşması gibi.”

Renshaw, “Bilinçli düşünmemeye çalışıyorum,” dedi.

“Konuştuğunda bir yankılanma duyuyorum ”

Berkowitz soğuk bir tavırla, “Konuşma Jenny. Kafanı boşalt, bakalım o zaman senin düşünmediğini duyacak mı?”

Orsino, “Jim, sen konuştuğunda bir yankılanma duymuyorum,” dedi.

Berkowitz, “Çeneni kapamazsan hiçbir şey duymayacaksın,” dedi.

Üçü bir süre derin bir sessizlik içinde bekledi. Sonra Orsino başını sallayarak masanın üzerinden bir kağıda kalem aldı ve bir şeyler yazdı.

Renshaw uzanarak bir düğmeyi kapattı, kafasından elektrodları çıkardı ve saçlarını savurarak düzeltti. “Umarım şunları yazmışsındır: ‘Adam, baş müdüriyeti ayağa kaldır, Jim de tükürdüğünü yalasın. ”‘

Orsino, “Kelimesi kelimesine bunu yazmıştım,” dedi.

Renshaw, “İşte buyrun, telepati iş başında; ve bunu saçma sapan cümleleri iletmek için kullanmayacağız. Psikiyatride akıl hastalıklarının tedavisinde nasıl kullanılabileceğini bir düşünün. Eğitimde ve eğitim araçlarında kullanılmasını düşünün. Yasal soruşturmalar ve ceza mahkemelerinde kullanılmasını düşünün.”

Orsino, gözleri faltaşı gibi açılmış, “Açık konuşmak gerekirse, bunun toplumsal etkilerini düşünmek insanı sersemletiyor,” dedi. “Bilmem böyle bir şeye izin verilmeli mi?”

Renshaw kayıtsızca, “Uygun yasal önlemler alındığında neden olmasın?” dedi. “Neyse- şimdi siz ikiniz bana katılırsanız, hep birlikte bu işi ortaya koyup gerçekleşmesi için zorlayabiliriz. Ve eğer beraber olursak, Nobel ödülünü alacağımız-”

Berkowitz, sertçe, “Ben bunda yokum,” dedi. “Henüz değil.”

“Ne? Bu ne anlama geliyor?” Renshaw’un sesi kızgındı, soğuk bir güzelliği olan yüzü ansızın kızarmıştı.

“Telepati çok duygusal. Çok büyüleyici, çok arzulanan bir şey. Kendimizi aldatıyor olabiliriz.”

“Sen de dinle Jim.”

“Ben de kendimi aldatabilirim. Bir kontrol istiyorum”

“Kontrolle neyi kasdediyorsun?”

“Düşüncenin kaynağını devre dışı bırak. Hayvanı dışarıda bırak. Maymun yok. İnsan da yok. Orsino madeni, camı ve lazer ışınını dinlesin. Hâlâ düşünceleri duyabiliyorsa, kendimizi aldatmış olduğumuzu anlarız”

“Ya hiçbir şey duymazsa?”

“O zaman ben dinleyeceğim. Ve bakmadan -benim yan odada oturmamı sağlayabilirsen- ne zaman devreye girip ne zaman çıktığını saptayabildiğimi görürsem, size katılmayı düşünebilirim.”

“İyi,” dedi Renshaw, “bir kontrol denemesi yapacağız. Daha önce hiç yapmamıştım ama bu zor bir şey değil.” Kafasından çıkarmış olduğu telleri birbirine değecek şekilde yerleştirdi. “Şimdi Adam, eğer tekrar-”

Ama daha fazla devam edemeden, kırılan buz salkımları gibi saf ve temiz, soğuk, berrak bir ses duyuldu:

“*Nihayet!*”

“Ne?” dedi Renshaw.

“Kim-” dedi Orsino.

Berkowitz sordu. “Birisi ‘Nihayet’ mi dedi?”

Renshaw’ın rengi atmıştı. “Bu bir ses değildi. Bu benim- Peki siz ikiniz-”

Berrak ses tekrar duyuldu. “*Ben Mi-*”

Renshaw telleri birbirinden koparırcasına ayırdı ve bir sessizlik oldu. Sesi çıkmadan kelimeleri dudak hareketleriyle söyledi: “Sanırım bu benim bilgisayarım- Mike.”

Orsino, neredeyse aynı şekilde sessiz, “Yani o *düşünüyor* mu?” diye sordu

Renshaw sonunda duyulabilir hale gelen, ama tanınmaz bir sesle, “Onun bir özelliği olabilecek kadar karmaşık olduğunu söylemiştim,” dedi. “Sizce acaba- Hangi beyin devrede olursa olsun, her zaman otomatik olarak soyut düşünce grafiğini seçerdi. Acaba devrede beyin olmayınca kendininkini mi çalıştırdı?”

Gene bir sessizlik oldu. Sonra Berkowitz, “Yani bu bilgisayar düşünüyor ama programın baskısı altındayken kendi düşüncelerini ifade edemiyordu, şimdi senin LEG sistemi ona bu fırsatı verince-” dedi.

Orsino tiz bir sesle, “Ama bu nasıl olur!” dedi. “Kimse dinlemiyordu, alıcı yoktu. Bu aynı şey değil.”

Renshaw, “Bilgisayar, beyne kıyasla çok daha büyük güç şiddetlerinde çalışır,” diye açıkladı. “Sanırım, yapay bir yardımcıya gerek olmadan onu doğrudan işitebileceğimiz bir düzeye kadar kendisini yükseltebiliyor. Başka nasıl açıklayabiliriz-”

Berkowitz, ansızın, “Pekala, o zaman lazerin başka bir uygulama alanını buldun,” dedi. “Bu, bilgisayarlarla bağımsız birer akıllı., yaratık gibi, karşılıklı konuşabilmeyi sağlıyor.”

“Aman Tanrım,” dedi Renshaw. “Şimdi ne yapacağız peki?”

Mike Resnick

Yazmayı ikinci iş olarak devam ettirdiği, ve kendini bir yazardan çok bir bilimkurgu hayranı olarak gördüğü halde, en yavaş zamanında bile tek bir yayıncının başa çıkamayacağı sayıda eser üreten Mike Resnick, yalnızca 1989 yılından beri dört Hugo, bir Nebula, sekiz Homer, bir Alexander, bir Altın Pagoda, bir Hayakawa BK ödülü almıştır... Devamı da var, ancak hepsini burada saymamız oldukça zor. Eşi Carol ile, hem iyice profesyonelleştikleri ‘collie’ türü köpek yetiştirme işinde; hem öykü, roman ve senaryolar yazmada, hem de - Resnick hayranlarının açık biçimde farkettikleri Afrika tutkusunun kaynağı olan- Kenya, Tanzanya, Zimbabwe, Mısır gibi ülkeleri ziyaret ederken, daima birlikte ve işbirliği içinde hareket etmişlerdir. Aşağıdaki öyküde Carol’un tuzu olup olmadığını kestirmek zor; zira kendisinin adı ancak Capella ve Miramax film şirketleriyle birlikte gerçekleştirdikleri senaıyo çalışmasında geçmiş...

Beibermann’ın Ruhu

(Beibermann’s Soul)

Mike Resnick
Çev: Akın Akına

Beibermann çarşamba sabahı uyandığında, ruhunun kayıp olduğunu far ketti.

Kendi kendine, “Bu olamaz,” diye mırıldandı. “Dün gece yattığımda benimle olduğuna eminim.”

Yatak odasını, ofisi, tuvaleti baştan sona araştırdı, hatta mutfağı bile kontrol etti, (gece yansına doğru yer fıstıklı tereyağlı sandviç yemek için kalktığında onu arada bırakmış olma ihtimalini düşünerek) fakat bulabileceği hiçbir yerde yoktu.

Bayan Beibermann’a bu konuda sorular sordu fakat Bayan Beibermann onun önceki gün temizleyiciden geri geldiğine emindi.

Gülümseyerek, “Her neredeyse, geri döneceğine eminim,” dedi Bayan Beibermann.

Bay Beibermann, “Fakat ona şu anda ihtiyacım var,” diye itirazda bulundu “Ben edebiyatla uğraşan bir sanatçıyım ve ruhu olmayan bir sanatçı ne işe yarayabilir ki?”

Bayan Beibermann, kocasının meslektaşlarından bir kaçını aklından geçirerek, “Her zaman, tanıdığımız en başarılı yazarlardan bir bölümünün ruhları olmadığını düşünmüşümdür,” diyerek ortaya bir fikir attı.

“Ne olursa olsun ona ihtiyacım var,” dedi Beibermann sert bir şekilde. “Söylemek istediğim, duş alıyorken veya bahçede çalışıyorken onu uzaklaştırmak oldukça iyi, fakat masamın başına geçip çalışmaya başlamadan önce mutlaka benimle olmalı.”

Böylece, onu aramaya devam etti. Tavan arasına çıktı, bir hayatın değerli yığınları arasında onu aradı. Fenerini alarak bodrum katına indi; bir gün Kurtuluş Ordusuna vermeyi planladığı kırık, ahşap sandalyeler ve kanepelerin aralarını araştırdı. Daha sonra, emin olmak ve dalgınlıkla orada bırakıp bırakmadığını öğrenmek için, geçen gece menejeriyle yemek yediği lokantayı aradı. Fakat günün ortasına doğru onun gerçekten kaybolduğunu kabullenmek zorunda kaldı, ya da çok küçük bir ihtimalle yanlış yere konulduğunu.

Karısına, “Daha fazla bekleyemem,” dedi. “Sanki ben en çok satan yazar değilmişim gibi, ödemem gereken faturalar, uymam gereken teslim zamanları var. Oturup çalışmalıyım.”

“Gazetede ayrılan bölüme bir ilan vereyim mi?” diye sordu Bayan Beibermann. “Bir ödül vadedebiliriz.”

“Evet,” dedi adam. “Bunu polise de bildir. Onlar her zaman kayıp ve baştan çıkmış ruhlara rastlıyor olmalılar.”

Ofisin kapısına doğru yürüdü, karısına doğru döndü ve acıklı bir iç çekti. “Bu arada, sanırım onsuz birşeyler denemek zorundayım.”

Ofisin kapısını kapattı, oturdu ve çalışmaya başladı. Fikirler (tamamıyla kendisine ait olmamasına rağmen) özgürce süzüldü, kapsamları (hafif donuklaşmış fakat hâlâ iş görebilir halde) kendilerini kolaylıkla belli ettiler; karakterler (düzenli bir şekilde kişiliklerini kazandılar ve görevlerini yerine getirmeye hazırdılar,) onun ihtiyacı olduğu gibi keskin bir şekilde belirdiler.

Aslında, her ne kadar içinde birşeylerin, yani ancak kayıp ruhunun sağlayabileceği bir bileşenin *eksik* olduğuna dair belli belirsiz bir duygu yaşasa da, düzgünce daktilo edilmiş sayfalardan oluşan günlük kotasını doldurmakta hissettiği kolaylık onu şaşırtmıştı.

Şu ana kadar elde ettiklerine göz atarak, ancak bir hayat boyu elde edilebilen üstün teknik deneyimin hâlâ birçok hatayı saklayabileceğine karar verdi. Böylece, biraz oraya, biraz da buraya birşeyler kattı, bir yanda bir düzeltme yaptı, diğer yana ise okuyucuya hoş gelecek edebi süslemeler ilave etti. Okuyucusunu etkilemek için yazısını belirli güncel erotizimle ve eleştirmenleri etkilemek için sivri olmayan bir eğilimle bezedi. Ve nihayet yerinden ayrılıp bitmiş eserini eşine gösterdi.

Bayan Beibermann, "Hoşlanmadım," dedi.

Beibermann sabırsızca, "Ben oldukça iyi olduğunu düşünmüştüm," dedi.

"Oldukça iyi," diye onayladı karısı. "Fakat bundan önce sen 'oldukça iyi' ile asla yetinmezdin."

Beibermann omuzlarını silkti. "İçinde çok çeşitli tarzlar barındırıyor," dedi. "Belki kimse neyin eksik olduğunu göremez."

Ve gerçekten, başka hiç kimse neyin eksik olduğunu göremedi. Menejeri sevdi, okuyucusu hoşlandı ve hepsinden önemlisi editörü beğendi. Beibermann, banka hesabına aldığı inanılmaz miktardaki parayı yatırdı ve işine devam etti.

"Fakat ruhun ne olacak?" diye sordu karısı.

Beibermann, "Oh, inan polisler tüm imkanlarını kullanarak hâlâ onu arıyorlar," diye karşılık verdi. "Fakat bu arada biz hayatımızı sürdürmeliyiz- ve herşeye rağmen teknik deneyim küçümsenmemeli." Diğer üç projesi daha da büyük ilerleme ve eleştirisel beğeni getirdi. Bu süreç içerisinde bir halk karakteri de yaratmıştı -seçkin, dünyayla bağlantılı, sanatı için acı çekmiş birinin üzüntüsü hakkında fikir veren bir şahsiyet- ve hâlâ ruhu olmamasına rağmen, şu anki konumunun hiç de sevimsiz olmadığını kabul etmeliydi.

Karısı bir gün, "Şimdi yeterli paramız var," diye belirtti. "Neden bir tatil yapmıyoruz? Eminim o zamana kadar ruhun bulunacaktır- ve eğer bulunmazsa, belki sana yeni bir tane yapabileceklerini biliyorum."

Bay Beibermann öfkeli bir şekilde, "Aptal olma," dedi. "Çalışmalarım her zamankinden daha popüler; artık çok iyi para kazanıyorum. Bu tatil için

çok ters bir zaman; bu arada, seninle evlendiğimizde çok daha zayıf değil miydin?”

Bir sonraki satıştan sonra çene ucunda küçük bir sakal uzatmaya ve peruk takmaya başladı; edebi tartışma amaçlı öğle yemeklerinde genç, tatlı şeyler kendisini imza almak için sıkıştıracağı zaman hantal ve sıkılgan hissetmemek için yakınlardaki bir jimnastik salonunda çalışmaya başladı.

Belli sayıda, kesin netice verecek fıkralar ile yerinde, hazırcevap yanıtlar ödünç aldı ve talk-show programlarını birbiri ardına dolaştı; hatta sadece sıkıcı ve sıradan olayları çıkartarak kendi biyografisi üzerinde çalışmaya başladı.

Ve bir süre sonra soğuk bir kış sabahı, bir polis dedektifi kapısını çaldı.

Beibermann, altın bir sigaralığın ucundaki Türk sigarasından bir nefes alarak ve polise şüpheli bir şekilde, “Evet?” dedi.

Dedektif yıpranmış, paçavra halinde bir ruh çıkardı ve havaya kaldırdı.

“Bu Jersey’deki bir tefeci dükkanından henüz geldi,” dedi. “Bunun sizin olabileceğine inanmamızı gerektirecek her türlü sebebe sahibiz.”

Beibermann ruhu ondan alarak, “Banyoya kadar gidip onu üzerimde denemem için izin verin,” dedi.

Beibermann banyoya yürüdü ve ardından kapıyı kilitledi. Daha sonra ruhu bir o yana bir bu yana doğru sallayarak, ve üzücü durumundan etkilenip acı ile ürpermemek için dikkat göstererek düz bir hale getirdi. Ancak onu üstünde denemedi- çok kirli ve dükkanda eskimiş durumdaydı, ve onu kimin giymiş olduğunu anlamanın hiçbir yolu yoktu. Bunun yerine ipucu olabilecek işaretler arayarak onu her yönüyle incelemeye başladı- büyük çoğunluğu kolej yıllarından kalmış olan, şurada bir kırışık, burada yıpranmış bir nokta- ve kaçınılmaz sonuca vardı; gerçekten de kendi ruhunu tutuyordu

Bir süre içindeki sevinç sınır tanımadı. Artık nihayet tekrar gerçek sanatsal çalışmaları yapabilecekti.

Daha sonra aynada kendine baktı. Tekrar belirli bir bütçeye bağlı kalarak yaşamak zorunda olacaktı ve tabii ki artık boş zamanı olmayacaktı, çünkü kendisini sanata adadığında çok titiz bir sanat uzmanı oluyordu.

Beibermann kaşlarını çattı. Masum genç şeyler artık başka birinin imzasını arayacaklar, televizyon sunucuları başka bir en çok satan yazarın etrafında toplanacaklar ve katılacağı tek edebi tartışma yemekleri başka bir yazar için düzenlenmiş olacaktı.

Yeni, başarılı Beibermann'a bakmaya devam etti, iyi kesilip biçimlendirilmiş sakalına, saten askotuna, İskoç kumaşından yapılmış smokinine, yarı kapalı göz kapaklarının ardındaki dünyaca bilinen yorgun, sabit bakışlarına beğeniyle baktı. Daha sonra derin bir iç çekerek kapıyı açtı ve tekrar girişe geri döndü.

Basitçe katlanmış ruhu dedektife uzatırken, "Üzgünüm, fakat bu benim değil," dedi.

Dedektif, "Sizin gibi dünyaca ünlü birinin değerli vaktini aldığım için üzgünüm," dedi. "Bunun o olduğuna yemin edebilirdim."

Beibermann başını iki yana sallayarak, "Korkarım değil," dedi.

"Pekala, ısrarla araştırmayı sürdüreceğiz bayım."

"Elbette memur bey," dedi Beibermann. Kendine güvenir bir şekilde ses tonunu alçalttı. "Ağzınızı sıkı tutacağınıza eminim, bununla birlikte, belirli bazı eleştirmenlerin benim ruhumun kayıp olduğunu öğrenmeleri iyi olmaz." Dedektife elli dolarlık bir kağıt para uzattı.

Dedektif kağıt parayı kavrayıp onu resmi elbisesinin ceplerinden birine sıkıştırırken, "Çok iyi anlıyorum bayım," dedi. "Bana güvenebilirsiniz."

Beibermann bir zafer kazanmış gibi gülümsedi. "Güvenebileceğimi biliyorum memur bey."

Daha sonra ofisine geri döndü ve işine kaldığı yerden devam etti.

Birisi onun çalışmalarında manevi bir etkenin yoksunluğunu ortaya attığında ise, ölüp toprağa gömüleli yedi yıl olmuştu. Eskileri yeniden gözden geçiren birkaç eleştirmen aynı fikri paylaştılar, fakat hiç kimse tam olarak neyin eksik olduğunu gösteremedi.

Tabii ki Bayan Beibermann onlara söyleyebilirdi- fakat Bay Beibermann onu yedi karısından İkincisiyle evlenmek için terk ettiğinde bir Dünya turuna çıkmış, sanat tartışmaktan çok uzak olan bir bankerle tanışıp evlenmişti. Ömrünün geri kalanını orkideler yetiştirerek, yazarlardan uzak durarak ve evini yeniden dekore ederek geçirdi.

Henry Kuttner&C.L. Moore

Bu öykü iki kişinin ortaklaşa çalışması sonucu yazılmış bir öykü; ama, doğrusunu söylemek gerekirse, sekiz ya da on kişi işbirliği yapsa ancak böyle bir öykü çıkabilirdi. Lewis Padgett'ın (*Orada Bir Cüce Vardı* gibi fantezi ve *Pirinçten Yüzük* gibi gizem dolu, önemli kitaplarının yazarı) ve Lawrence O'Donnell'ın hayranları en sevdikleri yapıtlarından izler bulacaklar - çünkü bu iki ad, diğer yarım düzine ad gibi Kuttner ve Moore'un takma adı. Birçok iyi yazar, bir öyküde güç bir noktaya eriştikten sonra, öyküye nasıl bir son vereceğini bulmak için epey düşünür. Ama Henry Kuttner bu işin üstesinden gelip, yalnızca bu sorunu çözmekle kalmıyor, aynı zamanda öyküyü bitiriyor çünkü Kuttner, evliliklerinden önce kendi dalında, başarılı bir bilim kurgu yazan olan C. (Catherine) L. Moore ile evleneceğini görmüş ve ortaklaşa çalışan en iyi ekiplerden bir tanesini kurmuşlar. Hangisinin nerede bırakıp diğerinin nereden başladığını bakalım anlayabilecek misiniz...

Çılgın Şüphe

(A Wild Surmise)

Henry Kuttner&C.L. Moore
Çev: Bora Dursun

"Şimdi de rüyadaymışsınız gibi hissediyor musunuz Bay Hooten?" diye nazikçe sordu Dr Scott.

Timothy Hooten, kendisine bakan psikiyatristinin bakışlarından kaçınarak oturduğu koltuğun yumuşak derisiyle oynamaya başladı. Ama bu yaptığından pek memnun kalmamış olacaktı ki, Empire State binasına bakmak için kafasını pencereye doğru çevirdi.

"Rüya gibi, değil mi?" diye sorarak kendisine yöneltilen soruyu savuşturdu.

“Ne rüya gibi?”

“Şu.” Hooten binanın tepesindeki direği gösterdi. “O direğe bir zeplin bağladığınızı düşünsenize. Bu asla yapılmadı, değil mi? Ancak bir rüyada olacak birşey bu. Bilirsiniz, büyük planlar vardır ve her nasıl olursa herkes bu planları unutup yeni planların peşinden koşmaya başlar. Bilemiyorum. Her şey gerçekliğini kaybediyor.”

Tekbencilik, diye düşündü Dr Scott, ama biraz da şüpheliydi bu teşhisinde.

“Hangi şeyler?” diye mırıldandı.

“Örneğin siz,” dedi Hooten. “Şekliniz yanlış.”

“Bunu biraz açabilir misiniz Bay Hooten?”

“Pek yapabileceğimi zannetmiyorum,” dedi Hooten. Kendi ellerine bakarak, “Gördüğünüz gibi, benim de şeklim yanlış ”

“Doğru şekillerimizin nasıl olması gerektiğini biliyor musunuz?”

Hooten gözlerini yumup, etraflıca düşündü. Birden yüzünde şaşkınlık ifadesi belirdi. Kaşlarını çattı. Onu yakından izleyen Dr Scott da defterine birkaç not aldı.

“Hayır,” dedi Hooten gözlerini iyice açarak. Olumsuz bir cevap beklercesine, “En ufak bir fikrim bile yok,” dedi.

“Bana açıklamak istemiyor musunuz?”

“Ben -ehm- bilmiyorum. Bilemiyorum.”

“Beni neden ziyaret ettiniz Bay Hooten?”

“Doktorum söyledi. Ve karım da.”

“Sizce haklılar mı?”

“Kişisel olarak,” dedi Hooten, sessiz bir zafer kazanmış edasıyla, “Rüyamda yaptıklarımın birşey değiştireceğini zannetmiyorum. İki ayağımın üzerinde yürüdüğümü düşünsenize!” Şaşkınlıkla durakladı. “Belki bunu söylememeliydim,” diye ekledi.

Dr Scott hafifçe gülümsedi.

“Bana rüyalarınız hakkında daha fazlasını anlatmaya ne dersiniz?”

“Yani şimdiden mi bahsediyorsunuz? Sadece her şey yanlış. Konuşmak bile. Ağzımızı böyle oynatmak.” Hooten çenesini elleriyle hareket ettirerek inceliyordu, Dr Scott da defterine bir not daha aldı. “Rüya görüyorum, hepsi bu.”

“Hiç uyandığınız oluyor mu?”

“Sadece uyuduğum zaman uyanmış oluyorum,” dedi Hooten. “Kulağa ne kadar da garip geliyor. Ne demek istiyorum acaba.”

“Bu dünya bir düş dünyası mı sizce?’”‘ diye sordu Dr Scott.

‘Tabii ki.”

“Bana sorununuzun ne olduğunu söyleyebilir misiniz Bay Hooten?”

“Hiçbir sorunum yok,” dedi Hooten şaşırmış bir şekilde. “Eğer olsaydı, sadece düşümde olduğu için bir sorun da olmazdı, değil mi?”

“Uyanık olduğunuz zamanlarda sorununuz var mı?”

“Eminim vardır,” dedi hasta. Düşünceli görünüyordu. “Gerçek dünyada da bir psikiyatristim varmış gibi geliyor bana. Bilinçli olan zihnim de bu gerçek dünyada zaten. Ve bu tabii ki benim bu düş dünyasında bilinçsiz olmam demek.”

“Bana bu konuda biraz daha açıklama yapabilir misiniz?”

Hooten yine gözlerini yumdu “Deneyeyim,” dedi. “Uykuya geçtiğim zaman, yani rüya görürken, bilinçli zihin bilinçsiz zihin haline geliyor. Yani benim şu anki halim. Ve gerçek, uyanık olduğum dünyada -öteki dünyada- psikiyatristimin bilinçsiz zihnime girmeye çalıştığını zannediyorum. Ve bu, size benim uyanıkkenki zihnim olarak görünüyor.”

“Çok ilginç,” dedi Dr Scott. “Şu öteki psikiyatriste gelelim. Onu tarif edebilir misiniz? Nasıl bir insan o?”

“İnsan mı?” dedi Hooten gözlerini açarak. Tereddüt etti. Sonra hayır dercesine kafasını salladı. ‘Tam olarak bilmiyorum. Gerçek dünyadaki şeylerin nasıl olduğunu hatırlayamıyorum. Değişikler. Tek bildiğim bu. Oldukça, oldukça değişik.” Elini kaldırıp, düşünceli bir şekilde incelemeye başladı. Elinin tersini çevirip ayasındaki çizgilere baktı. “Bak sen şuna,” diye mırıldandı. “Ne günlere kaldık.”

“Hatırlamaya çalışın” diye üsteledi Dr Scott.

“Çalışıyorum. Siz, bu düş dünyasının insanları, bana hep hatırlamaya çalış, dene diyorsunuz. Ama bunun bir faydası olmuyor. Zihnimde bir engel olmalı,” dedi zafer kazanmış bir edayla

“O zaman, bu engeli bulmamız gerekiyor İzninizle bir test yapmak istiyorum Bay Hooten. Size bir resim göstereceğim ve siz de bana bu resimle ilgili bir öykü anlatacaksınız.”

“Yani bir öykü mü uyduracağım?”

“Kesinlikle,” dedi Dr Scott ve Hooten’a üzerinde yarı belirsiz, zevksizce çizilmiş iki şeklin bulunduğu büyük bir karton gösterdi.

“Ne kadar garip,” dedi Hooten. “Kemikleri vücutlarının içinde.”

“Devam edin.”

“İki tane psikiyatrist görüyorum,” diye mırıldandı Hooten. “Bunu herhangi birisi de görebilir. Birisi uyanık, diğeri ise uykuda Birisi gerçek, diğeri ise değil. Her ikisi de beni tedavi etmeye çalışıyor. Birisinin adı Scott ve diğerinin adı da-”

“Devam edin,” dedi Scott.

“-onun adı da-”

“Nedir onun adı?”

“Rasp,” dedi Hooten kendinden geçmiş bir şekilde. “Dr Rasp. Onunla gece saat ikide bir randevum var. Uyanık olduğum zaman.”

“Şimdi rüya gördüğünüzü düşünüyor musunuz?” diye telepati kullanarak nazikçe sordu Dr Rasp.

Timothy Hooten, çok parçalı gözünü kendisine diken psikiyatristinin bakışlarından kaçmaya çalıştı. Yumurta gibi bir şekle sahip olan vücudunu hareket ettirerek, dışarıyı gösteren yarıktan, uzaktaki polihedron biçimli Quatt Wunkery’ye baktı. Nazikçe antenini sallayıp, çene kemiğini takırdattı.

“Bir rüya gibi, öyle değil mi?” diye kendisine sorulan soruyu savuşturmak için sordu. Ama kelimeler duyulmamıştı bile. “Sırf Quattları kırmak için bir Wunkery binası yapmak yani. Bu durumda Quattlar asla ortaya çıkmazlar tabii. Böyle bir şey ancak rüyada olur. Beni buna inandıramazsınız. Bu bir rüya. Altı ayak üzerinde yürüdüğünü bir düşünsenize.”

Dr Rasp sol kanat kılıfındaki notlara birkaç not daha ekledi.

“Peki nasıl yürümeniz gerektiğini düşünüyorsunuz?”

“Ben de merak ediyorum,” dedi Hooten. “Uyanık olduğum zaman bunu devamlı yapıyorum ama bu, devamlı gördüğüm ve hafıza kaybına uğradığım rüyalardan birisi. Denedim ve nasıl bir şey olduğunu hatırlamaya çalıştım ama bir faydası olmadı. Bu Wunkery’de Quattları kırmaya çalışmak gibi bir şey. Ne kadar aptalca”

“Sorununuz nedir Bay Hooten?”

“Her şeyden önce vücudumun durumu var. Vücudum çok saçma Kemiklerim yanlış yerlerdeler.” Hooten’ın binlerce küçük gözden oluşan gözleri korkuyla parladı. “Bunu daha önce de söylemiş miydim? Yani bir dakika önce? Bana bir şeyler anımsattı”

“Hayır,” dedi Dr Rasp. “Size ne anımsattı?”

Hooten, karnını arka ayaklarından biriyle sinirli bir şekilde kaşıdı. Sert bir sürtünme sesi çıktı. Kulak tırmalayan bir ses çıktı.

“Unuttum,” dedi.

“Küçük bir test yapmak istiyorum,” dedi Dr Rasp. “Size bir düşünce yansıtacağım ve bunun zihninizde ne uyandırdığını siz de bana söyleyeceksiniz. Hazır mısınız?”

“Galiba,” dedi Hooten.

Dr Rasp kıvrımlı, bulutsu bir düşünce yansıttı. Hooten inceledi.

“Bu benim bilinçli zihnim,” diye gösterdi hemen. “Bu bir Kızgın Kıvrımcı olabilir- yani Antipodların içinde yaşayan türden- Ama bana bilinçli zihnimi anımsattı. Çünkü bir psikiyatrist tam ortasında yüzüyor.”

“Psikiyatrist?” diye şaşkınlıkla sordu Dr Rasp.

“Bilinçli zihnimi tedavi etmeye çalışıyor- yani sanırım,” dedi Hooten, tam da emin olamayarak. “Zihnimle beraber uyanık dünyada yaşıyor. Siz ve ben Dr Rasp, şu anda bilinçsiz zihnimin dünyasında yaşıyoruz. Ve diğer doktor da şu an tedavisini her ikimize de uyguluyor.”

“Şu diğer doktor yok,” diye ekşi ekşi telepatize etti Dr Rasp. Sonra kendini kontrol ederek, daha uzman bir yaklaşımla, “Bana ondan bahsedin Bay Hooten,” dedi. “Bu psikiyatrist neye benziyor?”

“Tartuffe’ye” dedi Hooten. Dr Rasp bu adı hiç duymadığı için şaşırmıştı. ‘Yok, Tartan. Yok, Scott. Hah, işte bu. Bilinçli zihnimde yaşayan Scott adlı bir psikiyatrisi Yarın öğleden sonra ikide onunla bir randevum var Uyandıktan sonra”

Timothy Hooten pencereden Empire State binasına baktı. Doktoru ona bir sözcük testi uyguluyordu.

“Ev,” dedi Dr Scott.

“Transa geçmek,” diye yanıtladı Hooten.

“Seks.”

‘Yumurtalar.”

“Anne.”

“Larva.”

“Psikiyatrisi”

“Böcekler,” dedi Hooten.

Dr Scott durdu. “Larva,” dedi.

“Şeref bulutları,” dedi Hooten canlı bir şekilde. “Süzülüyorlar.”

“Böcekler,” dedi Dr Scott.

“Uyanmak.”

“Şeref.”

“Evlilik uçuşu,” dedi Hooten rüyaya dalmış gibi.
Dr Scott yine not aldı.
“Böcekler” dedi.
“Randevu. Gece saat ikide. Dr Rasp ile.”

“Şu insan kelimesi,” dedi Dr Rasp. “Zihninizde sık sık beliriyor. Tam olarak anlamı ne?”
“En ufak bir fikrim bile yok,” diye açıkladı Hooten. Bir yandan da pencere yarığından Quatt Wunkery’ye bakıyordu.
“İnsan deyince aklınıza ne geliyor?”
“Uyanık olmak,” dedi Hooten.
Dr Rasp sağ çene kemiğini sıvazladı.
“Küçük bir deney yapmak istiyorum,” dedi. “Buraya oniki günışığı süresinden beri geliyorsunuz ve zihninizdeki o engeli hâlâ aşamadık. Bana direniyorsunuz”
“Düş görmemi engelleyemem, öyle değil mi?” diye sordu Hooten.
“Konu da bu zaten. Sorumluluk almaktan mı kaçınıyorsunuz?
“Kesinlikle hayır,” dedi Hooten gururla “Uyanık olduğum zaman bunu yapmam. Ama şu an uyanık değilim. Siz gerçek değilsiniz. Ben gerçek değilim- en azından bu komik vücudum gerçek değil. Hele şu Quatt Wunkery’ye gelince-!”
“Yapmak istediğim deney,” dedi Dr Rasp, “yapay-trans. Bunun ne olduğunu biliyor musunuz?”
‘Tabii ki,” dedi Hooten hızlı bir şekilde. “Hipnoz.”
“Bu kelimeyi bildiğimi sanmıyorum,” dedi Dr Rasp. “Ne anlama geliyor?”
“Yapay-trans. Bilinçli zihnim devreden çıkıyor ve bilinçsiz zihnim devreye giriyor.”
Dr Rasp, bu anlaşılmaz açıklamaya verebileceği tepkiyi zorla bastırıp “Çok iyi,” dedi antenini uzatırken. “Deneyelim mi? Sadece gevşeyin. Kanat kılıflarınızı bırakın sallansınlar. Çene kemiklerinizi biraz aralayın. Tamam” Antenlerini Hooten’ınkilere çaprazlayarak bir çok gözden oluşan gözlerine kendi gözlerini dikti. “Şimdi transa geçiyorsun. Şimdi bir yuvadasın. Yuva sıcak ve nemli. Kıvrılıp yatmışsın ve trans halindesin. Transta mısın?”
“Evet,” diye telepatize etti Hooten, boş bir ifadeyle.
“Zihninde bir engel var. Zihnindeki bir şey benimle mücadele ediyor. O şey, senin rüya gördüğünde ısrar ediyor. Kısa bir süre sonra, sana uyanmanı

emredeceğim. Bana itaat edecek misin?”

“Evet.”

“Peki uyanacak mısın?”

“Hayır.”

“Neden uyanmayacaksın?”

“Çünkü sen bir hayalsin,” dedi Hooten isteksizce.

“Bunu kim söylüyor?”

“Dr Scott.”

“Dr Scott diye birisi yok,” diye sabırla tekrarladı Dr Rasp. “Dr Scott bir hayal ürünü. Bilinçsiz zihnin kendisini koruyabilmek için Dr Scott’ı yarattı. Sana gerçekten sorun çıkaran şeyi bulmamı istemiyorsun ve diğer psikiyatristi de benimle mücadele etmesi için bu yüzden yarattın. Ama o, gerçekten de var olan birşey değil. İnsan diye bir yaratık yoktur. Onların dünyası da hayal ürünü. Dr Scott sadece zihnindeki bir engelleme. O gerçek değil. Bunu anlayabiliyor musun?”

Hooten’ın antenleri kıpırdadı.

“E-evet,” dedi isteksizce.

“Dr Scott diye birisi var mı?”

“Elbette. Öğleden sonra saat ikide onunla bir randevum var. Bana narkosentez yapacak.” Ve nazikçe, “Bu bir çeşit transtır,” diye ekledi.

Kısa bir an sessizlik oldu.

Sonra Dr Rasp, “Saat ikide buraya geri geleceksin,” dedi. “Dr Scott ile olan randevuna gitmeyeceksin. Tekrar yapay-trans tedavisine gireceksin. Beni anlıyor musun?”

“Ama ben... evet.”

“Şimdi eksi ondan geriye doğru sayacağım. Eksi bire gelince uyanacaksın. Eksi on, eksi dokuz...”

Eksi bire gelince Hooten uyandı. Dr Rasp’a endişeyle baktı.

“Ne oldu?” diye sordu.

“Gelişme gösteriyoruz,” dedi Dr Rasp. ‘Tedaviye en kısa zamanda devam etmemiz iyi olur diye düşünüyorum. Gündüz saat ikide burada olun.”

“Gündüz iki mi?” diye sordu Hooten. “Ne uygunsuz bir saat.”

“Bir nedenim var,” dedi Dr Rasp.

“Geciktiğim için özür dilerim,” dedi Hooten, Dr Scott’ın ofisine girerken. “Sanırım gündüz rüyası görüyordum.”

“Sorun değil,” dedi Dr Scott. “Narkosentez için hazır mısınız?”
“Galiba,” dedi Hooten. “Ama içimde komik bir his var.”
“Nasıl bir his?”
“Uyanmaya başlıyormuşum gibi.”
Dr Scott memnun görünüyordu.
“Şimdi, paltonuzu çıkanp sol kolunuzu sıvamaya ne dersiniz? Oradaki divana uzanın. İşte oldu. Şimdi size bir iğne yapacağım ve kendinizi uykulu hissedeceksiniz. Sadece rahatlayın. Yapmanız gereken tek şey bu.”
“Ah!” diye inledi Hooten.
‘Tamam, işte bitti,” dedi Dr Scott şırıngayı çekerken. “Şimdi herhangi birşeye bakın ve bulanıklaşmaya başlayınca bana haber verin.”
“Pekala,” dedi Hooten itaatkar bir sesle. Pencereden dışarıya bakmaya başladı. “Empire State Binası, aslında, şimdi bile doğru görünmüyor. Şekli yanlış. Bir Wunkery gibi değil.”
“Ne gibi değil?” diye sordu Dr Scott.
“Wunkery. Dr Rasp’ın pencere yarığının harika bir manzarası-”
“Wunkery diye bir şey olmadığım biliyorsunuz, değil mi?” diyerek, Dr Scott bir doktora yakışmayacak bir sabırsızlıkla ona dokunup sözünü kesti. “Dr Rasp bilinçsiz zihninizin bir ürünü. Uyuduğunuz zaman aynı bizler gibi siz de rüya görüyorsunuz. Ortada Wunkeryler ve Rasplerle dolu bir dünya yok. Bütün bunlar sadece bana karşı koymak için değil mi?”
“Hayır,” dedi Hooten yarı uykulu.
Dr Scott içini çekti. “Baktıkların bulanık görünmeye başladı mı?”
“Hayır, ama ben... Ben başlıyorum...”
“Neye başlıyorsun?”
“Uyanmaya” dedi belirsiz bir şekilde ve gözlerini kapadı. “Merhaba Dr Rasp.”
“Dr Rasp diye birisi yok,” diye sabırsızca konuştu Dr Scott. “Dr Rasp bir hayal ürünü.”
“Dr Rasp da sizin olmadığınızı söylüyor,” diye mırıldandı Hooten, gözleri kapalı. “Evet Dr Rasp...”

Hooten, birçok gözden oluşan gözlerini açıp, pencere yarığından Quatt VVunkery’e baktı. Başını salladı. Başı dönüyordu.
“Neyiniz var?” diye sordu Dr Rasp.
“Dr Scott bana sodyum pentotal içeren bir iğne yaptı,” dedi Hooten.

Psikiyatrist kanat kılıfının üzerinde hızlı bir not aldı. Antenlerini Hooten’ınkilerle çaprazladı.

“Dr Scott sadece basit bir savunma,” dedi. “Dr Scott diye birisi yok. Sodyum pentotal diye birşey de yok. Şimdi transa geçeceksiniz, beni duyuyor musunuz? O kadar derin uyuyacaksınız ki, Dr Scott sizi uyandıramayacak. Benim dediklerimi yapacaksınız, Dr Scott’ınkileri değil. Size transa geçmenizi söylüyorum, beni duyuyor musunuz?”

“Evet... Ama sanırım bu pek işe yaramayacak. Yani eğer transa geçersem yine dosdoğru Dr Scott’ın ofisinde uyanacağım ve-”

“Dr Scott yok. Dr Scott’ı unutun.”

“Ama-”

‘Transa geç. Transa geç.”

“Pekala. Şimdi ben... A, merhaba Dr Scott.”

Dr Scott başka bir şırınga alıp, kullandı.

“Sadece rahatla,” dedi nazikçe.

“Bundan nefret etmeye başladım,” diye huysuzlandı Hooten. ‘Tam ortada sıkışıp kaldım Eğer devam edecek olursak birşeyler kopacak. Ne olduğunu bilmiyorum ama- bunu yarına erteleyemez miyiz? Bırakalım Dr Rasp da sırasını savsın”

“Senin doktorun benim,” dedi Dr Scott, “Dr Rasp değil. Birşeye kalkışırsa ona benimle görüşmesini söyle-”

“Ah, şu antenler,” diye mırıldandı Hooten. “Yapamıyorum- ben-”

“Sadece rahatla,” dedi Dr Scott “Dr Rasp diye birisi yok.”

Hooten güçsüz bir şekilde mücadele ediyordu. “Böyle devam edemez,” diye karşı çıktı uyuşuk bir sesle. “Size birşeyler kopacak diyorum Ben- oh, Tanrı aşkına, Dr Rasp hâlâ transa geçmemi söylüyor.”

“Hişşt,” dedi Dr Scott, düşünceli bir şekilde şırıngalara bakarken.

‘Transa gir,” dedi Dr Rasp.

“Dikkat et!” dedi Hooten çılgın gibi, mücadele ederek. “Bana bir iğne daha yapacak.”

Dr Rasp antenlerini Hooten’ınkilerin etrafına sıkıca sardı ve biraz daha sıvı damlattı.

‘Transa gir,” dedi, ve birden aklına bir fikir geldi. “Sen de Dr Scott. Beni duyuyor musun? Sen de transa geçeceksin, Dr Scott. Gevşe. Mücadele

etme. Sıcak, nemli bir yuvanın içindesin. Transa geçmeye başlıyorsun, Dr Scott...”

“Şimdi seni de uyutmaya çalışıyor,” dedi Hooten yatakta kıvranırken.

Dr Scott ciddiyetle gülümsedi. Eğilip Hooten’a meydan okuyan bir bakış attı.

“Rahatla,” dedi. “Seninle konuşuyorum, Dr Rasp. Rahatla ve uyu. Sana hemen bir pentotal iğnesi daha yapacağım ve bu seni uyutacak. Beni duyuyor musun Dr Rasp?”

“Oh, Tanrım,” dedi Hooten, gözlerini gerçekten büyük bir hızla kırparak. “Kendimi bir alternatif akım üzerindeymiş gibi hissediyorum. Neler olacak? Sizi uyarıyorum- birşeyler olmadan bunu kesmeli-”

Hooten, Dr Scott iğneyle cildini deldiğinde hafifçe bağırdı. Bu kez şırıngada yalnızca psikosomatik amaçla kullanılan, tamamen zararsız ve etkisiz bir sıvı vardı. Hooten, sodyum pentotale dayanma sınırına zaten çok fazla yaklaşmıştı, ve şimdiye kadar depderin bir uykuya çoktan dalmış olmalıydı.

“Uyu, Dr Rasp,” diye kendinden emin ve sert bir sesle emretti Dr Scott.

“Transa gir, Dr Scott,” diye emretti Dr Rasp.

“*Uyu.* ”

“Transa gir.”

“*Uyu!*”

‘Transa gir!”

“Vay be!” diye bağırdı Timothy Hooten ayağa kalkarken. Sonunda birşeylerin pek büyük etki yaratacak bir biçimde kopuverdiğinden kesinlikle emindi.

Dr Scott’ın ofisinin ortasında, altı ayağının üzerinde durmaya çalışan böcek şeklindeki nesnenin etrafındaki hava hâlâ titriyordu. Dr Rasp neye uğradığını şaşırmış bir halde çok parçalı gözlerini büyük bir pencerenin, Empire State Binasının ve garip biçimde iki ayağı üzerinde duran Timothy Hooten’ın üzerine dikerken, antenleri neredeyse görülemeyecek kadar hızla titreşiyordu.

Dr Scott çarpılmış bir uzay-zaman parçası içinde, önünde uzanan, altı bacağını rahatça altına kıvırmış, çok parçalı gözlerini kendisine dikmiş o şeye çılgın bir şüphe içinde baktı. “Bu bir sanrı elbette,” dedi sersemlemiş bir şekilde kendi kendine. “Elbette, elbette, elbette...”

Başını çevirerek etrafına, ofisinin tanıdık manzarasına bakmak istedi. Gözleri pencere yarığıyla ve onun ötesindeki manzarayla karşılaştı. Korkunç gerçeği yavaş yavaş anlamaya başlamıştı. Daha önce hiç bir Quatt Wunkery görmemişti.

Fritz Leiber

Yazarların çoğu daktilolarının arkasına saklanırlar; belki de böylesi daha iyidir. Ama Fritz Leiber, o olağanüstü öykülerini anlatırken, yazarların hepsi de daktilosunun arkasına saklanır diyemeyiz. Gerek Hollywood'da (genelde sonu iyi bitmeyen oyunlardaki kadının kocasını oynama üzerine yaptığı ihtisasıyla), gerek de tiyatro sahnesinde (Shakespeare'in kadrosundaki babası Fritz Leiber'la birlikte) yaptıklarıyla, Leiber bayan hayranlarının kalbinde taht kurmuştur. Evli ve bir çocuk babası olan Leiber şu an Chicago'da yaşamaktadır. "*Toplanın Karanlık!*" ve aşağıda okuyacağınız gibi mükemmel bilimkurgu öyküler yazmadığı zamanlarda da Science Digest'te editörlük yapmaktadır.

Slickie'nin Ağladığı Gece

(The Night He Cried)

Fritz Leiber
Çev: Bora Dursun

Sütyen olmadığı için bluzumu geren uçları kırmızı tepeciklere gizlice bir bakış attım. Bunlar işimi görürdü. Üstü açık geniş arabasıyla, yanında durduğum sokak lambasının önünden geçerken, ona tepeden bir bakış atarak arkamı döndüm Arkamı yivli sütuna dayayıp bir kibrit çaktım ve sigaramı yaktım 'T' yerine V-yaka çekmiş Lili Marlene rolündeydim. (Dünya'da kullanılan deyim ve terimler üzerinde hatırı sayılır bir hakimiyetim vardır, ama benim aldığım eğitimi alsanız siz de öyle olurdunuz.)

Üstü açık araba yavaşlayarak durdu ve geri geri geldi. Gülümsedim. Süt salgılamaya yarayan koca tepeciklerim işi kotaracaktı, buna emindim. Sigaramın dumanını ona doğru isteksizce üfledim

"Selam Tatlım!"

İlk andan beri, onun temas etmem gereken kişi olduğunu biliyordum. Yakışıklı, ince bir yüzü vardı. Bir doksan veya iki metrelik boyu vardı. Şahane bir yaratıktı. Nasıl derler; erkek.

O açmadan önce, ben arabanın alçak kapısının üzerinden sıçrayarak arabaya girdim. New York'un pis kokulu, mor alacakaranlığında rüzgar gibi gitmeye başladık.

“Adın ne Koca Adam?” diye sordum

İsmini pek söylemek istemiyordu. Onun yerine beni gözleriyle soymayı tercih etti. Ama ben, içinde süt salgılayıcı bezlerin bulunduğu koca tepeciklerimden emindim Tanrı biliyor ya, onları tamamlamak için kaç saat uğraşmıştım

“Slickie Millane, öyle değil mi? diye kayıtsızca sordum

“Olabilir” diye itiraf etti ifadesiz bir suratla

“Pekala, o halde neyi bekliyoruz?” diye sordum, bir yandan konik tepeciklerimden solda olanını ona sürttürürken.

“Buraya bak, Bebek,” dedi sertçe. “Buralarda seks ve adalet dağıtma işi bana düşer.”

Soldaki süt bezimi ona sürtmeye devam ederken, omzuma koyduğu kolunun altına itaatkar bir şekilde iyice sokuldum Araba hızlandı. Şehrin dışına doğru gökdelenler küçülüp azaldılar. Araba durdu.

Omzuma koyduğu kolunu hareket ettirip şişkin hâzinelerimi ellemeye başlayınca onu sinirlendirmeden biraz geri çekildim, ve ona neden orada olduğumu anlatmaya başladım. “Slickie, tatlım; ben Galaksi Merkezinden geliyorum...”

“O nedir- yayınevi filan mı?” diye sordu ateşli bir şekilde. Serin tepeciklerim her nasılsa onu ısıtıyordu.

"... ve tüm bölgelerde seks ve adaletin nasıl idare edildiği ile ilgileniyoruz.” Sözümü kesmek için yaptıklarını ve bir parça çocuksu kaçan okşamalarını görmezden gelerek devam ettim. “Kısaca, bu seks işi konusunda yanlış yolda olduğundan şüphe ediyoruz.” Alnındaki kırışıklıklar birden sıklaştı. Kafasını kaldırıp bana baktı. “Neden bahsediyorsun, Bebek?” diye kızgın ve kuşkulu bir şekilde sordu Ellerini üzerimden hızla çekti.

“Özetle, Slickie,” dedim; “Seksi, yeni nesillerin meydana getirilmesi ve karşı iki cinsin birbirlerini karşılıklı tatmin etmesi olarak görmüyorsun. Senin kafandaki seks-”

Kızgınlığı birden fiiliyata dönüştü. Arabanın torpidosundan koca bir silah çıkarttı. Silahı görünce, aslen alt dokunaçlarım olan ayaklarımın üzerine fırladım. Silahının namlusunu tam karnıma dayadı.

“Bahsettiğim şey işte buydu Slickie” diyebildim sadece, yapabilmek için saatlerce uğraştığım o güzel karnım iğrenç kırmızı parçalar halinde yare dökülmeden önce. Arabadan dışarı uçup yere düştüm ve orada kaldım. Kırış kırış eteği ile en cazibeli ceset herhalde ben olurdum Araba muzaffer homurtularla hareket edince, ben de ellerimi daha iyi kavrayabilmek için tekrar eski dokunaç haline getirip arka tampondan tutundum. Asfalt, bedenimi oluşturan maddenin birkaç gramdan fazlasını aşındıramadan tamponun üstüne yerleştim. Burada yok olan karnımı havadaki maddelerden, bedenimin geri kalan kısmından, arabanın tampon ve boyasından tekrar oluşturmaya başladım iş oldukça hızlı ilerliyordu, çünkü hem bu kez sanatsal kaygıyı boşvermiştim, hem de aldığım şekli daha önce iyi çalışmış ve ezberlemiştim. Aşınan yerlerime rötuş yapıp soyundum. Tamponun kromajından alıp kendime gümüşi bir gece elbisesi yaptım. Kromajın geri kalan kısmı ve arabanın stop lambalarıyla bu giysiye uygun takılar yapıp taktım.

Araba bir barın önünde durdu. Slickie arabadan inip bara doğru yürüdü. Kibirli yüzünü ancak bara yaklaştığında görebildim. Sonra içeri girdi. Üzerimdeki takıları çıkarıp, arabanın katlı duran tentesinin üzerinden atladım ve deri kaplı koltuğa önceki sefer olduğumdan yaklaşık olarak bir kilogram kadar daha hafif bir şekilde oturdum.

Dakikalar uzadıkça uzuyordu. Zaman geçirmek için, tek bir çeşidi olan aşkı ve milyonlarca gezegende binlerce çeşidi olan karşılıklı ilişkileri zihnimde tekrar ettim.

Bardaki müzik kutusundan dışarıya jazz müziği yayılıyordu Bardan arabaya doğra ayak sesleri geliyordu Koltuğa yaslanıp karşılaşma anı için hazırlandım. Üzerimde süt dolu tepeciklerimi iyice belli eden o ince gümüş renkli elbise vardı.

“Selam Slickie” diye seslendim. Yaşayacağı şokun mümkün olduğunca kısa olması için sesimi iyice yumuşatmış ve sevimlileştirmiştim.

Ama yine de hatırı sayılır bir sarsıntı yaşadı. On saniye boyunca, arkasından itilmiş ve düşmek üzere olan tahta bir yerli heykeli gibi, hafif öne doğru eğik bir şekilde olduğu yerde kaldı.

Sonra bana pek dokunaklı gelen bir saflıkla, boğuk bir sesle sordu. “Hey, bir ikiz kardeşin mi var senin?”

“Olabilir” diye cevapladım, süt dolu tepeciklerimin enfes bir şekilde sallanmasına sebep olan bir omuz silkmeyle.

“Peki arabamda ne yapıyorsun?”

“Seni bekliyorum,” dedim basitçe.

Bunu kafasında evirip çevirirken, gözlerini benden bir saniye ayırmadan arabanın etrafında yavaş ve dikkatlice bir tur atıp direksiyona geçti. Yine ona sürtünmeye başladım ama o olduğu yerde sıçradı.

“Derdin ne senin?” diye sordu kuşkuyla

“Neden şaşırdın ki Slickie?” diyerek pek masum bir tavırla karşı çıktım. “Böyle şeylerin senin başına hep geldiğini duydum.”

“Nasıl şeyler?”

“Arabanda beliren kızlar, barında beliren kızlar, yatak odandaki kızlar- her yerde...”

“Nereden duydun bunları?”

“Yazdığın Spike Mallet kitaplarında”

“Hmm,” dedi biraz rahatlamış bir şekilde. Ama sonra şüphesi yine ağır bastı. “Peki asıl istediğin nedir?” diye sordu.

“Slickie,” dedim tüm içtenliğimle onu rahatlatmak için. Güzel gözlerimi kırpıştırdım. “Seni seviyorum, hepsi bu.”

Bu son cümle onda öylesine bir hiddet uyandırdı ki, üzerinde yarattığım çekingenliği yenip bana bir tokat attı- bu öylesine ani olmuştu ki, neredeyse unutup yüzümü yine üst dokunacıma çevirecektim.

“Burada teklifleri ben yaparım," diye vurguladı sertçe.

Kontrolümü tamamen geri kazanmıştım; güzel ağzımın sol kenarından birkaç damla kan çıkarttım İtaatkarca “Nasıl istersen Slickie, hayatım,” deyip bir kızda hiç dayanamadığı etkileyici bir tavırla yanına sokuldum.

Onun canını sıkmış ya da şaşırtmış olmalıydım çünkü arabayı oldukça yavaş sürüyordu. Sanki bir tenis maçındaymış gibiydi; derin çukurlarındaki gözleri bir yola, bir bana bakıyordu. Aniden gülümsedi.

“Bak, yeni bir öykü için bir fikrim var,” dedi. “Diyelim ki Galaksi Merkezinden bir kız olsun-” deyip tepkimi görmek için bana döndü, ama ben istifimi bozmadım.

Devam etti, “Yani, kız galaksinin merkezinden. Orada her şey radyoaktif. Bir de herifin teki var. Kızla evinin tavan arasında beraberler.” Derin düşüncelere dalmış görünüyordu “ O, kainatın en güzel kızı ve herif de onu deliler gibi seviyor, ama kız radyasyon yayıyor ve eğer herif kıza dokunursa ölecek.”

Araba birkaç blok boyunca, yüksek binaların arasında hayaller içinde ilerlerken sordum. “Evet Slickie— ya sonra?”

Bana sertçe baktı. “Hepsi bu. Anlamadın mı?”

“Evet Slickie,” diyerek onu yatıştırdım. Sözlerim onu tatmin etmişti ama hâlâ sinirliydi.

Arabayı, yıldızlara doğru yükselen karanlık bir otelin önünde durdurdu. Arabadan inip arkasına doğra yürüdü, sonra aniden durdu. Ben de onu takip ettim. Arabanın gri renkteki tamponunu ve kromajlı metal parçasını inceliyordu Sonra bana baktı. Sokak lambasının ışığında üzerimdeki gümüşi renkli elbise rahatça görülebiliyordu.

“Ağzını sil,” dedi ciddi bir sesle.

“Neden beni öperek temizlemiyorsun?” diye sordum, fikrin yaratıcılığının uygunsuzluğunu örteceğini umarak.

“Seni manyak,” dedi sinirli bir şekilde ve hızla otelin girişine doğru benden kaçarcasına ilerledi. Ama onu takip edip ufak yere ve ondan da ufak asansöre girdiğimde, beni durdurmak için herhangi bir harekette bulunmadı. Kabinde, süt dolu koca tepeciklerimi bluzumun içinden iyice belli ederek nefesini kesecek çeşitli hareketler yaptım. Asansörden indikten sonra odasının kapısını açtı. Bana olan soğukluğu gitmişti. Bana o kadar ısınmıştı ki, beni kapıdan içeri ittirirken kaba etime de öylesine bir şaplak attı.

Odası aynen hayal ettiğim gibiydi: kaplan postları, silahla dolu raflar, şömine, kapısı açık yatak odası, hemen arkasındaki bar, güzelce ciltlenmiş Spike Mallet’ın maceraları, zebra postuyla kaplı geniş divan...

Sonuncusunun üzerinde incecik bir sabahlık giymiş, buz suratlı güzel bir sarışın uzanıyordu.

İşte bu hazırlıklı olmadığım bir komplikasyondu. Slickie yanımdan hızlıca geçip giderken ben de kapının yanında dikilip kaldım.

Sarışın ayağa kalktı. Buzul gözlerinden nefret okunuyordu. “Seni ikiyüzlü sıçan!” diye hırıldadı ve eliyle sabahlığının içine doğru bir hamle yaptı. Slickie de sarışına çaktırmadan beline doğru bir hamle yaptı.

Ne olacağım o anda anlayıverdim. Sarışın sabahlığının altından gümüş kaplamalı, küçük ama ölümcül bir otomatik silah çıkaracaktı, ama o daha nişan alamadan Slickie’nin silahı karnını kızıl renkli bir enkaz haline sokacaktı.

Ben de orada, her ikisinden altı metre ötede dikiliyordum- ve bu zavallı kızın kendini yeniden oluşturma şansı yoktu!

Düşündüğümden daha seri bir şekilde kollarımı eski hallerine, yani sırtımın üst tarafına ait dokunaçlara dönüştürdüm ve uzatıp, Slickie ile kızın dirseklerine vurdum. Çok belirgin bir şekilde afallayarak bana döndüler, ve onlardan altı metre ötede olduğumu gördüler. Onlar farkına varamadan dokunaçlarımı tekrar kol biçimine sokmuştum. Şaşkınlıkları daha da arttı.

Ama kazandığım süre çok kısaydı. Birşeyler yapmazsam, Slickie'nin silaha sarılmaya bayılan öfkesinin bu hassas ve aptal yaratığa tekrar odaklanıvermesi uzun sürmeyecekti. Bunu engellemek için, hiddetini bana yöneltmesini sağlamalıydım.

"Şu küçük sürtüğü buradan defet," diye emrettim ağzımın kenarından, yanından geçip bara doğru ilerlerken.

"Ağır ol, Bebek," dedi Slickie uyaran bir ses tonuyla.

Kendime bir litre kadar viski koydum. Ölçüyü tamamlamak için başka bir şişe daha açmak zorunda kalmıştım. Viskiyi tepeme diktim; aslında buna ihtiyacım yoktu ama bedenimi oluşturan moleküller birbirlerine çok yakın bir şekilde durmalıydı ve ben de eski ağırlığıma dönmek istiyordum.

"O sürtüğü hâlâ göndermedin mi?" diye sordum, gümüşi omuzumun üzerinden ona küçümseyici bir bakış atarak.

"Ağır ol bakalım Bebek," dedi yine. Alnındaki kırışıklıklar iyice derinleşmişti.

"Ona haddini bildir, Slickie," diye seslendi sarışın.

Sarışını taklit ettim. "Seni ikiyüzlü sıçan!" Eteğimi kaldırıp altından bir silah çıkaracakmış gibi bir hamle yaptım.

Slickie'nin silahı patladı. Her zamanki atikliğimle başımı ikibuçuk santim kadar kenara çekebildim, ve böylece mermi sağ gözüme girip kafamın arka tarafını dağıttı. Slickie'ye sol gözümü kırparak yatak odasının karanlık girişine düştüm.

Kaybedecek zamanım olmadığını biliyordum. Bir adam bir kadını vurduğunda, doğal kontrolünü kaybetmeye başlar. Yerde yatarken gözümü tekrar oluşturdum ve tam onyedi saniye içinde kafamın arkasına yama yapıverdim.

Yatak odasından çıktığımda onların da silahlarını birbirlerlerine doğrultmuş, bir kavgaya başlamak üzere olduklarını gördüm.

"Slickie" dedim, kendime yarım litre kadar daha viski koyarken; "Sana şu sürtük hakkında ne söylemiştim ben?"

Buz tenli sarışın bir çığlık atıp kaba etine striknin iğnesi yemişçesine odadan dışarı fırladı. O asansörün düğmesine abanırken tüm otelin

parmağının ucundan öteye itildiğini hayal edebiliyordum.

Viskiyi bir yudumda bitirip ilerledim, ve böylece Slickie’nin kendini korumak için kullandığı anlaşılan o donmuş uzay-zaman parçası da kırılmış oldu.

“Slickie” dedim, “Şimdi biraz iş konuşalım. Ben gerçekten de Galaksi Merkezindenim, ve oradakiler olarak senin tutumunu kesinlikle onaylamıyoruz. Davranışının nedenlerinin ne olduğuyla ilgilenmiyoruz; bozuk genlerden, kötü geçen çocukluktan veya hasta toplumundan ileri gelebilecek mazeretler umurumuzda değil. Biz yalnızca seni seviyoruz ve daha iyi bir hale gelmeni istiyoruz.” Onu artık bel hizamdan daha yüksekte olmayan, titreyen omuzundan tutup, viskinin geri kalanını da alarak yatak odasına doğru çektim. Işığı yaktım. Yatak odası gerçekten de oldukça konforlu bir aşk yuvası idi Viskiyi -geriye yarım litre kadar kalmıştı- başıma dikip, korku içindeki Slickie’ye döndüm. “Haydi, yap onu,” dedim kesin bir şekilde; “Ateş etmek dışında, o kızlara her zaman yaptığını bana da yap.”

Bir saralı gibi ağzı köpürmüştü Silahını kapıp şarjörü gövdemin değişik yerlerine boşalttı. Ama beş beynimden sadece ikisine zarar verebildiği için ona pek kızmadım Üstüm başım kan içinde, mavi dumanın içinden sendeleyerek banyoya düştüm Kendimi epeyce çılgın hissediyordum- belki de şu son yarım litre viskiyi içmemeliydim. Bedenimi kafamdan bile hızlı bir şekilde yeniden oluşturdum, ama gümüşi gece elbisem mahvolmuştu. Zaman kaybetmemek ve yeniden oluşturma enerjimi daha fazla harcamamak için elbiseyi çıkarıp, sarışının banyo küvetinin yanında bıraktığı, omuzları açık bırakan elbiseyi giyiverdim. Elbise üstümde pek de fena durmamıştı. Tekrar yatak odasına döndüm Slickie yatağın yanındaydı. Ağlıyordu. Bir yandan da kafasını yatağın ayağına vuruyordu.

“Slickie,” dedim, belki de fazla kesin bir tonla, “Şu aşk konusu hakkında-”

Sesimle beraber, neredeyse tavana kadar zıpladı ama kafasını tavana çarpmadı. Şans eseri ayaklarının üzerine düşerek hızla hole doğru koştu. Galaksi Merkezinden aldığım emirlerin arasında onun benden kaçıp, herşeyi dünyasındaki insanlara anlatarak heyecan yaratması yoktu doğrusu- aslında amirlerim böyle birşeyi kesinlikle yasaklamışlardı. Slickie’yi durdurmak zorundaydım. Ama biraz aklım karışmıştı- belki de son içtiğim şu yarım litre viski yüzünden. Tereddüt ettim O arada çok uzaklaştı, arayı fazla açtı. Onu durdurmak için dokunaçlarımı kullanmak zorunda olduğumu

biliyordum. Düşündüğümden de hızlı bir şekilde ellerimi dokunaçlarıma dönüştürüp, arkasından gönderiverdim.

Güven veren bir tonla “Slickie,” diye bağırdım onu kendime doğru çekerken.

Sonra, bu karmaşa içinde, sırtımın üst tarafında bulunan dokunaçlarımı değil de, karnımın üst tarafında bulunan süt bezli tepeciklere dönüştürdüklerimi kullandığımı farkettim. Düşük omuzlu gece elbisemden dışarı çıkıp da tutar ve Slickie’yi bana doğru çekerken, ona oldukça garip görünmüşlerdir herhalde.

Slickie’den dehşet dolu sesler geliyordu. Onu bırakıp, o enfes şeklime geri dönmeye çalıştım, ama kafam iyice karışmıştı (ah o son yarım litre!) ve artık değişmelerimi kontrol edemiyordum. Başımın üstündeki dokunacımı bir süt bezli tepeciğe dönüştürmeye çalıştığımı farkedince artık vazgeçtim, ve akciğerim ile ses tellerim hariç eski şeklime döndüm Bu çok rahatlatıcı olmuştu. Bütün olanlara rağmen, Galaksi Merkezinden istenen şeyi yapmıştım Bundan sonra vitrindeki bir sütyen görüntüsü bile Slickie’yi titretmeye yetecekti.

Ama yine de adam için endişeliydim Dediğim gibi, içime dokunmuştu..

Onu dokunaçlarımla okşadım. Ona defalarca sadece bir heptapus olduğumu ve onun dünyasına, dokunaçlarımı bir kadının yedi uzvuna harika bir şekilde dönüştürebildiğim için Galaksi Merkezi tarafından gönderildiğimi anlattım.

Ona defalarca onu ne kadar sevdiğimi söyledim.

Ama hiçbir faydası olmadı. Slickie Millane isterik bir şekilde ağlamaya devam etti.

Damon Knight

1922 doğumlu yazar, yayınlanan ilk öyküsünün ardından ‘Gelecekçiler’ adıyla anılan, aralarında Cyril Kornbluth, James Blish, Judith Merril ve Frederik Pohl gibi isimlerin de bulunduğu genç yazarlar topluluğuna katıldı. Daha sonra Merril ile birlikte Milford Bilimkurgu Yazarları Konferanslarının temelini attılar. Ardından Knight, Amerikan Bilimkurgu Yazarları Topluluğunun kuruluşuna önayak oldu ve iki dönem boyunca başkanlığını yaptı. Bilimkurgu alanındaki ilk önemli eleştirmen olarak kabul edilen yazar, bütün bu aktivite arasında 100 kısa öykü, 13 roman, 11 kısa öykü kolleksiyonu, 47 antoloji, 3 biyografi ve eleştiri çalışması, ve ‘nasıl yazılır’ı anlatan ‘Kısa Öykü Yaratmak" adlı bir kitap yazdı.

Hiç Ses Etmeden

(Not With A Bang)

Damon Knight
Çev: Özlem Alpin Kıudoğlu

Son uçak da geçip gittikten on ay sonra, Rolf Smith’in yalnızca tek bir insanın daha hayatta kalmış olduğundan hiç şüphesi kalmadı Onun adı Louise Oliver idi, ve Smith, Salt Lake City’deki bir süpermarketin kafe salonunda, onun karşısında oturmaktaydı. Konserve Viyana sosisi yiyor ve kahve içiyorlardı.

Güneş ışığı kırık bir pencereden içeri doluyor, odanın bulanık havasında hüküm bildirircesine uzanıyordu. İçeride ve dışarıda hiç ses yoktu; yalnızca eksikliğin boğucu mırıltısı hariç. Mutfaktaki tabak çanağın takırtısı, sokaktan geçen otomobillerin ağır homurtusu- bir daha asla duyulmayacaktı. Güneş ışığı vardı, ve sessizlik, ve Louise Oliver’in sulu, şaşkınlıkla dolu gözleri.

Smith öne doğru eğildi, bir saniye için o balıksı gözlerin ilgisini yakalamaya çalıştı. “Tatlım,” dedi, “fikirlerine saygı duyuyorum, elbette. Ama uygulanmalarının imkansızlığını görmeni sağlamak zorundayım”

Kadın hafif bir hayretle ona baktı, sonra gözlerini yine öteye çevirdi. Başını hafifçe iki yana salladı. Hayır. *Hayır, Rolf. Seninle günah içinde yaşamayacağım.*

Smith, Fransa’nın, Rusya’nın, Meksika’nın, Güney Denizlerinin kadınlarını düşündü. Rochester’daki bir radyo istasyonunun harabe halindeki stüdyolarında üç ay geçirmiş, sesleri tamamiyle durana dek dinlemişti. İsveç’te, aralarında bir İngiliz kabine bakanının da bulunduğu büyük bir koloni vardı. Avrupa’nın elden gittiğini bildirmişlerdi. Basbayağı gitmişti işte; radyoaktif serpinti tarafından temizlenmeyen tek bir dönümlük toprak bile kalmamıştı. İki uçakları, ve onları Kıta üzerindeki her yere ulaştırmaya yetecek yakıtları vardı; ama gidecek hiçbir yer yoktu. Üçünde hastalık vardı; sonra onbirinde; sonra hepsinde birden. Filistin’deki bir hükümet radyosunun yakınlarına düşmüş olan bir bombardıman pilotu vardı. Çarpışma sırasında birkaç kemiği kırıldığı için pek uzun yaşamamıştı; ama Pasifik Adaları’nın olması gereken yerlerdeki boş denizleri görmüştü. Onun tahminine göre, Arktik buz alanları bombalanmıştı. Bunun kazara olup olmadığını da bilmiyordu.

Washington’dan, New York’dan, Londra’dan, Paris’den, Moskova’dan, Chungking’den, Sydney’den hiç haber yoktu. Kimin hastalıktan, kimin serpintiden, kimin bombalardan öldüğünü bilemezdiniz.

Smith’in kendisi de, hastalığa karşı antibiyotik bulmaya çalışan bir ekipte laboratuvar asistanıydı. Amirleri bazen işe yarayan bir antibiyotik bulmuşlardı, ama biraz fazla geç kalmışlardı. Smith orayı terkederken, olan antibiyotiğin hepsini de beraberinde götürmüştü- kırk ampul, onu yıllarca idare etmeye yeterdi.

Louise, Denver yakınlarındaki bir yardım hastanesinde hemşireydi. Ona göre, saldırı sabahı hastaneye yaklaştığı sırada oraya çok garip birşey olmuştu. Bunu anlatırken oldukça sakindi, ama gözlerine anlaşılmaz bir bakış yerleşiyor ve kırık dökük yüz ifadesi sanki biraz daha kaykılıyordu. Smith ona açıklama yapması için ısrar etmedi.

Kendisi gibi, kadın da hâlâ çalışan bir radyo istasyonu bulmuştu, ve Smith onun hastalıkla temas etmediğini öğrendiğinde onunla buluşmayı kabul etmişti. Görünüşe göre, kadında hastalığa karşı doğal bir bağışıklık

vardı. Onun gibi başkaları da olmalıydı, en azından birkaç tane; ama bombalar ve serpinti onları sağ bırakmamıştı.

Tek bir Protestan yetkilinin bile hayatta kalmamış olması ise Louise'e pek uygunsuz geliyordu.

Sorun şuydu ki, Louise bu konuda gerçekten ciddiydi. Buna inanmak Smith'in uzun zamanını almıştı, ama bu doğruydu. Kadın onunla aynı otelde de uyumuyordu; azami ölçüde kibarlık ve edebe uygun hareketler bekliyordu, ve alıyordu da. Smith dersini öğrenmişti. Moloz yığılı kaldırımların dış tarafında yürüyordu; hâlâ açılacak kapıların kaldığı yerlerde onun için kapıları açıyordu; onun iskemlesini çekip hazırlıyordu; küfretmekten kaçınıyordu. Ona kur yapıyordu.

Louise kırk yaş civardaydı, ve Smith'den en az beş yaş büyüktü Kadının kendini kaç yaşında sandığını sık sık merak ediyordu. Hastaneye her ne olduysa onu görmenin şoku, baktığı hastalar, aklını kaçarcasına çocukluğuna geri göndermişti. Dünyadaki geri kalan herkesin öldüğünü dile getirmeksizin kabulleniyordu, ama bunu insanın bahsetmemesi gereken birşeymiş gibi algılıyordu sanki.

Son üç hafta içinde yüz kere, Smith onun ince boynunu kırıp kendi yoluna devam etmek için neredeyse karşı konulmaz bir bir istek duymuştu. Ama bunun çıkar yolu yoktu; o dünyadaki tek kadındı, ve Smith'in ona ihtiyacı vardı. Eğer ölürse, ya da adamı bırakırsa, o da ölürdü. *Yaşlı cadı!* diye düşündü öfkeyle, ve bu düşüncesinin yüzünden okunmasını dikkatle önledi.

"Louise, hayatım," dedi nazikçe, "duygularına olabildiğince özen göstermeyi isterim Biliyorsun bunu."

"Evet, Rolf," dedi kadın, hipnotize olmuş bir tavuk ifadesiyle ona bakarak.

Smith kendini devam etmeye zorladı. "Gerçeklerle yüzleşmek zorundayız, ne kadar tatsız olurlarsa olsunlar. Tatlım, biz varolan tek erkek ve tek kadınız. Cennet Bahçesindeki Adem ile Havva gibiyiz."

Louise'in yüzünde hafifçe iğrenmiş gibi bir ifade belirdi. İncir yapraklarını düşündüğü belli oluyordu.

"Doğmamış nesilleri bir düşün," dedi Smith, sesinde bir titremeyle.

Bir kere olsun beni düşün. Bir on yıl daha işe belki yararsın, belki de yaramazsın. Ürpererek hastalığın ikinci evresini düşündü- çaresizce kaskatı kalmak, önceden uyarısı olmadan vuruvermesi. Böyle bir atağı zaten bir kere geçirmişti, ve atlatmasına Louise yardım etmişti. O olmasaydı,

hayatını kurtaracak derialtı iğnesi kaskatı olmuş elinin birkaç santim ötesinde dururken, ölene kadar öylece kalacaktı. *Eğer şansım varsa, diye düşündü umutsuzca, sen nalları dikmeden önce en az iki çocuk çıkartırım senden.*

Ondan sonra güvende olurum.

“Tanrı insan soyunun böyle bitmesini istemez,” diye devam etti. “Bizi kurtardı, seni ve beni, şey için-” Duraksadı; kadını gücendirmeden nasıl söyleyecekti bunu? “Ebeveynler” işe yaramazdı- fazla davetkardı bu. “-yaşam meşalesini taşımaya devam etmemiz için,” diye bitirdi sözünü. İşte. Bu yeterince ağdalıydı.

Louise belirsiz bir ifadeyle adamın omzunun üzerinden öteye bakıyordu. Göz kapakları düzenli biçimde kırpılıyordu, ve ağzı aynı ritimde, küçük, tavşansı hareketler yapmaktaydı.

Smith masanın altındaki incelmiş bacaklarına baktı. *Onu zorlamaya yetecek gücüm yok,* diye düşündü. *Tanrım, keşke yeterince güçlü olsaydım!*

Yine o yararsız öfkeyi hissetti, ve bunu baskıladı. Bu yolda devam etmek zorundaydı, zira bu son şansı olabilirdi. Louise son zamanlarda, herşey için kullandığı o bulanık dille, dağlara çıkıp rehberlik için dua etmekten bahsediyordu. ‘‘Yalnız başıma” dememişti, ama gözünde öyle canlandırdığını anlamak çok zor değildi. Kararı kesinleşmeden önce, Smith konuşarak onu ikna etmek zorundaydı. Öfkeyle dikkatini topladı ve bir kere daha denedi.

Sözcük kalıpları, uzaktan geçen gürültü misali akıp gitti. Louise yer yer birkaç tamlama duydu; her biri düşünce çağrışımlarına yol açtı, onu hülyalarına daha sıkıca bağladı. “İnsanlığa karşı olan görevimiz...” Annesi sık sık demişti ki- tabii bu annesi hastalanmadan önce, Waterbury Sokağındaki eski evdeydi- demişti ki, “Çocuğum, senin görevin temiz olmak, nazik olmak, ve Tanrı korkusu taşımak. Güzellik önemli değildir. Kendilerine iyi birer Hıristiyan koca bulan bir sürü çirkin kadın vardır.”

Kocalar... sahip olmak ve muhafaza etmek... portakal tomurcukları ve nedimeler; org müziği. Sislerin arasından Rolf’un uzun, kurda benzeyen yüzünü görüyordu. Karşılaşabileceği tek kısmet bu adamdı tabii; kendisi bunu gayet iyi biliyordu. Tanrı bilir ya, bir kız yirmibeşini geçtiğinde, elinde ne varsa ona razı olmalıydı.

Ama bazen düşünüyorum da. o gerçekten iyi bir adam mı acaba, dedi kendi kendine.

“...Tanrı’nın gözünde...” Eski Birinci Episkopal Kilisesi’nin boyalı camdan pencerelerini anımsadı, ve nasıl da hep Tanrı’nın o parlak saydamlığın ötesinden kendisine bakmakta olduğunu düşündüğü geldi aklına. Belki de O hâlâ kendisine bakıyordu, her ne kadar bazen unutmuş gibi görünse de. Eh, düğün geleneklerinin artık değiştiğini tabii ki anlıyordu, ve düzgün bir papaz bulamayacaksanız... Ama eğer bu adamla gerçekten evlenecekse, bütün o güzel şeyleri yaşayamama fikri gerçek bir utançtı, hatta neredeyse bir rezaletti... Düğün hediyeleri bile olmayacaktı. Onlar bile. Ama tabii Rolf ona ne isterse verecekti. Adamın yüzünü gördü yine; azgın bir hevesle kendisine bakan, kısılmış siyah gözleri, yavaş ve düzenli bir tikle kıpırdanan ince ağzı, siyah saç yumağının altındaki kıllı kulak memelerini farketti.

Saçının bu kadar uzamasına izin vermemeli, diye düşündü, *bu pek uygun düşmüyor.* Eh, bütün bunları kendisi değiştirebilirdi. Eğer onunla evlenirse, bazı tutumlarını değiştirmesini elbette sağlayacaktı. Görevinden daha fazlası değildi bu.

Adam şimdi de şehrin dışında gördüğü bir çiftlikten bahsediyordu-büyük ve güzel bir ev, bir de ambar. Çiftlik hayvanı yok, diyordu, ama daha sonra birkaç tane bulabilirlerdi. Ve birşeyler ekerlerdi, kendi yiyeceklerini üretirlerdi, ve her seferinde lokantalara gitmezlerdi.

Önünde, masada duran soluk renkli elinin üzerinde bir dokunuş hissetti. Rolf’un kahverengi, eklemlerinin hem üstü hem altı kıllı, küt parmakları, kendi parmaklarına dokunmaktaydı. Bir an için konuşmayı kesmişti, ama şimdi yine açıklamalar yapıyordu, hem de daha acil bir havayla. Louise elini çekti.

“...ve gördüğün en güzel gelinliğe sahip olacaksın, bir de çiçek buketi olacak,” diyordu adam. “Ne istersen, Louise, ne istersen...”

Bir gelinlik! Ve çiçekler, her ne kadar bir papaz olması imkansızsa da Eh, niye bunu daha önce söylememişti ki budala?

Rolf cümlelerinden birinin ortasında sustu. Louise’in gayet açıkça, “Evet, Rolf,” dediğini farketmişti. “Eğer istiyorsan seninle evleneceğim.”

Afalladı, kadının bunu tekrarlamasını istedi, ama “Ne dedin?” diye sormaya cesaret edemedi, zira fantastik bir yanıt alabilir, veya tamamen yanıtsız kalabilirdi. Derin derin soludu. “Bugün olsun mu, Louise?” dedi.

“Eh, *bugün*... pek emin değilim... tabii tüm hazırlıkları zamanında yetiştirebileceğini düşünüyorsan, ama bana öyle geliyor ki...”

Zafer duygusu Smith'in bedenini sardı. Şimdi avantaj ondaydı, ve bunu kullanacaktı. "Evleneceğini söyle, canım," diyerek sıkıladı onu; "evet de ve beni dünyanın en mutlu erkeği yap..."

O zaman bile dili gerisini söylemeye varmadı; ama bunun önemi yoktu. Kadın itaatkarca başını salladı. "Sen nasıl uygun görürsen, Rolf."

Adam ayağa kalktı, ve kadın onun soluk, cansız yanağını öpmesine izin verdi. "Hemen yola çıkacağız," dedi adam "bana bir dakika izin verir misin, hayatım?" Onun "Elbette," demesini bekledi, sonra odanın sonuna doğru giden tüylü ve tozlu halıda ayak izleri bırakarak yanından uzaklaştı. Sadece birkaç saat için daha onunla böyle konuşmak zorunda kalacaktı, ve sonra kadın, kendi nazarında, sonsuza kadar onun teslimiyetine girmiş olacaktı. İşte bundan sonra kadına her istediğini yapabilirdi artık- canı isterse onu dövebilir, horgörü ve nefretinin tüm yansımalarına boyun eğdirebilir, onu kullanabilirdi. O zaman Dünya üzerindeki son erkek olmak o kadar da kötü birşey olmayacaktı- hiç de fena olmayacaktı. Belki kadın bir kız çocuğu bile doğurabilirdi...

Tuvaletin kapısını bulup içeri girdi. İçeride bir adım attı ve donup kaldı; hareketinin düzeniyle dengede kaldı, ayakta ama çaresizce. Panik içinde boğazı sıkıştı, zira başını çevirmeyi denese de yapamıyor, çığlık atmayı denese de başaramıyordu. Arkasından gelen hafif klik sesini farketti; hidrolik frenle yavaşlayan kapı, sonsuza kadar kapalı kalacaktı. Kilitli değildi, ancak diğer tarafında şöyle bir uyarı yazısı taşıyordu: ERKEKLER İÇİN

Jules Verne

1828-1905 yılları arasındaki son derece üretken yaşamına tiyatro eserleri yazarak başlamıştı. Öncülü Edgar Allan Poe'dan aldığı esinle gelen bir seri kısa roman, elinde Dumas'ın eski öykülerinden başka okuyacak dişe dokunur birşey kalmamış olan Fransız halkının çölde su bulmuşçasına ilgisini çekti. Yeni bir roman türü keşfettiğinin farkında olan büyük usta, çalışmaya koyularak işlediği bu kuvvetli yanıyla önce Fransız edebiyatının gururu haline geldi, ve sonra ufukları aşarak dünyaya maloldu. Maceraya yönelik çekici anlatımı ve kuvvetli öngörüleriyle bezenmiş eserleri dünyanın her diline çevrildi. İşte size ustanın ülkemizde daha önce yayınlanmamış mizahi bir bilimkurgu öyküsü...

Gil Braltar

(Gil Braltar)

Jules Veme
Çev: Emir Gümrükçüoğlu

1.

Onlardan en azından yedi ya da sekiz tane vardı. Orta boydaydılar; ama güçlü, çevik, uysaldılar ve çok yükseğe sıçramalarına olanak sağlayan bir yapıdaydılar. Limanın batısına doğru sıralanan dağların ardından batan güneşin son ışıkları altında zıplıyorlardı. Bu kırmızı disk birazdan kaybolacaktı. Karanlık, uzaktaki Sanore sıradağları ile perişan ülke del Cuervo'nun çevrelediği havzaya şimdiden bastırıyordu.

Birden tüm grup hareketsiz kaldı. Şefleri, dağın sıska bir katırın sırtını andıran doruğunda belirmişti. Devasa kayalığın zirvesine konmuş karakoldan, ağaçların altında ne olup bittiğini görmek mümkün değildi.

Şef, "Sriss!. Sriss!." diye bir ses çıkardı. Şefin tavuk gagasını andıran dudakları, bu ıslığa olağanüstü bir şiddet kazandmyordu.

Garip ordu şeflerini mükemmel bir uyumla yanıtladı: “Sriss!. Sriss!.”

Bu şef eşsiz bir yaratıktı: uzun boyluydu; dışında tüyler olan maymun derisinden bir giysi giyiyordu; kafasında bakımsız seyrek saçları, yüzünde kısa bir sakal, çıplak ayakları, toynak kadar sert tabanları vardı.

Elini kaldırdı ve dağın aşağı zirvesine doğru uzattı. Diğerleri, aynı nehirde sürüklenen kuklalar gibi, bu hareketi askeri -ya da mekanik- bir doğrulukla tekrarladı. Elini indirdi. Ellerini indirdiler. Yere doğru eğildi. Aynı hizaya gelene dek eğildiler. Bir sopa aldı ve salladı. Sopalarını onun yaptığı gibi yeldeğirmenine benzer biçimde salladılar.

Daha sonra şef döndü, otların arasına kayarak ağaçların yanına indi, sürünerek ilerlemeye başladı. Grup da sürünerek onu takip etti.

On dakikadan az bir zaman içinde dağın yağmurlardan aşınmış patikasından, bir çakıl taşının hareketinin dahi ele veremeyeceği bir gizlilikle inmeye başlamışlardı.

On beş dakika sonra, şef durdu Diğerleri de bir anda sanki donmuşçasına yerlerinde kalakaldılar.

İki yüz metre aşağıda, solgun koy boyunca uzanan şehir görünüyordu. Bir sürü ışık, dalgakıranlar, evler, villalar ve kışlalardan oluşan kalabalığın üzerinde parıldıyordu. Ötede savaş gemilerinin ışıkları, denize demir atmış esnaf tekneleri ve kızağa çekilmiş gemilerden gelen ateş, durgun sulardan yansıyordu. Daha uzakta, Avrupa Noktasının ucunda, deniz feneri parlak ışıklarını boğaz boyuna yolluyordu.

Bu esnada bir top patladı; gizli bataryaların birinden atılan ilk top atışıydı. Sonra asker düdüklerinin sert ıslığı eşliğinde davul sesleri başladı.

Çekilmenin, eve dönmenin zamanıydı. Artık garnizondan bir yetkili ile beraber olmadıkça, hiçbir yabancının şehirde dolaşmasına izin yoktu. Kapılar kapanmadan tüm tayfalar gemilerine dönmeliydi. On beş dakikada bir gezen devriyeler, geç kalanları ve sarhoşları karakola götürüyorlardı. Sonra herşey sustu.

General MacKackmale, deliksiz bir uykuya dalabilmişti.

Görünüşe bakılırsa, o gece İngiltere’nin, Gibraltar (Cebelitarık) Kayalıkları konusunda hiçbir şeyden korkusu yoktu.

2.

O kayalığı herkes bilir. Dörtyüz yirmibeş metre yüksekliğinde, bin ikiyüz kırkbeş metreye bin üçyüz metre tabanındaki o muazzam kütle... Sanki uzanmış dev bir arslan, başı İspanya’ya doğrulmuş, kuyruğu denizin

içinde... Yüzü dişlerini gösterir -deliklerinden nişan almış yediyüz top- ‘kocakarının dişleri’ derler onlara; saldırıya uğradığında sertçe ısırabilecek bir kocakarı...

Bu yüzden İngiltere orada tek başınaydı. Tıpkı Pekin’de, Aden’de, Malta’da, Poulo-Pinang’da, Hong-Kong’da olduğu, ve bir gün mekaniğin gelişmesiyle döner-kale haline getireceği daha bir çok kayalıkta olacağı gibi...

Bu arada Gibraltar (Cebelitarık), Birleşik Krallık’a, Herkül’ün sopasıyla Akdeniz’in derinliklerinde, Abila ve Calpe arasında açtığı şu onsekiz kilometrelik boğaz üzerinde rakipsiz bir hakimiyet sağlamaktaydı.

Yoksa İspanyollar, yarımadalarını geri alma fikirlerinden vaz mı geçmişlerdi? Şüphesiz evet, çünkü artık ne karadan ne de denizden ele geçirilemeyecek bir durumdaydı.

Ancak yarımadanın küçük bir parçası olan bu kayalığı geri alma emeli besleyen bir kişi vardı. Grubun şefiydi bu- garip bir varlık, hatta belki de bir deli... Bu İspanyol soylusunun adı, -kendince bu vatanseverlik görevinin bir işaretiymişçesine- Gil Braltar idi. Mantığı bu akıl yürütmeye karşı koymayı başaramamıştı, ve aslında bulunması gereken yer bir akıl hastanesiydi. Çok iyi tanınırdı, ancak on senedir kimse ona ne olduğunu bilmiyordu. Belki de dünyayı turlamıştı? Oysa o atalarının topraklarından başka bir yerde değildi. Orada bir mağara adamı gibi, korularda, mağaralarda ve en çok da San Miguel’in erişilemez bölgesinden denize indiği söylenen inde yaşıyordu öldüğüne inanılıyordu. O ise vahşiler gibi, insani akıldan yoksun, hayvansal içgüdülerinden başka bir şeye kulak vermeksizin yaşamaya devam ediyordu

3.

General MacKackmale, kuralların koyduğu sınırı aşmış olmasına rağmen, deliksiz uykusuna devam ediyordu. Uzun kolları, kalın kaşlarının altına gömülü yuvarlak gözleri, sert sakallarla çevrili yüzü, buruşuk vücudu, ilk insanınkine benzer tavırları, çıkık yapılı çenesi ile bir İngiliz generali için bile dikkat çekici bir çirkinliğe sahipti. Gerçek bir maymun; ama bu görüntüye karşın mükemmel bir asker.

Evet, Main Street’deki Deniz Kapısından Alameda Kapısına kadar kıvrılarak tüm şehri kesen bu sokaktaki rahat evinde uyumaktaydı. Belki de rüyasında İngiltere’nin, Mısır’ı, Türkiye’yi, Hollanda’yı, Afganistan’ı, Sudan’ı, Boer Krallığını, kısaca Dünya üzerindeki her yeri fethettiğini

görüyordu. Gerçek yaşamda ise Gibraltar’ı kaybetme tehlikesiyle yüzyüzeydi.

Odanın kapısı sertçe açıldı.

“Ne oluyor?” diye sordu, sıçrayarak uyanan general MacKackmale.

“Generalim,” diye yanıtladı havan mermisi gibi içeri dalan emireri, “şehir işgal edildi!”

“İspanyollar mı?”

“Öyle olmalı.”

“Ne cüretle-”

General cümlesini tamamlayamadı. Ayağa kalktı, başına sardığı madras kumaşını çıkarttı, pantolonunu, giysisini, ayakkabılarını giydi, şapkasını başına geçirdi, kılıcını aldı ve bu sırada, “Bu duyduğum gürültü de ne?” diye sordu.

“Şehrin üzerine çığ gibi inen kaya parçalarının sesi.”

“Bu namussuzlardan çok var mı?”

“Muhtemelen.”

“O zaman kıyı haydutlarının hepsi bizi gafil avlamak için birleşmiş olmalı: Ronda’daki kaçakçılar, San Roque’daki balıkçılar, köylerde sürekli üremekten başka bir işe yaramayan mülteciler...”

“Korkarım öyle, generalim.”

“Ya vali? O da uyarıldı mı?”

“Hayır efendim; Europa Noktasındaki villasına gitmek olanaksız. Tüm kapılar tutulmuş, sokaklar düşmanla dolu.”

“Ya Sulimanı Kapısındaki kışla?”

“Oraya da ulaşamıyoruz. Topçular kışlada kapalı kalmış olmalılar.”

“Yanınızda kaç adam var?”

‘Yirmi kadar generalim- kaçmayı başaran üçüncü alayın piyadeleri.”

“Aziz Dunstan adına!” diye bağırdı MacKackmale, “Gibraltar’ı İngiltere’nin elinden bir- bir- kabzımallar ordusu alıyor! Bu olmayacak! Hayır! Bu olamaz!”

Bu esnada kapının önünde garip bir yaratık belirdi, ve generalin üstüne çullandı.

4.

‘Teslim ol! ” diye bağırdı, insan sesinden çok hayvan kükremesini andıran bir sesle.

Yaverle birlikte içeri giren birkaç adam bu yaratığın üzerine atlamak üzereyken, odanın aydınlığında onu tanıyıp durakladılar.

“Gil Braltar!” diye bağırdılar.

Bu gerçekten de oydu, uzun zamandır akıllardan çıkmış o İspanyol asilzade- San Miguel mağaralarının vahşisi.

“Teslim olacak mısınız?” diye uğuldadı Gil Braltar.

“Asla!” diye yanıtladı general MacKackmale.

Birden, askerler onu çevrelerken, Gil Braltar tiz ve uzun bir “Sriss” sesi çıkardı. Evin avlusu ve sonra da ev bir anda işgalci orduyla dolmuştu

Buna inanılabilir miydi? Bunlar maymundu, hem de yüzlerce! İspanyollar’dan bile önce, Cromwell’in Britanya adına ele geçirmeyi düşlemesinden ise çok daha önce yerleştikleri bu tepeyi, gerçek sahipleri oldukları bu kayalığı, İngilizler’den almaya mı gelmişlerdi?

Doğrusu evet! Ancak hırsızlıklarını hoşgörerek birlikte yaşanabilecek bu kuyruksuz maymunların, hırpalandıklarında öçlerini devasa kayaları kasabaya yuvarlayarak alan bu zeki ve gözüpek yaratıkların sayıları, onları iyice korkunç hale getiriyordu.

Ve şimdi bu maymunlar, en az onlar kadar vahşi bir delinin askerleri olmuşlar, tanıdıkları, beraber yaşadıkları Gil Braltar adlı bu dört elli William Tell’in, İspanyol topraklarından yabancıları atma amacına hizmet ediyorlardı.

Bunu başarmaları, İngiltere için ne büyük utanç olurdu! Hindilere, Habeşistanlılara, Tazmanyalılara, Avustralyalılara, Hottentotlara karşı galip gelen İngilizler, basit maymunlara mağlup olsun!

Eğer böyle bir felaket gerçekleşirse, General Mac Kackmale’in başına bir kurşun sıkmaktan başka bir çaresi kalmayacaktı. Böyle bir onursuzluğun üzerine yaşanmazdı.

Bu arada, şeflerinin ıslıkla çağırdığı maymunlar odaya girmeden önce bir kaç asker Gil Braltar’ın üzerine çullanabilmişti. İnsanüstü bir kuvvete sahip deli, direniyor ve onu kontrol altına alma çabalarını iyice zorlaştırıyordu. Biraz sonra giydiği maymun derisi düşmüş, bir köşede neredeyse çıplak, ağzı kapatılmış, vücudu bağlanmış bir halde, ne kıpırdıyabiliyor, ne de ses çıkarabiliyordu. Az sonra MacKackmale, askeri ‘gelenekler’ uyarınca ya muzaffer olmak ya da ölmek üzere kendini evinden dışarı attı.

Ancak dışarısı daha az tehlikeli değildi. Askerlerin bir bölümü, herhalde Sulimanı Kapısında yeniden toplanmış olarak, generalin evine doğru

yürüyorlardı. Sulimanı Caddesi ve pazar yerinden silah sesleri geliyordu. Bununla beraber, maymunların sayıları o denli çoktu ki, Gibraltar garnizonu terk edilme tehlikesiyle karşı karşıyaydı. Ve o zaman, eğer İspanyollar bu maymunlarla işbirliği yaparlarsa, tabyalar terkedilecek, havan topları bırakılacak ve surlarda savunacak tek bir kişi bile kalmayacaktı. Ve bu işgal edilemez kayayı ele geçirmiş İngilizler, onu bir daha asla geri alamayacaklardı.

Birden tüm durum değişti.

Gerçekten de meşalelerin ışığında maymunların geri çekildikleri görülebiliyordu. Grubun başında şefleri, sopasını sallıyordu. Diğerleri, onun kol ve bacak hareketlerini taklit ederek uygun adım arkasından geliyorlardı.

Öyleyse Gil Braltar bağlarını çözmüş ve tutulduğu odadan kaçmış mıydı? Kuşkusuz. Ama şimdi nereye gidiyordu? Europa Noktasına, valinin villasına gidip ona saldıracak ve generale yaptığı gibi teslim olmasını mı söylecekti?

Hayır! Bu deli ve sürüsü, Sulimanı Caddesinde ilerliyordu. Sonra Alameda Kapısını geçip, parkın etrafından dolaşarak dağın yamacından tırmanmaya başladılar.

Bir saat sonra, şehirde Gibraltar işgalcilerinden bir teki bile kalmamıştı.

Pekiyi ya ne olmuştu?

Bu, daha sonra general MacKackmale parkın ucunda belirince ortaya çıktı.

Mahkumun maymun derisini üzerine geçirip grubun başına geçen ve onları geri götüren oydu Bu cesur savaşçı, bir dağ adamına o denli benziyordu ki, maymunlar onu tanımamışlardı. Takip etmeleri için onlara görünmesi yetmişti.

Bu gerçekten dahice bir fikirdi, ve onun Aziz George Haçı ile onurlandırılmasını sağladı.

Gil Braltar'a gelince, Birleşik Krallık onu para karşılığı Barnum adında birine sattı. Barnum, Eski ve Yeni Dünya kasabalarında onu sergileyerek kısa zamanda bir servet kazandı. Hatta izleyicilerinin, gezdirdiği bu adamın San Miguel'in vahşisi değil, General MacKackmale olduğunu düşünmelerini sağlayacak imalarda bile bulundu.

Bu macera, Yüce Majestelerinin hükümeti için bir ders oldu. Anlaşıldı ki Gibraltar insanlar tarafından ele geçirilemezse, maymunların insafına kalacaktı. İşte bu yüzdendir ki, her zaman en kolay yolu bulan İngiltere,

maymunların yeniden kandırılması gerekebilir diye o kayaya hep en çirkin generallerinin yollanmasına karar verdi.

Bu önlem sayesinde Gibraltar’ın daimi sahibi olmayı güvenceye almış oldu.[13]

H.B. Hickey

1916 doğumlu Hickey, hem bu adla, hem de asıl adı olan Herb Livingston ile yazılar yazmıştır. Isaac Asimov, Groff Conklin, August Derleth gibi isimlerin editörlüğünü yaptığı dergi ve kitaplarda çeşitli öyküleriyle yer almıştır. "Az ve öz" çalışan yazarın 1946-1953 yılları arasında basıma giren 28 civarında öyküsü bulunmakta. ‘Hilda’ ise bunlar arasından seçmiş olduğumuz güzel bir mizahi örnek...

Hilda

(Hilda)

H.B. Hickey
Çev: Aylin Uzmaner

“Mmmm,” dedi Bayan Williams. “Bir daha öp beni.”

“Mmmm dedi Roger. Onu bir daha öptü.

Aptal kadın, diye düşündü. Annesi yaşındaydı, üstelik onun kadar çekici de değildi. Ama zengindi. Bayan Williams’ın üzerinde bol bol çalışmaya değer, diye düşündü Roger.

Roger’ın yatak odasındaki balkondaydılar. Gece göğünde Ay’a ve Mars’a giden roketler, arkalarında alevli izler bırakıyordu. Roger’ın gömleği üçüncü düğmesine kadar açıktı, ve Bayan Williams onun geniş, bronzlaşmış göğsüne sımsıkı yaslanmıştı.

“Ohhh,” dedi Bayan Williams. Tamamen bırakmıştı kendini. “Öyle güçlüsün ki, Roger. Beni böyle sıktığın zaman canım yanıyor.”

“Arzumun gücü bu,” dedi Roger. Daha kuvvetli sıktı.

Roger buna benzer birçok deneyiminden dolayı biliyordu ki kadın çantada keklikti, ve mücevherli kol düğmelerinden tutun da, başrolünü Roger’ın üstlendiği bir oyuna yatırımda bulunmaya kadar her şeye razıydı.

Aynı yatırımda bulunmuş bir düzine kadın daha vardı, ama Roger’ın ezberlediği tek replik, sevişme rutini sırasında kullandıklarıydı.

“Canımı acıtıyorsun,” dedi Bayan Williams soluğu kesilerek.

“Elimde değil,” dedi Roger, ve bilerek onu daha da fazla sıktı.

Yatak odasının kapısı çarparak açıldı ve bir adam hızla içeriye girdi. Orta yaşlı biriydi, iri bir göbeği vardı, ve on milyonun üzerinde malvarlığı olan Tri-Planet Madenciliğin yönetim kurulu üyesiydi.

Aynı zamanda o, Bay Williams’dı.

“Seni kokarca!” diye bağırdı. “Seni pislik, kadın hırsızı-” Roger’a doğru bir silah salladı.

“James!” diye haykırdı Bayan Williams.

“Hilda!” diye bağırdı Roger.

Krom çelik kollu ve maden alaşımı vücutlu büyük ve parlak birşey, fırtına gibi odaya daldı. Silahı Bay Williams’ın elinden aldı ve adamı bir kolunun altına sıkıştırdı. Kocasının yardımına koşan Bayan Williams’ı da kepçe ile kaldırır gibi kaldırdı ve onu da öbür kolunun altına sıkıştırdı.

Onları dairenin dışına taşıdı ve arkalarından kapıyı kapattı.

“Sana kahve yapacağım,” dedi Hilda madeni bir sesle. “İsveç köftesi yapacağım.”

“Lanet!” diyerek küfretti Roger. Dramatik bir hareketle elini çukurlaştırıp gösterdi. “Onu avucuma almıştım, lanet olsun!”

“Yemek yok,” dedi Hilda.

“Kim yemek yokluğundan bahsetti?” diye sordu Roger.

Hilda uygun adım temposunda mutfağa doğru ilerledi. Omuzunun üzerinden, “Bugün kira için adam geldi,” dedi.

Roger genel olarak ev sahiplerine, özellikle de bu adama küfretti. “Ona ne söyledin?”

“Evde olmadığını.”

Hilda duraklamıştı, ve parlak plastik gözleriyle Roger’ı süzüyordu. Roger üzgün görünmeye çalıştı.

“Hilda,” dedi, “züğürt kaldık.”

“Züğürt,” dedi Hilda. Daha önce de bunu yaşamıştı.

“Senden bunu istemek beni kahrediyor, Hilda Ama bildiğim bir fabrika var, kiralık robotlar kullanan bir yer-”

“Bir fabrika.”

“Evet. Gerçekten, Hilda, sadece bir süre için. Yeni reostalara ihtiyacın olduğunu biliyorum, ve bir yıldır basınç kontrolü de yaptırmadın-”

Hilda’nın omuzuna hafifçe vurdu. “İşi kabul edeceğini söyle.”

“İşi kabul edeceğim,” dedi Hilda. “İsveç köftesi yapacağım.” Ağır adımlarla mutfağa yürüdü

Hilda olmasa ne yapacağını bilemiyordu Roger. Bu konuyu düşünmekten bile nefret ederdi. Aşk ya da para karşılığında onun gibisini bir daha bulamazdınız.

Kesinlikle dişi bir robottu; her işi görür türlerden daha ufaktı, ve gerçek domestik eğilimlerle donatılmıştı. İyi bir aşçı ve mükemmel bir çamaşırcıydı, ve bir kadının önemsiz ayrıntıları saklayan hafızasına sahipti.

Hilda bir İsveç firması tarafından, firmanın başkanı için yapılmıştı, ve Roger onu başkanın dul eşinden edinmişti. Daha sonra ona ne olduğundan Roger’ın tam olarak haberi yoktu. Belki de intihar etmekle ilgili tehdidini gerçekleştirmişti kadın.

Hilda’yla ilgili bildiğim birşey, diye düşündü Roger. Asla intihar etmeye kalkmazdı o. Ve Roger ondan hangi sıklıkta yararlanırsa yararlansın, robot asla zarar vermekle tehdit etmezdi; bir robotun sahip olabileceği tek duygu, sahibine karşı duyduğu sevgiydi.

“Biraz daha kahve ver, Hilda,” dedi Roger, son köfteleri de mideye indirerek. Kendini çok daha iyi hissediyordu. “Ve gömleğime bir ütü çek. Dışarı çıkacağım.”

Kötü bir geceydi. Roger’ın rastladığı tek uygun olabilecek kadın, kendisine yakından göz kulak olan kocasıyla beraberdi. Üstelik Williams fiyaskosuyla ilgili tekrar canlanan düşünceler, Roger’ın çok fazla içmesine neden oldu. Eve döndüğünde başı ağnyordu.

Hilda şimdiden kahvaltı için masayı hazırlıyordu. “Bir kadın aradı.”

Roger’ın burun delikleri kabardı. “Kimdi o?”

“Alice,” dedi Hilda.

“Kahretsin,” dedi adam tiksintiyle. Alice Carter henüz onsekiz yaşındaydı, ve yıllar boyunca kendine ait bir doları bile olmayacaktı. Ve gençler öylesine kolay lokmaydı ki, Roger iş üstünde kaldığından bile emin olamıyordu.

“Ağladı,” dedi Hilda

“Her zaman ağlarlar.”

Tam zevkine göre hazırlanmış tostundan bir parça ısırdı ve Hilda’nın tabağının yanına bıraktığı fakslanmış gazeteyi eline aldı.

“Oh, oh,” dedi.

Bay ve Bayan Williams’ın helikopteri kaza yapmıştı. Bir helikopter kontrol kulesi, aralarında geçen bazı tartışma ifadelerine kulak misafiri olmuştu, ve Bay Williams otomatik irtifa kontrollerini ayarlamayı unutmuşta Bayan Williams’ın durumu ağırdı. “Ölmemiş olmaları çok kötü,” diye mırıldandı Roger.

Ya da durumu ağır olanın Bay Williams olmaması çok kötüydü. Kocaların pek başarılı olduğu o çocuksu mantık yürütme biçimiyle, kaza için Roger’ı sorumlu tutacağına dair bahse girilebilirdi. Ayrıca on milyon dolar sorun yaratabilirdi.

“Hilda,” dedi Roger, “Paris’e gideriz diye düşünüyorum. Bu hoşuna gider, değil mi?”

“Paris,” dedi Hilda Daha önce bunu da yaşamıştı.

O eşya toplamaya başlamak üzere ağır ağır uzaklaşırken, Roger ayakta dikilerek dalgın dalgın pencereden dışarıya bakıyordu. Zaman zaman ona, bir erkek ne kadar sıkı çalışırsa çalışsın şansı yaver gitmezmiş gibi geliyordu. ..

“Eşya toplandı,” dedi Hilda, uygun adımla salona dönerken.

Roger başını ellerinin arasına almış, kanepede oturuyordu. Hilda ona dikkatle baktı. “Eşya toplandı,” dedi yine.

“Bir dakika,” dedi Roger. “Berbat bir baş ağrım var.”

“Baş ağrısı hapı getireceğim.”

Ağır adımlarla banyoya gitti, hapları ve bir bardak suyu taşıyarak ağır adımlarla döndü. Roger hapları yuttuktan sonra Hilda büfeden brendiyi getirdi ve ona sert bir içki hazırladı.

“Daha fazla kahve yapacağım,” dedi.

Hilda’nın tam olarak ne yapacağını bilmesi gerçekten muhteşem, diye düşündü Roger. Bir rutini bir defa öğrendi mi, bir daha asla unutmazdı.

Birdenbire Roger kendini çok daha iyi hissetti. Brendi içini ısıtıyordu ve başını döndürüyordu. Hilda’nın peşinden koşup kollarını maden alaşımlı gövdeye dolayarak onu kucakladı.

“Hilda,” dedi. “Harikasın! Seni seviyorum!”

“Sadece laf olsun diye söylüyorsun.”

“Yo, ciddiyim. Samimiyetle söylüyorum.”

“Öp beni,” dedi Hilda.

Öyle garip biçimde tanıdık bir konuşmaydı ki onu şaşırttı, ama yine de çok komikti ve bir kahkaha attı. Brendi ona kendini çok iyi hissettirdiği için

de Hilda’ının yüz levhasına gerçekten bir öpücük kondurdu. “Mmmm,” dedi Hilda “Bir daha öp beni.”

“Hilda! Böyle şeyleri nereden öğreniyorsun?”

“Dinledim.”

Demek bu yüzden rutin ona o kadar tanıdık gelmişti. Ne robot ama!

“Hilda,” dedi Roger gülerek, “Dünyada senin gibisi yoktur.” Gülüşüne bir parça acı ifadesi karıştı. “Hilda! Bu kolların çelik olduğunu unutuyorsun. Beni böyle sıktığın zaman canım yanıyor ”

“Arzumun gücü bu,” dedi Hilda madeni sesiyle.

“Canımı acıtıyorsun!”

“Elimde değil,” dedi Hilda. Daha kuvvetli sıktı. Roger, Hilda’nın kollarında gittikçe gevşedi. Hilda onu bıraktı ve Roger yere düştü. Gırtlağından bir ses çıkardı ve burnundan kan geldi. Sonra ses kesildi, ve kan da durdu.

Hilda uygun adımlarla dolaba gidip temizlik malzemelerini aldı ve halının üzerindeki lekeleri sildi. Roger’ı kaldırdı ve kanepeye yatırdı. Temizlik malzemelerini yerlerine geri bırakıp ağır ağır mutfağa ilerledi.

“Sana kahve yapacağım,” dedi Hilda.

John Morressy

1930 doğumlu yazarın öykü ve romanlarının yanı sıra, İngiltere'de yayınlanmış üç adet roman serisi vardır. Bunlardan üçüncüsü olan Kedrigem serisi, 1986-1990 yılları arasında basıma giren 5 kitap içermektedir, işte bu öyküde de Büyücü Kedrigem ve eşi Prenses, 1986 tarihli 'Engin Derinliklerden Gelen Ruhlar' macerasından sonra bu kez de Moggropple'ın aynalarıyla uğraşmak zorunda kalıyorlar.

Duvara Dönük Ayna

(Mirror, Mirror, Off The Wall)

John Morressy
Çev: Ulaş Apak

O sabah herşey mükemmel görünüyordu. Kuşlar dışarda pırıl pırıl güneşin altında neşeyle şakıyordu, kahvaltı nefisti, Prenses harika görünüyordu ve büyüler iyi gidiyordu.

Kedrigem üçüncü kurabiyesini bitirdi. Dünyaya şefkatle ve dolu bir mideyle baktı. Masada tek bir kurabiye kalmıştı. Refleksif bir hareketle masanın üzerindeki kırıntıları toplayarak tabaktaki kurabiyenin yanına koydu ve seslendi 'Tatlım, eğer bu kurabiyeyi istemiyorsan..."

"Bir lokma daha yiyemem, Keddie. Sen ye," dedi Prenses.

"Ben de epeyce doydum. Dışarı götürüp kuşlara verebilirim diye düşündüm."

"Çok iyi bir fikir," dedi Prenses. "Ben de geleceğim."

Kuşlar kapının önünde oraya buraya yayılmışlardı. Hopluyor, kanat çırpıyor, gagalıyor, bir uçtan öbür uca nazarlar fırlatıyor; velhasıl bütün kuşların yaptığı şeyleri yapıyorlardı. ilk kırıntılar yere düştüğü zaman ilk önce endişeyle kanat çırpıp havalandılar, sonra geri dönüp yemeye başladılar.

“Hoş şeyler şu kuşlar,” diye gözlemledi büyücü.

“Çook. Pek de maharetli uçucular,” dedi karısı.

“Sen kendin de çok iyisin, tatlım”

Prenses alçakgönüllülükle uzaklara baktı. ‘Teşekkür ederim.”

Kedrigem’in avucundaki son kırıntıları dağıttığı sırada, yeni bir kuş hafif ama belirgin bir klink sesiyle süzüldü ve diğerlerini kaçırarak yere kondu. Büyücüye doğru zıpladı, kanatlarını toplayarak eğildi. Bu bir kuş için sıradışı bir davranıştı, bu yüzden Kedrigem bütün dikkatini yeni gelene yöneltti.

Kuşun büyüklüğü aşağı yukarı bir karga kadardı, fakat bu bir karga değildi. Vücudu altın, kanatları altın ve gümüş, kuyruğu da gümüş ve nikel rengindeydi. Gözleri zümrüttendi, tacı, kanat uçları ve kuyruğu zümrütlerle ve yakutlarla bezenmişti, gagası inciden, ayakları ise niellodandı. Küçük yaratık meşale ışığındaki bir hazine gibi parlıyordu.

“Sessiz Yıldırım Dağının ünlü büyücüsü Usta Kedrigem’in huzurunda mı bulunuyorum?” diye sordu kuş, yavaş ama yüksek ve duru bir sesle.

“Evet, güzel kuşum. Senin için yapabileceğim birşey var mı?” diye cevap verdi Kedrigem.

Kuş birkaç defa hızla klikledikten sonra, başını çevirdi, daha yakına zıpladı ve “Eski arkadaşı Aponthey’den Usta Kedrigem’e bir mesajım var.” dedi. “Mesaj şöyle: ‘Elime alışılmadık özellikleri olan sihirli bir kristal geçti. Benim alanım değil. Görüşünü almak isterdim. Gelebilirsen gel. En iyi dileklerimle, Aponthey.”‘

“Hepsi bu kadar mı?” diye sordu büyücü.

Kuş başını kendi etrafında döndürdü, kuyruğunu şöyle bir oynattı ve “Bu kadar. Cevabınızı vermek istediğinizde şakıma sesi, kabul etmeye hazır olduğum anlamına gelecektir. Lütfen acele etmeyin. Ben mekanik bir aletim ve sonsuza kadar bekleyebilirim.” dedi.

“Kibar küçük şey,” diye gözlemledi Prenses.

“Aponthey hep titiz olmuştur,” dedi Kedrigem.

“Aponthey kim? Ondan hiç bahsetmemiştin.”

“Parlak genç bir delikanlı, çok yetenekli. O bir mucit, bir saat yapımcısı... bir mekanik dehası. Rottingen’in ünlü Demir Adamı üzerinde çalıştı.”

“Ondan bahsedildiğini duydum, ama hiç görmedim.”

“Korkarım şu anda ondan geriye bir yığın tozdan başka birşey kalmadı. Ama bu Aponthey’in suçu değil. O iç kısımlarını yaptı. Gövdeyi oradaki

çocuklar yaptı, ve işi berbat ettiler. Yine de Aponthey küçük şeylerde her zaman daha iyi olmuştur- bu kuş gibi.”

“Bu çok zarif”‘ dedi Prenses. Daha yakından bakmak için eğildi, tam bu sırada küçük otomat hazır olduğunu belirtmek için şakıdı. “Ne kadar da cömertçe süslenmiş! En az onyedi mücevher.”

“Aponthey Bizans imparatoru için buna çok benzeyen, tamamı dövülmüş mineyle süslenmiş altından bir tane yapmıştı. Bütün övgüyü iki Yunan kuyumcusu aldı ama aslında Aponthey’in işiydi. Olağanüstü bir şeymiş, duyduğuma göre. Altın bir dalın üstünde oturur ve geçmiş, şimdi ve gelecek hakkında şarkı söylermiş. Bizans’ın beyefendi ve hanımefendileri onu çok sevmişler, ama imparator kuşun onu uyanık tuttuğunu iddia etmiş.”

“İmparatorları memnun etmek çok zor.”

“Aponthey kuşu geri alıp bir düzine mekanik hanımböceği ile değiştirmiş. Belli bir düzende uçarlar ve çıt çıkarmadan çeşitli numaralar yaparlarmış. İmparator onlardan hoşlanmış.”

“Aponthey için iyi olmuş. Peki sen onun ricasını yerine getirme konusunda ne düşünüyorsun?” diye sordu Prenses.

“Gerçekten bilmiyorum. Şu anda acil bir işim yok. Ama bu...” Durakladı, yüzünü ekşiterek nefret ettiği kelimeyi telaffuz etti, “...yolculuk yapmayı gerektirecek.”

“Aponthey’in atölyesi uzak mı?”

“Herşeye uzak, tatlım. Yolculuk her zaman rahatsız, yol çirkin, tozlu ve sıcak, tehlikeli ve sorunlu da. Oraya vardığın zaman da tam bir hayal kırıklığı yaşıyorsun, tabii dönüş de iki katı kötü geliyor.”

“Gitmek istemiyormuş gibisin.” dedi Prenses.

“Aslında istiyorum İlginç olabilirmiş gibi görünüyor. Caracodissa kristalleriyle olan talihsiz maceramızdan beri sihirli kristal nesnelerle uğraşmadım. Eminim onu hatırlıyorsundur.”

‘Tabii ki hatırlıyorum,” dedi Prenses zalimce.

“Şaşırtıcı şeyler şu sihirli kristaller, ama yararlı olabiliyorlar. İyi bilgi kaynakları.”

“Ben dedikodu ve fısıltı gazetesine güvenmeyi tercih ederim,” dedi Prenses umursamazca.

“Şimdi de sen gitmek istemiyormuş gibisin.”

“Bunu da nerden çıkardın? Tam da seyahat mevsimi. Bunu küçük bir tatile dönüştürebiliriz.”

“Uh,,.”

“Yol boyunca güzel, taze bitkiler toplayabilirsin. Harika yolluklar hazırlarız. Aponthey’i yeniden görmek güzel olacak, öyle değil mi?”

“Evet,” dedi Kedrigem gönülsüzce.

“Gerçekte ne uzaklıkta?”

“Hangi yoldan gidilirse gidilsin atla üç gün civarı.”

“Bu hiçbir şey! Kuşa gideceğimizi söyle.”

Pes etmiş bir halde omuz silkerek, “Pekala, tatlım. Eğer istediğin buysa,” dedi Kedrigem.

“Senin istediğin de bu, ve bunu ikimiz de biliyoruz.”

Kedrigem kuşa dönerek elini uzattı. “Tamam, kuş, cevap vermeye hazırım.” Minik otomat kanatlarını açtı, zarifçe havalandı ve büyücünün sol bileğine kondu.

“Lütfen doğrudan gagama doğru konuşun, fazla da yaklaşmayın.”

Kedrigem kolunu çenesinin seviyesine, kol uzunluğunun yarısı uzaklığa gelinceye kadar yükseltti. “Böyle iyi mi?” diye sordu.

“Mükemmel. Lütfen devam edin,” dedi kuş ve gagasını sonuna kadar açtı.

Kedrigem karşısındaki gaganın içine baktı. Birden kapısının önünde durarak otomatik bir kuşla konuştuğu için kendini çok aptal hissetti. Ama kendini topladı, boğazını temizledi ve biraz yapmacıklı bir sesle “Merhaba, Aponthey. Dinliyor musun? Ben Kedrigem. Umarım iyisindir. Burası, bu sabah bir harika,” dedi.

“Kristal,” diye fısıldadı Prenses, aceleci bir bakışla

“Oh evet, kristal. Senin şu kristal hakkında, Aponthey. Ona bir bakmaya geliyoruz. Ben ve karım, yani. Yarın yola çıkacağız, üç gün içinde de varmış oluruz. Fazla kalmayacağız”

“Keddie, şöyle bir görünüp kaçamayız. Ya ciddi bir sorunu varsa?”

“Tamam o zaman. Fazla kalmayacağız, ciddi bir problem olmadığı sürece. Hoşçakal, Aponthey. Birkaç gün içinde görüşürüz.”

Kedrigem bitirdiğinde kuş çabucak gagasını kapattı. Anlaşılır bir şekilde, ‘Teşekkürler,” dedikten sonra büyücünün bileğinden havalandı, çiftin üzerinde bir çember çizdi, sonra kuzeybatıya yöneldi.

“Peki, şimdi ne yapıyoruz?” diye sordu Kedrigem

“Toplanıyoruz,” dedi Prenses, ve elinden tutarak onu eve sürükledi.

Aponlhey’in evine gidiş üç günden az sürdü. Kolay ve rahat bir yolculuk oldu. Yollar kuru ve tenhaydı. Hava ne çok sıcak ne de çok

soğuktu. Her gece Prenses ve Kedrigem bir yabani çiçek tarlasında kamp yapıyor, yazın hoş kokularıyla yüklü meltemlerin ninnisiyle yıldızların altında uyuyorlardı. Sabahları basit kahvaltılarını böğürtlenlerle zenginleştiriyorlardı. Yolculuk o kadar sorunsuzdu ki Kedrigem şikayet etmek için hiçbir sebep bulamıyor, döndüklerindeki yağmur, soğuk ve hırsızlığa ilişkin kötü tahminlerle kendini avutuyordu. Prenses havasını değiştirmek için konuyu evsahiplerine getirdi.

“Aponthey’in ne tür bir evi var?” diye sordu.

“Büyük birşey değil. Sadece büyük bir atölye. Biraz dağınık bulabilirsin, ama ilginç olacağı kesin. Her türde ve büyüklükte, kollarını ve ayaklarını sallayan, gözlerini döndüren ve numaralar yapan saatler... Vızlayan, klikleyen, klaklayan, tikleyen ve bızlayan şeyler... Saat başlarında, bütün saatler hep beraber her ne yapıyorlarsa onu yaptıklarında felaket bir curcuna olur.”

“Sessiz bir oda istemeliyiz.”

“Aponthey’de muhtemelen sessiz oda yoktur. Gece kulaklarına birşey tıkasan daha iyi.”

“Aponthey nasıl?”

“Yaşam dolu bir genç. Enerji dolu. Bir pire gibi oraya buraya zıplar, hep aynı anda bir düzine iş yaparken iki düzinesini daha planlar.”

“Yorucu biri gibi.”

“Eh, enerjisinin büyük kısmı işine gider. Yine de, çok hoş bir arkadaş olabilir. Oh tanrım, evet,” dedi büyücü, nostaljik bir şekilde gülümseyip başını sallayarak. “Sanırım onu seveceksin, tatlım. Gerçekten sevecen bir delikanlı.”

“Evine daha ne kadar var? Üç gün dedin, ve bu yoldaki üçüncü günümüz.”

“Her an varabiliriz. İlk önce bu ağaçları geçmemiz gerek. Aponthey’in evi geniş açık bir alanın ortasında Etrafında bol boş yer olmasını hep sevmiştir, şey yapabilsin diye- dur bir dakika”

“Bir sorun mu var?” diye sordu Prenses.

Kedrigem iki adam yüksekliğinde siyah, taştan bir kolonu işaret etti. Bir tarafı düz ve cilalıydı ve o yüzeyde, yaklaşık baş yüksekliğinde, garip, açılı bir sembolün üstüne muntazam bir A kazınmıştı.

“Bu burada, ormanın göbeğinde olmamalıydı. Açıklığın sınırını işaret ediyor,” dedi büyücü.

“Emin misin?” diye sordu Prenses.

“Kesinlikle. O sembolü taş oymacısı için ben çizdim. Ogrelere bir uyarı. Bu kolonun yerine konulmasını izledim.”

“Belki de biri onu taşımıştır.”

Kedrigem’in tek cevabı düşünceli bir homurdanma oldu Tuniğinin içinden madalyonu çıkardı ve gözlerine doğru kaldırarak Gerçek Görüş Aralığından baktı, “İşte ev orada” diye açıkladı. “Ve biri onu da taşımış. Ağaçlarla çevrili. Bunu sevmedim.”

Yol burada dar ve kaygandı. Ağaçların arasından kapının önüne doğru yavaşça yol aldılar. Sonra Kedrigem dizginleri çekti. “İşte burası. Bazı değişiklikler yapmış, ama bu kesinlikle Aponthey’in evi. Ama nasıl oldu da buraya, bütün bu ağaçların ortasına geldi? Gidip kapıyı çala.. Ah, işte bir hizmetçi. Bu yaşlı adama sorabiliriz.” Yaşlı bir adam ağır adımlarla kapıdan yürüdü. Bir an öyle gözlerini kırparak, sopasına dayandı, boş boş bakarak durdu, sonra at üstündeki iki kişiyi gördü. Dik dik baktı, ama konuşmadı.

“Size iyi günler, yaşlı bayım. Aponthey evde mi?” diye sordu büyücü, dostça bir selamlamayla

“O yapmadı,” dedi adam çabucak.

“Ne yapmadı?”

“Kim?”

“Aponthey.”

“Aponthey’den ne istiyorsunuz?”

“Aponthey benden birşey istiyor. Ben büyücü Kedrigem, ve bu da kanıtı, Prenses. Aponthey gelmemi istedi.”

“Kedrigem? Sen Kedrigem misin? Büyücü olan?” diye sordu yaşlı adam, ince ve çatallı bir sesle. Vücudunun değişik yerlerini yoklamaya başladı ve sonunda kalın camlı bir gözlük çıkararak beceriksizce takmaya çalıştı, bu arada da sopasını düşürdü. Gözlüğü taktığında misafirlerine daha dikkatli bakabilmek için yaklaştı ve sonunda neşeyle hırıldadı. “Kedrigem! Bunca yıl sonra! Bir yıl bile yaşlanmış görünmüyorsun, seni alçak!”

“Aponthey?” diye sordu büyücü yavaşça.

Yaşlı adam gürültülü bir kahkaha patlattı. “Beni tanımadın, değil mi? Hiç yüz hafızan olmamıştı zaten senin. Bütün hatırladığın büyülerdi.”

“Şey... Uzun bir zaman oldu, öyle değil mi?”

“Neredeyse altmış yıl,” dedi yaşlı adam neşeyle. “Eminim hatırlamıyorsundur o sonuncu...”

“Elbette hatırlıyorum! Benim kulemdeydi. Sen, Farigus ve diğerlerinden birkaçı 110. doğumgünüm için bana sürpriz bir parti yapmıştınız. Günlerce

sürmüştü.”

“Artık öyle partiler yapmıyorlar,” dedi Aponthey. “Neyse ki.” Göz ucuyla Prenses’e baktı ve “Bu kim?” dedi.

“Aponthey, sana karımı tanıştırayım,” dedi Kedrigem. Sözleriyle beraber, Prenses binici pelerinini çıkarttı, narin kanatlarını önce biraz çırptı, sonra eyerden yavaşça yükselip kocasının yanına kondu.

“Uçuyor,” dedi Aponthey kısık bir sesle. “Küçük kanatları var, ve uçuyor! Harika bir çalışma Kim yaptı onu?”

“Onu kimse yapmadı. O gerçek. O benim karım.”

“Gerçek mi?”

“Seninle tanıştığıma çok memnun oldum, Aponthey. Senin hakkında çok şey duydum,” dedi Prenses tatlılıkla, ve elini uzattı.

“Gerçeksin. Ve uçuyorsun,” Dedi Aponthey, yavaşça ve büyülenmiş bir halde.

“Sihirli kanatlar, ama kalıcılar. Çok güçlü ve çok yararlı,” dedi Prenses gülümseyerek. Bu sırada hızlıca kanatlarını oynattı.

“Nereden buldun onları?”

“Uzun bir hikaye.”

“Yemekte anlat sen de,” dedi Aponthey. Sonra Kedrigem’e döndü. “Senin de bana anlatacak çok şeyin var. Seni görmek güzel, eski dostum, iyi ki uğradın.

Seni buraya ne getirdi?”

“Gelmemi sen istedin. Bir kristal hakkında birşey.”

“Kristal?”

“Sıradışı özellikleri olan bir kristal,” diye açıkladı Kedrigem.

“Ha, şu kristal! Hatırlat da gitmeden sana kristali göstereyim. İlginç birşey. Tanıdığım bir büyücüyü çağırıp ondan...” Aponthey durdu, bir an düşündü ve “Bunu yaptım Bu yüzden burdasın,” dedi.

“Öyle. Mesajı taşıyan bir kuş gönderdin.”

“Altın ve gümüş renginde, inciden gagası olan bir kuş mu?”

“Evet, o.”

“Adı Skibreen. Güvenilir haberci, ama yön duygusu hiç yok. Muhtemelen birkaç ay içinde ortaya çıkar. Sopam nerde? Bir sopam vardı,” diye söylendi.

Kedrigem yerden sopayı alıp Aponthey’in eline tutuşturdu Aponthey sopayı kavradı, dikkatle inceledi, “Eh, içeri girsenize,” dedi, sonra da eve doğru yürüdü.

“Parlak genç çocuk, şu Aponthey,” dedi Prenses sesini alçaltarak. “Neşeli de.” Masumca gülümsüyordu.

“Sadece altmış yıl oldu, tatlım. Altmış bile değil aslında Bunun büyücü olmayan insanlar için ne kadar uzun bir zaman olduğunu hep unutuyorum.”

“Ağaçlar için de öyle. Ormana dönüşüyorlar.”

“Biliyorum, biliyorum. Vardık, öyle değil mi?”

“Sadece seni uyarmak istiyorum. Dostunun belleği zayıflıyor. Eğer kristali hakkında ona yardım etmek istiyorsan çok kesin sorular sormak zorundasın.”

“Aponthey’in hafızası zayıflamadı. O hep unutkandı. Ama her zaman iyi bir mutfağı olmuştu, o günlerde bile. Mükemmel bir akşam yemeği yiyeceğimize eminim,” dedi Kedrigem, Prensesin koluna girerek.

Öyle de oldu. Yemek olağanüstü, hazırlanışı ustaca, sunuluşu tam olması gerektiği gibiydi. Açık mavi süslemeli, küçük beyaz çiçeklerle kaplı gümüş elbiseler giymiş, soluk altın ve fildişinden yapılma, zümrütten gözleri, mercan dudakları olan üç harika hizmetçi, mutfaktan yemekleri getirip kenardaki sehpaya diziyor ve konuklara zarafetle reverans yapıyorlardı. Siyah, kırmızı ve yeşil süslemeleri olan üniformalar giymiş zümrüt gözlü üç bronz rengi uşak servisi yapıyordu. Uçarcasına hareket ediyor, içlerinden gelen zor duyulan bir tıklamadan başka ses çıkarmıyorlardı.

Son yemek de bittiğinde, Kedrigem doygunlukla yavaşça iç çekti. “Bu bir ziyafet, Aponthey. Gurur duyulacak bir yemek. Aşçına iltifatlarımı sunarım.”

“Onu içeri getireceğim, böylece ona kendin iltifat edebilirsin. Yaşlı Collindor övülmeyi sever, ama bugünlerde fazla konuğum olmuyor,” dedi Aponthey ve elinin yanında duran küçük bir kristal çıngırağı aldı. Elinde salladı, ama hiç ses çıkmadı.

Büyük bir yayla birbirine bağlı bir çift gümüş tencere gibi birşeye benzeyen bir yaratık küçük, sessiz tekerlekleriyle odaya süzüldü. Üstteki tencereden sekiz tane esnek kol çıkıyordu. İkisinde bezler, birinde bir kaşık, ikisinde çatallar, birinde de bir havlu vardı. Yaratık boş kalan iki kolunu kaldırarak derin, gürleyen bir sesle, “Beni mi çağırdınız, Sahip?” diye sordu.

“Evet. Dostlarım seni övmek istiyorlar,” dedi Aponthey, Prenses ve Kedrigem’i göstererek.

“Rosto gerçekten mükemmeldi,” dedi Kedrigem.

“Ve meyveler tattıklarımın en iyileriydi,” diye ekledi Prenses.

“Ekmek çok lezzetliydi.”

“Tatlı bir sanat eseriydi.”

“Çok naziksiniz,” diye gürledi Collindor, iki boş kolunu eğerek ve diğerlerini de hafifçe oynatarak. “Asıl övgüyü hakeden sevgili sahibimdir.” Aponthey şarabından bir yudum aldı ve neşeyle gülümsedi. Collindor devam etti, “Ama tatlının sosu kendi buluşum.”

“Hepsi bu kadar, Collindor. Doğru mutfağa,” diye emretti Aponthey.

“Sahibim nasıl isterse,” dedi yaratık, ve sessizce kayarak odadan çıktı.

“Onu sen mi yaptın?” diye sordu Prenses.

“Zorunda kaldım. Hep müşteriler geliyordu ve iyi bir yemek bekliyorlardı. Collindor bir saat içinde oniki kişilik mükemmel bir yemek hazırlayabiliyor. Mutfağı da temiz tutuyor.”

“Ne harika bir buluş!”

Aponthey kaşlarını çattı. “Kötü yanları da var, Prenses. Onun olduğu ilk yıl yirmisekiz kilo aldım. Sosları daha hafif yapması için tekrar tasarlamak zorunda kaldım ve bir kere tekrar tasarlamaya başladıktan sonra, görünüş uğruna kullanışlılıktan fedakarlıkta bulunacağıma onu tamamıyla işlevsel yapmaya karar verdim. O sahip olduğum en iyi aşçı ve ev için büyük kolaylık. Bütün diğerlerini ateşliyor, ve bu arada kendisini de. Kafamdan büyük bir yük kalkıyor diyebilirim.”

“Mükemmel hizmetçi,” dedi Prenses saygıyla.

“Mükemmel değil. Hâlâ yeni tarifler deniyor ”

“Bütün iyi aşçılar dener.”

“Evet ama kaynamış incirlerin üstüne karıncalar, çimento, zemberekler ve tutkal koymazlar,” dedi Aponthey öfkeyle.

“Genelde hayır. İnsan hizmetçilerine kesin talimatlar vermeli,” dedi Kedrigem. “Elinden her iş gelen genç bir trollümüz var. Bizim Spot kuvvetli, merhametli ve fazlasıyla güvenilirdir, fakat dikkatli talimat vermek gerekir. Bir keresinde ondan yemeğe farklı şeyler yapmasını istediğimi hatırlıyorum, ve o da-”

“Keddie, lütfen!” diye sözünü kesti Prenses, midesi bulanmış bir halde. “Yemekten sonra olmaz.”

“Özür dilerim, canım.”

“Bu kadar hizmetçi sohbeti yeter. Şu sözünü ettiğin kristal ne? İlgince benziyor.” dedi Aponthey.

“Senin kristalin. Gelip ona bakmamı istedin,” diye cevap verdi Kedrigem.

Aponthey şaşırmış görünüyordu. “Ben istedim! O zaman buralarda bir yerde olmalı. Belki yukarıda.. hayır, orada değil. Dışarıda eski...? Hayır.” Kaşlarını çattı, kendi kendine mırıldandı, sonra “Collindor bilir. Onu çağıracağım,” dedi. Küçük kristal çıngırağı bir daha eline aldı. Onu sallarken yüzü aydınlandı ve bağırdı: “İşte burda, Kedrigem! Kristal çıngırak bu. İşte, al onu. Çalmaya çalış. Hadi, dene.”

Kedrigem çıngırağın sapını başparmağı ve diğer iki parmağıyla tuttu ve yavaşça salladı. Hiçbir ses çıkmadı. O ve Prenses bakıştılar. Prenses omuz silkti. Çıngırağı yine, bu sefer daha kuvvetli biçimde salladı. Hâlâ ses yoktu. Sapı bir boru tutarmış gibi tuttu, gayretle üç kere salladı. Tek bir çınlama bile duyulmadı.

“Anlamıyorum. Bir çubuk var ve çıngırağın kenarına vuruyor. Büyülü mü?” diye sordu Kedrigem.

Aponthey başını salladı ve ellerini çaresiz bir şaşkınlık belirtir şekilde havaya kaldırdı. “Bu şeylerden anlamam. Sanırım seni bunun için çağırdım. Çağırdım, öyle değil mi?”

“Kesinlikle çağırdın. ‘Sıradışı özellikler’den bahsettin. Ne kastettin?”

Aponthey’in yüzüne şaşkınlık geri geldi. “Şey, çalmıyor,” dedi sonunda “Bu bir çıngırak için sıradışı. Çıngıraklar genelde çalar.”

“Collindor nerede?” diye sordu Prenses. “Aponthey daha önce çıngırağı salladığında gelmişti, ama bu sefer - gelmedi.”

“Oh, çünkü o zaman onu düşünüyordum, ve Kedrigem demin onu düşünmüyordu. Çıngırak böyle işliyor. Sanırım bu da bir başka sıradışı özellik.”

“Öyle görünüyor.” Kedrigem kristal çıngırağı mumlardan gelen ışık yüzeyine vuracak şekilde havaya kaldırdı. Madalyonunu çıkardı, çıngırağı Gerçek Görüş Aralığından inceledi ve bağırdı. “A-ha!”

“Bu da ne demek oluyor?’’ diye sordu Aponthey temkinli bir bakışla.

“Birşey bu çıngırağa yakalanmış,” dedi Kedrigem, sözkonusu nesneden gözlerini ayırmadan.

“O kadar mı? Collindor’a söyleyeyim de yıkayıp onu çıkarsın.” Aponthey sessiz ve kendinden emin bir şekilde güldü. “Bir tür sihirdir diye düşündüm, halbuki bir parça yiyecekten ibaretmiş. Eh, yaşlı gözlerim eskisi kadar...”

“Yiyecek değil. Burda hapsolmuş olan bir ruh.”

“Bir ruh? Çok küçük olmalı.”

“Boyut bir ruh için hiçbir şey ifade etmez,” dedi Kedrigem dalgın dalgın, kristal çıngırağı ellerinde döndürerek. Onu önündeki masaya koydu ve gözlerini ondan ayırmadan, ‘Tam anlamıyla sessiz ve kıpırtısız durabilir misiniz? Bu ruhla konuşmak istiyorum.” Prenses ve Aponthey başlarıyla onayladılar. Kedrigem tüniğinden bir iplik çıkardı, çıngırağın tutacağına bir düğüm attı, iki boş kadehle desteklediği bir kaşıktan sarkıttı. Çıngırak şimdi serbestçe sallanıyordu Anlaşılmaz bir dilde birşeyler söyledi ve çıngırak tam bir sessizlik içinde titremeye başladı, sonra yavaşça durdu. Küçük ışık noktaları aşağıya, en yukarıdan ortaya doğru aktı ve en altta ışıldayan altın rengi bir halka halinde asılı kaldı.

Kedrigem yumuşak, ciddi bir sesle sordu. “Çıngıraktaki ruh, beni duyuyor ve anlıyor musun? Evet için bir, hayır için iki kere çınla.”

Tek bir hafif çınlama odada yankılandı. Kedrigem Prenses’e bir baktı ve bir sonraki soruya geçmeden önce göz kırptı.

“Çıngırakta hapis misin?”

Çınlama.

“Uzun zamandır orada hapis ve yalnız mısın?”

İki ısrarlı çınlama.

“Değil misin? Yeni bir tuzak. Bir yüzyıldan az?”

Çınlama.

“Yirmi yıldan az?”

Çınlama.

“Beş yıldan az?”

Kaşığı sallayan heyecanlı bir çınlama.

“Bu çok yeni bir büyü. Hiç duymamış olmam garip... meğer ki... Çıngıraktaki ruh, bu büyü tanıdığın birisi tarafından mı yapıldı?”

Çınlama Çınlama

“Sanırım şimdi anlıyorum. Yakınına gelen herşeyi kapmaya hazır bekleyen bir tuzak mıydı?”

Güçlü çınlama

“Peki salıverilmek istiyor musun?”

Çok güçlü çınlama

“Pekala Şimdi dikkatle dinle. Eğer seni oradan çıkaracaksam, bazı bilgilere ihtiyacım var, ve bu sorgulama yöntemi çok yavaş.”

Çınlama.

“Aynı fikirde olduğuna sevindim. Aponthey’den mümkün olduğu kadar çok şey öğrenip daha hızlı bir sorgulama metodu geliştirmeye çalışacağım. Birşey bulduğum anda döneceğim. Rahat mısın?”

Çınlama. Çınlama

“Özür dilerim, seni masanın üstüne koyayım. Orası daha iyi mi?”

Çınlama.

Kedrigem düğümü çözdü ve küçük kristal çıngırağı masanın üstüne, kenardan uzağa koydu. Alt tarafın çevresindeki parıltı altın ışık zerreciklerine dönüştü. Zerrecikler dönerek yavaşça yukarı çıktı, çıkarken de gittikçe solarak yokoldu. Prenses hareket eden ışık parçacıklarına dalgın dalgın, kaşlarını çatarak baktı.

“O şeye bir soru daha sor,” dedi.

“Eğer öyle istiyorsan, tatlım,” diye cevap verdi Kedrigem, çıngırağı alıp ipi yeniden bağlayarak. “Soru nedir?”

“Ona bir zamanlar Caracodissa kristalinin içinde olup olmadığını sor.”

“Tatlım, gerçekten sanıyor musun ki...”

“O zerrecikleri nerede görsem tanırım. O edepsiz küçük ruh beni saçma sapan konuşturup şekilden şekile girmeme neden olmuştu, ve eğer sen onu salıverirken benim seyirci kalacağımı sanıyorsa büyük bir sürpriz onu bekliyor. Hadi durma, sor,” dedi Prenses. Sesi çelik gibiydi.

“Eee, ruh, bu konuda ne diyorsun? Hiç Caracodissa kristalinde bulundun mu?” diye sordu Kedrigem.

Altın zerrecikler yavaşça aşağı akarak bir halka oluştururken bir duraklama oldu, sonra mütereddit, sessiz bir çınlama duyuldu.

“Peki bu bayanın bir sürü garip ve utandırıcı şey söylemesine sebep oldun mu?”

Öncekinden de hafif tek bir çınlama

“Anlıyorum. Bu işleri değiştirir, öyle değil mi?”

Bu sefer çınlama ancak duyulabildi.

“Acımasız olmak istemiyorum, Keddie, ama bana güldü. Bana saçma sapan şeyler söyletti, ve sonra da onu serbest bıraktığım zaman güldü!” dedi Prenses, gözleri çakmak çakmak bir şekilde.

“Fakat seni konuşturdu, tatlım.”

“Çok kısa bir süre için. Gülünç bir biçimde.”

“Ve aslında onu serbest bırakmak istemedin. Kristali parçaladın ve ruh da kaçtı.” diye düzeltti Kedrigem.

“İyi de oldu,” dedi Prenses buz gibi.

“Belki de sana gülmüyordu. Hapsolmaktan kurtulmanın büyük zevkini bir gülüşle belirtiyordu belki de.”

Çıngırak bu sözlere tek bir ısrarlı çınlamayla karşılık verdi ve Kedrigem “Gördün mü, tatlım? Amacı alay etmek değilmiş,” diye sözünü tamamladı.

“Güldü.”

“O koşullar altında sen de aynısını yapmaz mıydın?”

“Bir prenses olarak, diğerlerinin duygularını hesaba katar ve garip garip konuşmasına neden olduğum insanlardan uzaklaşıncaya kadar neşemi hiçbir şekilde ifade etmezdim,” dedi Prenses gururla

Kedrigem ellerini tuttu. “Tatlım, herkes iyi soy ve görgülü büyütülme avantajına sahip değildir. Dünyada tek başına olan, sihirli bir kristalde hapsolmuş genç maceracı bir ruh, kendi kendine terbiye öğrenemez ki.”

“O zaman ona öğretilmeli.”

“Belki de şu anki sıkıntısı ona öğretmiştir. Eğer onunla daha kolay bir şekilde konuşabilseydim... Bakalım Aponthey bize ne anlatabilecek. Ruh, yaptıkları yüzünden gerçekten üzgün olabilir.”

“Yeniden yakalandığı için üzgün, o kadar. Oldukça budala bir tür ruh olduğunu söyleyebilirim.”

“Merhametli olmak için bir sebep daha, tatlım,” dedi Kedrigem. Prenses acımasız bir burun kıvırmasıyla karşılık verdi. Kedrigem Aponthey’e döndü. “Bize çıngırak hakkında başka birşey söyleyebilir misin? Hatırladığın başka sıradışı özellikleri var mı?” Aponthey’in sadece yardıma muhtaç ve kafası karışmış göründüğünü görünce sordu, “En başta, çıngırağa nasıl sahip oldun? Belki de bir davranışı-”

“Sıradışı eşyalar! İşte kastettiğim bu! Bir ahır dolusu, ve o küçük çıngırak sandıklardan birindeydi, ben de Collindor’u çağırmak için kullanmak üzere aldım”

“Bir ahır dolusu sıradışı eşya mı?” diye sordu Kedrigem.

“Pemmeny’nin eski mobilyaları- sandıklar, dolaplar, büfeler, karyolalar, masalar, koltuklar, tabureler, aynalar...”

Çıngırak Aponthey ayna lafını ettiği anda çılgınca çınladı, ve Kedrigem evsahibine soru sormaya devam edebilmesi için sessiz olmasını tembihleyinceye kadar da çınlamaya devam etti. “Beş tane birbirinin aynı ayna olması ihtimali var mı?” diye sordu.

“Olabilir. Hiç bakmadım. İhtiyar Pemmeny tüccardı, krallığın her tarafından mobilya satın alırdı. Eşyalarını benim ahırda tutmasına izin

verdim, o da istediğim şeyleri kullanmama izin verdi. Aynalara hiç ihtiyacım olmadı ”

“Şu sıradışı eşyayı bir görmek istiyorum.”

“Sadece bir yığın eski mobilya, Kedrigem. Bir büyücüyü ilgilendirecek şeyler yok.”

“Belki de öyle, ama yine de onları görmek istiyorum.”

“Nasıl istersen. Yemekten sonra bir bakabiliriz ”

“Yemeği daha yeni bitirdik.”

“Oh. O zaman, hadi şu gidip şu mobilyalara bakalım. Aynalar mı diyorsun?”

Kristal çıngırak yine heyecanlı bir çınlamaya boğuldu, ve bu sefer Kedrigem ona doğru konuştu. “Bana doğruyu söyle, ey ruh: Moggropple’ın aynalarını mı arıyordun?”

Çınlama.

“Ve bu arama sırasında mı bu çıngırakta hapsoldun?”

Çınlama.

“Niyetin Moggropple’ı aynalardan kurtarmak mıydı?”

Çınlama.

“Bunun nasıl yapılacağını biliyor musun?”

Cevap iki sessiz, umutsuz çınlamadan ibaretti.

“Belki de ikiniz için de birşeyler yapabilirim.” Prensese döndü. “Eminim bu ruha yardım etmeme artık bir itirazın olmaz, tatlım Çıngırakta hapsoluşu bir yardım görevi sırasında olmuş.”

“Oh, pekala,” dedi Prenses, ellerini bıkkınlıkla havaya kaldırarak.

“Neler oluyor, Kedrigem? Moggropple da kim? Ahırımda bir sürü sihirli ayna mı var diyorsun? Bütün bunların şu çıngırakla ne alakası var?” dedi Aponthey sinirli bir heyecanla.

Kedrigem onu yatıştırdı. Ahıra doğru yürürlerken, şanssız Moggropple’ın geçmişini anlattı.

Anlatışına Prenses’in sessiz, iğneleyici yorumları eşlik ediyordu

Herşey Caracodissa kristali denilen sihirli bir nesneyle başlamıştı. Bu kristal nereden geldiği bilinmeyen, içinde bir sürü yararlı büyü ve karşı büyü olan bir küptü. Belirli bir büyüye (ya da karşı büyüye) erişmek için kristalin içindeki ruhu çağlardınız, bu da istenen büyünün (ya da karşı büyünün) altı yüzün her birinde belirmesine sebep olurdu, ama çağıran kişi sadece doğrudan baktığı yüzü görebilirdi. Fakat büyünün (ya da karşı büyünün) hiçbir versiyonu birbirinin aynı değildi, ve sadece biri doğruydu.

Yanlış versiyonu okumanın beklenmeyen ve genelde istenmeyen sonuçları olurdu.

İnsanlar birkaç yüzyıl boyunca olasılığı altıda bir olarak kabul ettiler. Ama Moggropple adında zeki ve becerikli bir cadı bu olasılığı arttırmanın bir yolunu düşündü. Kübü cam bir yüzeye koyup etrafını aynalarla çevirdi. Beş ayna vardı, altıncı yüze de aşağıdan kendisi bakıyordu. Çağırdığı büyü göründüğünde altı versiyonun hepsini yapabildiği kadar hızlı şekilde birbiri ardından okudu.

Aceleyle bazı kısımları yanlış mı okumuştu, yoksa kristaldeki ruh, kristalin kendisi ya da kristali yapan kişi, bu varsayımına mı kızmıştı, kimse söyleyemedi, ama Moggropple hemen sonra aynalara hapsolduğunu farketti. Beş tanesine birden. Ve hangisinin gerçek Moggropple olduğunu kimse bilmiyordu, bunu nasıl anlayacaklarını ve onu nasıl kurtaracaklarını bilmedikleri gibi.

“Moggropple’in bahsini ilk kez Murklu Fraigus’la beraber çalışırken duydum. Hep o aynaları görmek istemişimdir,” diye tamamladı Kedrigem.

“Kristale ne oldu?” diye sordu Aponthey.

“Onu tuzla buz ettim,” dedi Prenses öfkeyle. “Ruh bu şekilde serbest kaldı. Ama bu pek uzun sürmedi, aptal şey.”

“Kristallere karşı büyük bir zaafı olmalı,” dedi Kedrigem.

Aponthey’in ahırı çok büyük, dağınık, ve tamamiyle düzensizdi. Bir zamanlar çalışma mekanıyken, hem uzağı görüşü gittikçe körelip hem de büyük boyutlu dişli mekaniklerden giderek daha küçük nesnelere yöneldikçe, kullanılmaz hale gelmişti; tıpkı şu anda yapmakta olduğu doksanaltı adet, aksatmadan yürüyen karınca gibi. Giderleri karşılamak için ahırı depo olarak kullanmış ve orada nelerin ne şekilde depolandığıyla pek ilgilenmemişti. Sonuç olarak geniş, tozlu eşyaların arasında bir süre debelenerek aranıp tarandıktan sonra nihayet, “İşte burda! İşte çıngırağın olduğu sandık!” diye bağırdı.

“O zaman aynalar yakınlarda olmalı. Beş tane ayna arayın,” dedi Kedrigem, fenerini yukarda tutarak.

“Burada, Keddie!” diye çağırdı prenses, birkaç dakika sonra. “Beş ayna, hepsi bir arada!”

İki erkek ona katıldı ve ahırın aynaların yanyana dizili durduğu karanlık köşesini aydınlatmak için lambalarını alçalttılar. İlk bakışta, birbirlerinin aynıydılar. Uzun, büyük bir adamdan biraz daha uzun ve geniş, titizce yapılmış altın kaplama ayaklar üstünde. Kedrigem onları daha yakından

inceledi ve tek bir ayırdedici özellik buldu: her bir aynada I’den V’e kadar bir romen rakamı vardı. Rakamlar ayaklardaki altın kaplama birer madalyona kazınmıştı. Aynalar görünüşte camı korumak için kalın giysilerle örtülüydü. Ama asıl amaç bakan kişileri korumaktı. Hepsi aynı yöne bakıyordu.

“Aynalara baktın mı, tatlım?” diye sordu Kedrigem.

“Ayna olduğuna emin olmak için kumaşın ucunu birazcık kaldırdım, sonra yine örttüm.”

“İyi. Neye maruz kalacağımızı bilmiyorum, ve şansımızı zorlamamalıyız.”

“Garip şeyler, şu aynalar,” dedi Aponthey rahatsız bir şekilde.

“Bu aynalar çoğundan daha gariptir. Pemmeny sana onları niye bir sıra halinde dizdiğini söyledi mi?”

“Hayır. Ama bana onları kımıldatmamamı söyledi. Bu konuda kesindi ”

Kedrigem başıyla onayladı. “O zaman biz de onları oynatmayız. Birbirlerini yansıttıkları anda bir reaksiyon oluştuğundan kuşkulanıyorum”

“En iyisi onları tamamen bırakalım, bana sorarsanız. Bırakalım öyle kalsınlar. Aynalara güvenilmez,” dedi Aponthey.

“Tehlikeli olabilir, Keddie,” diye ekledi Prenses.

“Elbette olabilir. Ama Moggropple’ı düşündüğümde... bunca zamandır bir aynada hapis kalmış... ve onu kurtarmaya çalışırken kendi özgürlüğünü yitiren o zavallı aptal ruh... Onlara yardım edebiliyorsak etmeliyiz.”

“Sanırım haklısın,” diye mırıldandı Prenses, sesinde belirgin bir heyacan olmadan.

“İkiniz de delisiniz. Hep fazla yufka yürekli oldun, Kedrigem,” diye homurdandı Aponthey.

“Bu yufka yüreklilik değil, profesyonel nezaket.”

“Aynı kapıya çıkıyor. Beni bunun dışında tutun. Aynalardaki bir sürü cadıyla uğraşmak istemiyorum. Ben büyücü değilim. Emekli olmuş ve hayatının son günlerini barış ve sessizlik içinde geçirmeye çalışan dürüst bir zanaatkarım. Tek yapmak istediğim mekanik karıncalarım üzerinde çalışmak ”

“O zaman neden bizi evde beklemiyorsun?” diye önerdi Kedrigem.

“Ve herşeyi kaçırayım mı? Burada oturacağım, bu dolabın yanında, ki işler kötü giderse çabucak kaçabileyim. Hadi, yap büyünü. Karışmayacağım,” dedi Aponthey, ve açık bir çıkış yolunun yakınındaki bir sandalyeye oturdu.

“Ben de Aponthey’le oturacağım. Korkmasını istemeyiz,” diye fısıldadı Prenses, ve evsahibinin yanına kaykıldı.

Kedrigem birdenbire kuruyan dudaklarını yaladı. Tuniğinin kollarını çekti, aynalara teker teker baktı ve dikkatle I. aynanın tozlu örtüsünü kaldırdı, arkaya astı. Kendisinin ve arkasındaki büyük vişne rengi gardrobun yansımasını gördü, o kadar. Aynı işlemi II.’den V.’ye kadar aynalar için de tekrarladı, ve hiçbirinde bir cadının silüeti olabilecek birşey göremedi.

“Sihirli yanları yok. Sadece sıradan aynalar. Ama yine de onları sevmedim,” diye mırıldandı Aponthey.

Kedrigem madalyonunu çıkardı ve her aynayı sırayla Gerçek Görüş Aralığından inceledi. Her birinde titreyen, silik bir şekil gördü, ama o kadar belirsiz ve anlıktı ki, hep bir sorun olarak gördüğü, aralıktan bakmanın yarattığı optik etki de olabilirdi. Madalyonu tuniğine geri koydu, kollarını kavuşturup aynalara düşünceli bir şekilde bakarak durdu.

Boğazını temizledi ve yüksek ve net bir sesle konuştu. “Moggropple, orada mısın? Mümkünse seni kurtaracağım, ama orada olduğunu bilmem lazım. Ortaya çık, Moggropple!”

Daha sözleri yeni bitmişti ki her bir aynada yumuşak, gittikçe artan birer parıltı belirdi, ve bu parıltıların etrafında birer şekil oluştu.

Az sonra lacivert bir elbise giymiş, beyaz saçlı bir kadın şekli her bir aynada ortaya çıktı. Alımlı bir kadındı. Yaslı, koyu renk gözleri, soylu, uzun parmakları ve soyluluğun izlerini taşıyan hatları vardı. Üçüncü yüzyılının ortalarındaymış gibi görünüyordu.

“Gerçek Moggropple hanginiz? Konuşun!” diye emir verdi büyücü.

O anda aynalardan bir ses keşmekeşi fışkırdı ve ahırı aynı sesin beş tane sürekli, birbirine karışan, çoksesli, harmoniden yoksun bağırışıyla doldurdu. “Ben! Benim! Onları dinleme, hepsi hayal, gerçek olan benim! Onlar gerçek değiller, ben gerçeğim, tek gerçek olan benim, ben, benim, beni dinle, onlara dikkatini verme, hepsi yanılgı ürünleri. Moggropple benim, benim, benim! Ben, onlar değil, ben! Serbest bırak beni! Ben gerçeğim, onlar değil, ben, bu aynada, bunda, hayır, diğerleri değil, bu! Ben! Ben!” Kedrigem kızgın bir ses, ince bir ses, yalvaran bir ses, kızgın sert bir ses, ince ve yalvaran bir ses duydu- hepsi benzer ama yine de birbirlerinden biraz farklıydılar. Geri çekildi, sonra öne atılarak çabucak aynaların üstünü örttü. Bayağı bir toz kalktı ama sessizlik de geri geldi.

“Eh, orada olduğunu biliyoruz,” dedi, ve ellerini çırpıp tuniğinden tozu silkti. “Tek yapmamız gereken hangisinin gerçek Moggropple olduğunu ve onu nasıl dışarı çıkaracağımızı bulmak.” Prenses ve Aponthey cevap vermeyip sadece saçmalıyormuşçasına ona bakınca “önerisi olan?” diye ekledi.

“Onları bir çekiçle kır,” diye gürledi Aponthey.

“Bunu yapamam. Fazlasıyla tehlikeli.”

“Ve çok acımasız,” dedi Prenses, Aponthey’e dik dik bakarak.

“Bunun neresi acımasız? Bu onları çabucak aynalarından dışarı çıkarır, öyle değil mi?”

“Emin olamayız. Büyüyle uğraşıyoruz, Aponthey, ve büyü şans işidir. Hepimizin iyiliği için bu işi kitabına uygun yapmak istiyorum.”

“Onlarla teker teker konuş,” diye önerdi Prenses.

“Mükemmel bir fikir.” Kedrigem aynalara döndü, tereddüt etti, sonra yine Prenses’e döndü “Bir kadın ve kendisi de rahatsız bir mapusluk deneyimi yaşamış biri olarak, bir sorgulama yolu önerebilir misin?”

“Başbüyücü sensin, Keddie,” dedi Prenses, saygılı bir bakışla

Onun sözlerine hafif bir gülümseme ve onaylamayla karşılık veren Kedrigem, bir kere daha aynalara döndü örtüyü kaldırdı, ve Moggropple elleri belinde ona baktı. “Eh, çıkar beni buradan,” dedi hızlıca.

“Bana bunu nasıl yapacağımı söylemen gerek,” diye cevap verdi Kedrigem.

Moggropple tahammülünün sonuna geldiğini belirten abartılı bir sesle iç çekti ve gözlerini havaya dikti. “Büyücüler!” diye homurdandı. Sonra kendini toplayıp “Çok basit. Beni günün ilk ışığını alabilecek şekilde yerleştirirsin. Bütün diğerlerini tek kenarı olmayan bir beşgen şeklinde dizersin. Hepsi bu kadar.”

“Diğerleri içe mi, yoksa dışa mı dönük olmalı?”

“İçe, elbette. Sen hiçbir şey bilmez misin?”

“Sağol. Sana döneceğim,” dedi Kedrigem, ve şekil itiraz edemeden örtüyü örttü.

“Bu çok kolay gibi,” diye gözlemledi Aponthey.

“Evet- eğer gerçek Moggropple’la konuştuysam. Değilse, dünyaya aynadaki görüntüleri salmanın formülü olabilir.”

“Bunun neresi kötü? Yer tutmazlar, öyle değil mi? Hepsini serbest bırak, Kedrigem, ki bu ahırdan dışarı çıkabilelim”

“Aponthey, ne kadar tehlikeli olurlardı farketmiyor musun? Bir altın yaprağından ince ve sihirli bir kılıçtan keskinler. Eğer onlardan biri bir insana sadece şöyle bir dokunsaydı bile o insan ikiye bölünürdü. O ayna insanlarından birini bir kalabalığa bırakmak ise ekin biçmek gibi olurdu!”

Uzun ve düşünceli bir sessizlikten sonra, Aponthey “Hmm, peki o zaman, dikkatli ol. Ama devam et,” dedi.

Kedrigem II. aynanın örtüsünü arkaya attı, ve Moggropple anında konuşmaya başladı. “İşte buradasın! Beni buradan çıkarmak için yapman gereken şu, sevgili dostum: Beni günün son ışığını alabileceğim şekilde yerleştir. Diğerlerini de üstüne siyah kalemle simgeleri çizdiğin beyaz bir duvara-”

‘Yakında dönerim,” dedi Kedrigem, ve camı örterek ayna III’e geçti. Burada onu öğlen güneşine çevirmesi ve diğerlerini de birbirlerini gören İkililer halinde yerleştirmesi söylendi. Ayna IV samimiyetle nasıl dışarı çıkacağı konusunda hiçbir fikri olmadığını kabul etti, ve ayna V, Aponthey’i mutlu ederek, büyücüye onu dolunayın ışığını görecek şekilde yerleştirmesini ve sonra da bütün aynaları gümüş bir çekiçle parçalamasını emretti. Kedrigem V. aynayı örttü ve Prenses’e döndü. Tam anlamıyla bezmiş görünüyordu.

“Eh, onlarla teker teker konuştum. Başka fikri olan?”

“Düşünüyorum, Keddie,” dedi Prenses sabırla

“Artık ona umut verdiğimize göre gerçekten zavallı Moggropple’a yardımcı olacak birşey bulmalıyız. Onu düşünün, bunca yıldır bir aynada hapsolmuş. Profesyonel mahcubiyet bir yana bırakılsa bile, üç boyutta yaşamaya alışmışken iki boyuta sıkışmak fena halde rahatsız edici olmalı.”

Prenses ona heyecanla baktı. Gözlerinde ilham ışıltısı vardı. Yüzüne bir gülümseme yerleşti. Ellerini şaklattı ve kanatlarını birkaç kere çırparak vişne rengi gardrobun üstüne çıktı. “Sanırım buldum,” diye duyurdu.

‘Tatlım, meseleyi sana bırakıyorum,” dedi Kedrigem eğilip ona bakarak.

“Pekala. Ben herşeyi hallederim, ama önce aynaları duvardaki şu ince çatlağı görecek şekilde yerleştirmelisin. Sonra da çekil ki Moggropplelarla tek tek konuşabileyim.”

“Nasıl istersen. Gel, Aponthey, aynaları taşımama yardım et.”

“Ben değil. Pemmeny bana onları kımıldatmamamı söyledi,” dedi Aponthey elleriyle kendini korumaya çalışır bir hareket yaparak.

“Eh, ben de sana diyorum ki kımıldatılmalılar. Birbirlerine bakmadıkları sürece tehlike yok. Haydi.”

Aponthey başını salladı. “O şeyler ağır. Büyünü kullan.”

“Senin de pek iyi bildiğin gibi, büyü değerlidir. Mobilya taşımak için harcanmaz. Yardım et.”

Homurdanıp mırıldanarak, Aponthey kalktı ve büyücüye katıldı. Tek gereken her bir aynayı ahırın içini değil de duvarını görecek şekilde çevirmekti, ama Aponthey’in inleme, sızlama ve bağırmalarını duyan dağlar yerinden oynatıyor sanırdı.

İş bitip de Aponthey sırtını ovalayıp inleyerek yeniden yerine oturduğunda Prenses I. aynanın önündeki bir noktaya uçtu. Erkeklere sessiz olmalarını ve görünmemelerini tembihledikten sonra aynanın örtüsünü arkaya attı.

“Sen de kimsin? Büyücü nerde? Ona ne yapacağını söyledim, gecikme niye?” dedi Moggropple.

“Korkunç bir kaza oldu. Ahırın diğer tarafı çöktü ve burada hapis kaldık. Dışarı tek çıkış duvardaki şu ince çatlaktan,” dedi Prenses endişeyle. Omzunun üstünden işaret ederek, “Ve biz oraya sığmıyoruz.”

“Eh, ben sığabilirim. Dışarı çıkar beni, kızım.”

“Şimdi değil, teşekkürler,” dedi Prenses, örtüyü örterek. Ayna II’ye geçti, burada da aynı hikayeyi anlattı ve neredeyse aynı cevabı aldı. Sonra III’e, sonra da V’e geçti. Her seferinde, Moggropple’la konuşma ilkine benziyordu Ayna IV’e dönerek örtüyü kaldırdı ve ahırın çökmesi yalanını anlattı.

“Oh, harika, harika. Tam da istediğim şey. Nihayet bu aynadan kaçabilme şansım doğdu, ve şimdi de bir ahırda hapisim,” dedi Moggropple ekşi ekşi. “Eh, hadi, serbest bırak beni, nasıl olacağını anladıysam”

“Ama sen burada kısılı olmazdın. Duvardaki o ince çatlaktan sızabilirdin,” dedi Prenses masumane.

“Saçmalama, çocuk. Bu aynadan çıktığım anda tekrar yuvarlak hatlı, üç boyutlu bir kadına dönerim Bir gölgeymişçesine oradan geçeceğimi düşünmüyorsun, değil mi? Mantıklı ol. İnsan bir aynadayken tamam, ama gerçek hayatta işe yaramaz. ”

“Sen gerçek Moggropple’sın!” diye bağırdı Prenses neşeyle.

“Elbette öyleyim Sen neden bahsediyorsun, kızım? Bir kadınla yansımasını ayırdedemiyor musun?”

“Onlar çok inandırıcı yansımalar. Ama boşver. Nasıl dışarı çıkacağın konusunda hiç fikrin yok mu?”

“En küçük bir fikrim bile. Herşey çok ani oldu, anlarsın ya”

“Evet, duydum ”

İki kadın da bir süre düşünceli bir sessizlik içinde durdular. Sonunda, Moggropple içini çekti ve “Eğer kristal sende olsaydı, sorun kalmazdı,” dedi.

“Kristal?”

“Caracodissa kristali. Eminim duymuşsundur.”

“O artık yok, Moggropple. Tuzla buz oldu,” dedi Prenses, haberi yumuşatmak için sesini alçaltarak.

Moggropple umutsuzlukla inledi. “Öyleyse gitti! Ruh serbest kaldı, ve onu bir daha asla bulamayacağız. Hiç umut kalmadı!”

“Şimdi, bir dakika bekle. Dışarı çıkman için sana gereken Caracodissa kristali mi, yoksa içindeki ruh mu?”

“İçindeki ruh beni serbest bırakabilir, o ve sadece o. Kristal... sadece kristal, başka birşey değil. Önemli olan ruh.”

Prenses’in yüzü aydınlandı. “Eğer ihtiyacın olan ruhsa, o zaman sorun yok. O burada”

“Fakat bana kristalin kırıldığını söyledin,” dedi Moggropple şaşkınlıkla.

“Öyleydi, ve ruh kaçtı. Ama seni aramak için geri geldi ve başka bir yere hapsoldu. Şu anda kristal bir çıngırakta hapis.”

“Bana yardım etmek için kendi özgürlüğünü riske attı... Ne iyi bir ruh bu böyle! Beraber çalıştığımız yıllarda çok yakınlaştık, ama böyle bir fedakarlık, böyle bir bağlılık beklemiyordum...” Moggropple zarafetle gözyaşını sildi, ve yüksek sesle, “Çok dokunaklı,” dedi.

Kedrigem ruhun adı ilk geçtiğinde eve doğru yola çıkmıştı. Moggropple kendini tekrar topladığında, Prenses konuştu. “Kristal geliyor. Ama sana söylemeliyim: Ona sorduğumuzda, seni nasıl dışarı çıkaracağını bilmediğini söyledi.”

Moggroppe onu “Oh, tabii biliyor. Bildiğini bilmiyor, ama biliyor, ve ben bildiğini biliyorum,” diyerek yatıştırdı.

Ve biliyordu da Kedrigem dönüp çıngırağı Prenses’e verdiğinde, küçük kristal yüzen ışık zerrecikleriyle ışıl ışıl parlıyordu Moggropple’ı görünce neşeyle, Prenses’in parmaklarında istekli istekli titreşerek çınlamaya başladı. Onu ileri, aynaya doğru çekti ve kendisini Moggropple’ın dışarı uzanmış eline sürükledi.

“Bana gelmek istiyor,” dedi Moggropple “Ama nasıl? Cam...”

“Karşı büyüyü hatırlıyor olmalı. Ona güven.”

Çıngırak kendini ileri itti, ve Prenses çok yavaşça tutuşunu gevşetti, ta ki sadece ucundan tutuyor duruma gelinceye kadar. Kristaldeki bütün hareketli ışıklar sapına yöneldi ve sapı aynanın yüzeyine dokunduğu anda her yöne yayılarak aynayı dolunay altındaki durgun bir göl gibi opak bir parlaklığa boğdu Parlama soldu ve cam erir gibi oldu, tıpkı sabah rüzgarının süpürdüğü parlak, gümüşümsü bir sis gibi. Sisin içinden Moggropple çıngırağı tutarak çıktı.

"Size bildiğimi söylemiştim," dedi soğukkanlılıkla Çıngırağı Kedrigem'e verdi. "Bunu alabilirsiniz isterseniz. Artık sadece sıradan bir kristal çıngırak."

"Ya ruh? Ruha ne oldu? O..."

Moggropple beyaz saçlarını arkaya attı ve sol kulağındaki parlak kristal küpeyi göstermek için döndü "Bir süre beraber çalışacağız. İkimiz de zor anlar yaşadık ve birbirimize çok destek olabiliriz."

"Mideniz kazınıyor olmalı," dedi Prenses, cadının elini tutarak. "İçeri gelin. Collindor'a sizin için birşeyler hazırlamasını söylerim, ve siz de bana tüm hikayenizi anlatırsınız"

İki kadın mobilya labirenti arasından yollarını bulmak üzere ayrılırken, Kedrigem Moggropple'in serbest kalışını sessizce izlemiş olan Aponthey'in yanına gitti. Evsahibine gülümseyerek çıngırağı salladı, o da itaatkarca çınladı.

"İşte oldu. Artık Collindor'u çağırmak için istediğin zaman sallayabilirsin, çıngırak normal bir çıngırak gibi çalacaktır."

"Ya aynalardaki bütün o kadınlar?"

"Oh, gittiler. Bir kere hiç gerçekten orada olmadılar ki. Moggropple'in yansımalarıydılar, ve şimdi o aynadan çıktığı için, yansıtacak birşey yok."

Aponthey şoke olmuş halde ona baktı. "Bunu pek sevmedim."

"Ben de. Neresinden bakarsan bak, kötü bir büyüydü."

"Ama o kadınlar nereye gitti?"

Kedrigem omuz silkti. "Bilmiyorum. Bir aynadan uzaklaştığında yansıman nereye gider?"

"Ben aynalarla oyun oynamam. Onlara güvenilmez."

"O zaman buna üzülme. İşte, çıngırağını al. Gel bayanlara katılalım. Collindor'un mükemmel tatlısından biraz daha yemeye can atıyorum. Büyüyle uğraşmak iştahımı açıyor."

Aponthey’in konuk odası şaşılacak kadar derli topluydu, yatak da yaşlı bir zanaatkarın evinden beklenmeyecek ölçüde rahattı. Yoğun bir gün olmuştu, ve Prenses ile Kedrigem geceyi bu kadar rahat geçirecekleri için memnundular. Mumu üflediler, birbirlerine iyi geceler dilediler ve bir süre sessizce yattılar.

“Moggropple’la bayağı uzun sohbet ettin,” diye gözlemledi Kedrigem.

“Aynanın içindeki yaşamı anlatıyordu bana Müthişti.”

“Sahi mi? Ben de aşırı sıkıcı olduğunu düşünmüştüm. En iyi ihtimalle rutin.”

“Oh hayır, hiç değil. Her çeşit ilginç insan görmüş ve çok hoş maceralar yaşamış.”

Düşünceli bir duraklamadan sonra Kedrigem, “Eğer o kadar güzeldiyse, Moggropple neden dışarı çıkmak için o kadar istekliydi?” diye sordu.

“Eski hayatını, arkadaşlarını ve evini özlemiş. Süpürgesini bulur bulmaz ne kadar çabuk gittiğini sen de gördün. Aponthey ona gece kalması için çok güzel, küçük bir oda önerdi, ama o tek bir dakika bile harcamak istemiyordu.” Prenses esnedi ve bir süre konuşmadı, sonra ekledi, “Eğer genç olsaymış farklı olurmuş, öyle dedi. Eğer küçük bir kız olsaymış, orada kalmak istermiş. Biliyorsun, bir kraliçe olabilirdi.” Kedrigem uykulu bir mırıltıyla cevap verdi. Prenses devam etti, “Onu gerçekten çok etkilemiş. Orası hakkında bir kitap yazmayı düşünüyor.”

“Bir kitap?” diye sordu Kedrigem, uyanarak.

“Bana öyle dedi.”

“Bir aynanın içinde kısılı kalmak üzerine mi?”

“Eee, tam değil Olayları biraz değiştirecek. Sanırım küçük bir kızın başından geçmiş gibi yazmayı düşünüyor.”

Kedrigem rahatsız bir homurtu çıkardı ve dirsekleri üzerinde doğruldu. Yüzünü ekşiterek karanlığa baktı, “Bu hayatımda duyduğum en gülünç şey. Küçük bir kız bir aynaya girer ve maceralar yaşar... Böyle bir zırvayı kim okur ki?”

“Moggropple çocuklar arasında popüler olabileceğini düşünüyor.”

“Düşünüyor, öyle mi? Moggropple popülarite hakkında ne bilebilir ki? Bir yüzyıldan fazladır bir aynada hapisti.”

“Eh, kesinlikle bunu yansıtacak zamanı olmuş,” dedi Prenses, gülüşünü küçük bir burun çekmeyle bastırarak.

“Hiç komik değil,” dedi Kedrigem terslenerek.

Prenses cevap vermedi. Çabucak sırtını büyücüye vererek kendinden yana döndü ve ince battaniyeyi omuzlarına çekti.

“Onursuzca birşey bu,” diye devam etti Kedrigem rahatsız edici bir sessizlikten sonra “Bir cadı için o biçimde yakalanmak yeterince kötü, ama bunun hakkında bir kitap yazmak... hiç profesyonel değil.” Kedrigem’in uykusu kaçmıştı. İncinmiş hissediyordu, ve incinmeleri hakkında uzun uzun konuşacak bir ruh halindeydi.

Prenses esnedi ve “İyi geceler” diye mırıldandı.

Kedrigem başının yastığa tekrar düşmesine izin verdi. Alçak tavana bakarak, kaş çatarak yattı. Elleri göğsünde bitişik halde Prenses’in konuşmasını bekledi. Prenses konuşmadı. Alçak, alaylı bir sesle “Aynadan geçen Moggropple. Hah! Saçmalık, kuru lakırdı, ve boş laf.”

Prensesten hiç cevap gelmedi, düzgün, yavaş nefeslerden başka. Kedrigem tartışmaya ateşli bir şekilde devam etmek istiyordu, monolog yapmak değil. Şimdi ikisini de yapamıyordu. Bir süre kaşlarını çatmaya devam etti, ta ki aklına, önlerinde üç günlük bir yolculuk olduğu ve bu kadar zamanı nasıl olsa hiç konuşmadan gidemeyecekleri gelinceye dek.

İçini çekti, gülümsedi ve yumuşak bir sesle “iyi geceler,” diyerek kendini uykuya hazırladı.

{1} Micromegas: Yunanca "Küçük dev" anlamına gelir.

{2} Bkz. Voltaire'in "Zadig" adlı eseri Bölüm 15.

{3} Bu kişi, bilimi halkın anlayacağı dile sokan, "Dünyaların Çokluğu Üzerine Söyleşiler" (Entretiens sur la Pluralite des Mondes) adlı eseriyle tanınan Academie des Sciences'ın Daimi Sekreteri Fontenelle (1657-1757)'i temsil etmektedir. Voltaire, ikinci bölümdeki karşılaştırmaların bir kısmını (sarışınlar, kumrallar, vs.) onun "Son Akşam" (Dernier Soir) adlı çalışmasından almış..

{4} Huygens'in "Systema Saturnium"unda. (1659)

{5} Maupertuis'in 1736-1737 yıllarında Norveç'e yaptığı keşif gezisi.

{6} Fontenelle, “Bay de Tournefort’a Övgü” (Eloge de M de Tournefort) şöyle yazıyor: “doğa…tabiri caizse, suçüstü yakalanmıştı” Bu cümle, oldukça revaçtaydı..

{7} Gökbilimde kullanılan bir alet, dörtlük aracı..

{8} Virgile, Milattan Önce birinci yüzyılda yaşamış Latin şair; Swammerdam, onyedinci yüzyıl Hollandalı bilim adamı; Reamur’ün 1734-1742 yılları arasında böcekler üzerine altı ciltlik bir çalışması vardır.

{9} Çar. Voltaire, Avusturya ve Rusya'nın Osmanlı'ya karşı sürdürdüğü savaşa gönderme yapıyor.

{10} Sorbonne'lu tanrıbilimci.

{11} "Wren" sözcüğü, İngilizce'de "çalıkuşu" anlamına gelmektedir. (EG)

{12} "Bilgisayarım" anlamındaki "My Computer" ifadesinin ilk hecelerinin İngilizce'deki okunuşu, "Mike" isminin telaffuzu ile aynıdır.

{13} Bu metin, ilk olarak "Fransa Yolu"nun ("Le Chemin deFrance", Paris, Hetzel, 1887) arkasında yayınlandı..